לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ה', י"ג בחשון תשמ"ח, 5 בנובמבר 1987 / שנת מ"ה מס' 13487 / המחיר 1.10 ש"ח כולל מע"מ

צעיר פרץ גדר מערכת בבקעה ונעצר באש חיילי צה"ל

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

צעיר תושב מעלה אפריים פרץ אור ליום אתמול את גדר המערכת עם ירדן בבקעה, ונעצר רק לאחר שכוחות צה"ל פתחו עליו באש.

אלדר גינרל, בן 27, חי בתקופה האחרונה בנפרד מאישתו והתגורר בירושלים, עקב צו של שופט האוסר עליו להיכנס לביתו במעלה אפרים. גינרל הגיע אתמול בשלוש לפנות בוקר אל ביתו, תקף את שלושת ילדיו הקטנים ואשתו, ואחרי כן נכנס לרכבו ונסע לכוון גדר.

אתמול הוארך מעצרו בעשרה ימים, בבימ"ש השלום בנתניה, בא־כוח המשטרה טען, כי גינרל עלול היה לגרום לעימות עם הירדנים.

סגן שר הביטחון, מיכאל דקל, בודק אזרוח מאחזים ללא ידיעתו של רבין

„הבטיח" מאחזים נוספים בדרום הר חברון ■ מחפש תקציב לפעילותו ■ דקל: לא היתה התייחסות לנושאים הללו ■ בנח"ל רוצים להיפטר מהמאחזים

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

במסגרת מסע התיישבות בשטחים אותו מתכנן הליכוד בשנת הבחירות, בודק סגן־שר הביטחון, מיכאל דקל, את האפשרות לאיזורוחם של ארבעה מאחזים של הנח"ל ביהודה ובשומרון ובן הקמתם של מאחזים נוספים באיזור הר חברון — על כך נמסר אתמול ל„על המשמר" מפי גורמים בטחוניים.

הגורמים מסרו, כי סגן השר דקל „החל להתעניין" באחרונה בארבעה מאחזים של הנח"ל שנותרו מאותם 32 מאחזים שהקים שר הביטחון לשעבר, אריאל שרון, בשטחים. המאחזים הם גינת — באיזור ג'נין, עירית — באזור שכם צורף ואדורה — באיזור הר־חברון.

לדברי המקורות, סייר סגן השר דקל לפני שבוע ביישובי דרום הר חברון והבטיח שם לאנשי היישובים, כי יפעל להקמת מאחזים נוספים באיזור. במקביל נודע לכתבנו הצבאי, כי ח"כ דקל מבקש תקציב לפעילותו ממשרד הביטחון.

גורמים בכירים בנח"ל אמרו אמש, כי טרם יצא מסמך רשמי בנושא אזורח ארבעת המאחזים אולם שמעו שם על כוונת סגן השר: „אם תבוא בקשה רשמית יתמוך בה הנח"ל. ברצוננו מזה זמן רב לפנות את הנח"לאים מהמאחזים בשטחים. מבחינה חינוכית אין הצדקה להחזיק נח"לאים במקום בו אין כל אמצעי ייצור לחקלאות או תעשייה. את הנח"ל אנו צריכים במקומות אחרים", אמרו.

סגן שר הבטחון, מיכאל דקל, אמר אמש בתגובה: „לא הייתה כל התייחסות לנושאים הללו. ברצון רב הייתי מאורח את כל המאחזים אולם הממשלה היא שמחליטה על אזרוח יישובים. בנושא הר חברון, אכן ביקרתי במקום אך לא הבטחתי דבר", אמר דקל. בתשובה לשאלה

(המשך בעמוד 4)

מיכאל דקל – שנת בחירות

הדולר עלה אך הבורסות שוב יורדות ● עמוד 2

הצלחה ל„חיזבאללה" בקרב נגד צד"ל ● עמוד 3

ערבות מדינה לחובות „צים" – לא להתיישבות ● עמוד 19

בריה"מ תתמוך בפתרון קונפדרטיבי עם הפלשתינים

מאת פנחס ענברי, כתב „על המשמר"

ברית המועצות בוחנת כעת את שינוי גישתה לגבי פתרון הבעיה הפלשתינית והיא עומדת לתמוך בפתרון קונפדרטיבי. העניין הזה אמור להיות מנושאי השיחות העיקריים של מנהיג אש"ף, יסר ערפאת, במוסקווה – כך נודע לכתב „על המשמר".

כיום דוגלת ברית המועצות במדינה פלשתינית עצמאית שתקום על־פי עיקרון ההגדרה העצמית. יש להניח, כי ברית המועצות לא תנטוש את הניסוח הזה, אבל תוסיף לו את ממד הקונפדרציה.

לאחר כינוס המועצה הלאומית הפלשתינית באלג'יריה תמך ערפאת בכינון מדינה דו־לאומית, אבל ערפאת גם מדבר על בדיקת הפתרון הקונפדרטיבי בפגישה מיוחלת עם השר עזר וייצמן.

עקרונות הקונפדרציה מקובלים גם בחוגי שמיר, וברית המועצות מבקשת, ככל הנראה, להשמיט את הקרקע מן הפחדים של הליכוד להיכנס למשא ומתן עם אש"ף.

הפער מצטמצם

אירועי השבועות האחרונים בעולם יוצרים תמונת מגמה מעניינת, המבשרת אולי על דמותן של השנים הבאות. ארצות־הברית מדינת השפע הגדולה, נקלעה למשבר כלכלי ופוליטי, וצפוי לה תהליך מתמשך של מיתון. תובות החוץ של ארצות־הברית מינוס, ורייגן, שעד לפני זמן מה אמר כי העלאת מיסים תבוא „על גופתו המתה" מדבר על העלאה צפויה כזו. השיטה האמריקנית, המבוססת על שלטון פדראלי רופף ומשחק כלכלי חופשי חושפת את חולשותיה, והשלכת הדבר על השלטון הנשיאותי הקשה.

מהצד האחר, הולך התהליך בגוש המדינות הקומוניסטיות וצובר תאוצה, וכבר אינו רק אפיזודה המבשרת על החורף הבא. ברית־המועצות וסין הצעירו את הנהגותיהן, ומדברות בשפה חדשה. בברית־המועצות הדגש הוא על שאלת הדמוקרטיה, השפה הנתפסת כחופש התרבותי, ובסין הדגש הוא על רפורמות כלכליות בסגנון מערבי. גם בפולין, שעברה תקופה של מרי אזרחי לפני שנים, מתחילות עתה רפורמות מלמעלה. המטרה בכל המקרים דומה: במשטרים הקומוניסטיים גמלה ההכרה, אחרי נסיונות קשים ואולי עקובים מדם, שחירות הרצון והפעולה של התושבים היא תנאי הכרחי להצלחה של כל משטר. נכון, שמן הרפורמות ועד הדמוקרטיה הפוליטית המלאה הדרך רחוקה עד מאוד, אבל הרפורמות הטכניות נראות מבטיחות יותר מתקופות רפורמות קודמות שנוטעו או דוכאו. הפעם הן מתרחשות במדינות המובילות, וגם נעשות בתבונה וללא עריפת ראשים.

לכאורה התקרבות צורות בין המזרח והמערב, כאשר כל צד מנסה עצמו ומלקק את פצעיו. התהליך במשטרים הקומוניסטיים מעודד דווקא את מעט המדינות הדמוקרטיות בעולם, ומביע על כך, שעתידה של הדמוקרטיה אינו קצר־טווח כפי שאנו נוטים לחשוב, וכי יש לדגם הדמוקרטי כוח משיכה ומופת שהגוש המזרחי נוטה ללמוד ממנו כדי לפתור את בעיותיו. מצד שני, הגוש האמריקני עשוי להביא לפיכחון אצל מדינות וגופים במערב, ולהחזיר מדינות אירופאיות שהלכו אחרי הדגם הזה אל מדינת תנאור יותר ובעל ההישגים הרבים של מדינת הרווחה, כמו שוודיה. ייתכן שהשנים הבאות יאמרו שהפער בין הגושים אינו חלוקי כל־כך לא רק בתחום מדינות החוץ, אלא גם בתחום המשטר החברתי.

ר"יגן מרגיע את נאט"ו: ההסכם עם בריה"מ לא יחליש את הברית

מאת דליה רפאל, כתבתנו בארה"ב

וושינגטון. – „מחוייבות ארה"ב לבנות בריתה באירופה – בלי קשר להסכם הטילים – נשארת בלתי־מעורערת".

ההסכם, האמור לחתתם בין ארה"ב לבריה"מ בחודש הבא, לא יחליש את הברית בין ארה"ב לחברות נאט"ו, ולא ייזנק, כתוצאה ממנו, לא הגנת מדינות מערב־אירופה, ולא עוצמת ההרתעה אל מול הכוחות הסובייטים – ברוח זו דיבר אתמול הנשיא רייגן, בנאום ששודר ברשת הטלוויזיה של סוכנות הידיעות האמריקנית.

רייגן אמר, שחשמדת כלי נשק גרעיניים סובייטיים במספר גדול בהרבה מאלה האמריקניים היא „התחלה מבטיחה להקטנת האיומים על אירופה".

רייגן אמר, שב־40 השנה האחרונות, נתפסה ארה"ב כחברה בכירה בברית נאט"ו, אולם כיום עוצמתה הכלכלית של אירופה וארה"ב שווה, ועלינו „לראות עצמנו כשותפים שווים", ברומזו לציפיות ארה"ב שמדינות אירופה ייטלו חלק גדול יותר בהגנתנו.

פרנק קארלוצ'י ימונה היום כשר ההגנה של ארצות־הברית

גורם: שיוויון מלא ביחסה של ארה"ב לישראל ירדן וסעודיה

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי, דליה רפאל, כתבתנו בארה"ב וכתב „רויטר" בת"א

עוזר שר ההגנה האמריקני, ריצ'ארד ארמיטאג', אמר אתמול, לפני צאתו מישראל למערב גרמניה, כי הנשיא רייגן ימנה היום את היועץ לביטחון לאומי, פרנק קארלוצ'י, במקומו של קאספר ויינברגר כשר ההגנה.

„אני יוצא למערב גרמניה ולאחר מכן לטקס שיהיה מחר בבית הלבן, בעניין ויינברגר וקארלוצ'י", אמר ארמיטאג' לעיתונאים, בתום ביקור של יומיים בישראל.

זו הפעם הראשונה שנציג של משרד ההגנה האמריקני אישר בפומבי שמועות, כי ויינברגר יתפטר ויוחלף ע"י קארלוצ'י. ויינברגר, 70, סירב עד כה לאשר או להכחיש ידיעות כי הוא פורש מתפקידו אחרי שבע שנים.

במערכת הבטחון סבורים, כי מינויו של פרנק קארלוצ'י לתפקיד מזכיר ההגנה בממשל האמריקני לא ישפיע על היקפו שיתוף הפעולה והסיוע בתחומי הבטחון בין שתי המדינות.

לדברי גורם בטחוני בכיר, „ידוע

(המשך בעמוד 4)

עיתונאי הרשות דחו הצעת האוצר וההנהלה

מאת ירון זליג ומוטי במוק, כתבי „על המשמר"

עם חידוש המשא־ומתן אמש בין הנהלת רשות השידור לצוות המשא ומתן של עיתונאי הרשות, דחו אלה הצעה חדשה אותה הציגה בפניהם הנהלת הרשות ואשר מקובלת גם על דעת משרד האוצר.

יחד עם זאת הודיעו נציגי העיתונאים, כי יביאו את ההצעה

(המשך בעמוד 4)

בשטח / מדרחוב

„מונמארט" נחלת בנימין

דומה שנחלת־בנימין הרחוב, הגיע אל המנוחה ואל הנחלה. מאז הפך בחלקו מדרחוב, נשתנתה חזותו לבלי הכר, ורק סלים גדושים מן הטרי הטרי הזה ועוד ממציאות היום, מעידים על קירבתו הגבולית „לשוק הכרמל". שתי דקות מבסטות צעקניות ושקשוקת ריחות לא ברורים לגמרי, פוסע לו המדרחוב כדרך בני דמותו האחרים. מחפש גימיק אמנותי, מושך קהל, ובסטייל. אתה הקהל, יכול למצוא שם בסוף שבוע שטוף הבטחות לשמש, מיני־יריד עם דברי קרמיקה, ציור ודרכה פימו מתוכשט. את הציפיות לאטרקציה

מציאות מספר השיאים של גינס

אמנותית אל תכניס לרשימת הקטגוריות, בלכתך שמה. כי כל עניין היריד הזה מרולל במקצת, וזול עוד קצת פחות. ובכל זאת הוא שווה מדרחוב של הליכה, כי השמש עדיין כאן; רוצה עוד קצת קיץ לעצמה. אתה יכול לקחת ממנה השראה, לשבת באיזה בית־קפה, להסתלבט על איזה „הפוך" אוריגינל, או בירה שקררו לה את הגז. לצפות באנשים שחולפים ביריד עם הקניה האחרונה. באמנים השונים שמציגים לא רק מוצגים, אלא גם את עצמם בהופעה של „אני, מקורי". לדמיין, בהבזקים, שאתה יושב ב„מונמארט", ולהסתפק בידיעה שמונמארט יושבת רק בך. לגמור את ה„הפוך", להתעורר, לקחת קו 4 הביתה. להמשיך לחלום על מונמארט של הצרפתים.

אלישע איילון

מדף / סיפורת

גילוי עצמי מחודש

ארנסטו סבטו, על קברים וגיבורים, הוצאת עם עובד, 1987, 400 עמ'.

ארנסטו סבטו — הביוגרפיה יוצאת־הדופן שלו מרמזת, א־פריורי, על ספר יחודי. תארו לעצמכם, דוקטור לפיסיקה, שהתמחותו בתחום הגרעין, נוטש את המדע ואת הנוסחאות, ומתקדש למילה, לספרות, ובעצם, לאדם!

חוט פסיכולוגי עדין נכרך לכול אורכרו של הסיפור. אין המחבר „מתנבא", בדרך־כלל, בשפת הפסיכולוגיה, אבל־אל נכון מוקסם אתה לעמוד על דקויות אבחנותיו. נראה, שהפיסיקאי שבו מושך אותו בכוח הגרוויטציה, עמוק אל תוך הגוף והנפש, כחישוף המנגנונים העדינים, המכוונים את השלמות שניקראת אדם. לעיתים קרובות, בעיקר בפרקים הראשונים, הניד בי הכתוב לשחזר בריסט, כמה מחוויותי האישיות השקועות במאגר העבר. כך נשכרתי גם בגילויי־עצמי מחודש.

גם ביקורת חברתית מפעפעת בין שורות הרומן: לא במנות גדושות, לא בגסות, אבל בהרבה טאקט, כאילו בהסתר. אם מכתיבה תרבות ימינו, (הדיבור והכתיבה כאחד), אמירה ברוטאלית, „על הפנים", הרי טוב לנו לסגת אל העידון האנושי, הקשוב למניעים ונכון להעניק תמיכה מסויגת, גם כאשר הוא חולק על עצם המעשה. האם זוהי כבר פרה־היסטוריה?!

כמעט שכחתי לספר לכם את עלילת הספר — סיפור אהבה מטאפורי של מרטין הנער ושל ברונו המבוגר יותר, אל אלחנדרה המיסתורית, על ריקעה ההיסטורי של ארגנטינה. חלק מכם, הקוראים, ילכו־קסם אחר הדמויות והתאור הרגיש, יותר משיימשכו לעלילה השוטפת.

זהו רומן ברמה חוויתית אחרת, שמעבר לעלילה, למקום ולזמן, פורש בפניך מחזה לאנושיות: להיותך לא רק בן־דמותה, אלא גם ובעיקר בן־אדם...

א. סבטו — ברוכה התארחותך בביתנו הסיפורתי.

אבי ידידיה

על המשמר

ציורמצב

חגורת הבטיחות של שמיר

תמונת מצב / נתיבות

מיליון דולר קדושים

כל מה שייכתב להלן הוא בגדר שמועות בלבד, אבל כדאי להתייחס לשמועות הללו ברצינות. הבבא־ברוך, אומרים בנתיבות, הולך לתמוך באופן מאסיבי במועמד משלו לראשות המועצה המקומית נתיבות. המעורבות הפוליטית הלוקאלית הזו עשויה בהחלט להוות צעד ראשון להרצת מועמד של חצר הבבא לכנסת. זמירות ראשונות בכיוון הפוליטי השמיע ברוך בעתונו „אור

בבא סאלי ופוליטיקאים. גם הוא במירוץ

ישראל". שם הוא מתח בקורת חריפה על ש"ס, והאשים אותה בכניעה למימסד האשכנזי, ובהעדר ייחודיות ספרדית. באותו ראיון הוא גם הבטיח להקים ארגון רבנים ספרדי, בבחינת מתחרה למועצת גדולי התורה האשכנזי.

ברוך לא ירוץ בעצמו לכנסת. אסור לו. הוא איש קדוש. אבל מועמד שלו, יהיה מי שיהיה, יזכה בתמיכה רצינית, שההשלכה העיקרית שלה היא כסף. הרבה כסף. בחצר שלו מסתובבות שמועות שרק במועמד שלו לראשות־המועצה (כנראה יהיה זה מקורבו יוסף אבו, ראש־המועצה הנוכחי) — הוא מתכוון להשקיע מליון דולר. אז תארו לעצמכם כמה כסף יושלך מהחצר הקדושה כשידובר במרוץ לכנסת.

מחצר הרב, אגב, מוסרים את התגובה האמביואלנטית הבאה: „הרב לא מתעסק בפוליטיקה. כולם חברים שלו, והוא לא תומך באף אחד. בבוא הזמן הוא יתמוך באיש המתאים".

לשאלה אם זה טוב או רע ליהודים, אין תשובה חד משמעית. ברור שמצביעי הבבא יבואו ממפלגות הימין ומן המפלגות הדתיות. זה דווקא טוב. מה שלא טוב הוא, שחלק ממצביעיו הן מן הסתם אנשים שמעולם לא הלכו לקלפי, אבל הפעם — ילכו. ולך תדע לאיזו קואליציה יצטרפו הקולות החדשים. ברוך התבטא לא פעם בגנות החרדי'ות הפנאטית וכפיית הדת על חילונים. מזה אולי ייצא טוב. על כל פנים, ברוך, עם עברו העשיר (כלא, פילגשים) ועם בנותיו המשוחררות שלא נוהות במיוחד אחר הדת — יספק לנו כנסת עליזה.

שלי יחימוביץ

מרגליות/זן נדיר

כותרת ב„מעריב", יום ה', על אשה „מיוחדת" התובעת דמי מזונות מבעלה: „בדווית מזן נדיר: מרדה בבעלה שרצה לשאת אחרת."

ריעל / טרנספר

בין כך ובין „כך"

אז מה זה חשוב אם „טרנספר בשכר",
או „טרנספר מאוחר, או טרנספר לאלתר,
או טנספר במכה, או טרנספר בשלבים,
עם דרוזים או בלי, או שרק ערבים.

ומה זה חשוב אם טרנספר רבני
אנושי או כפוי, חיצוני או פנימי
עם קו ירוק, עם או בלי רצועה
בין כך קובעת רק התוצאה

עד מתי רבותי נתעלם, נתכחש
מטרנספר שבין כך או בין „כך" יתרחש
הוא יצליח כליכך, שאתו, כמובן,
נטרספר גם אנחנו כולנו מכאן.

קובי לוריא

רק רקע / עתיקות

אנגלס במכירה פומבית

מי יגול עפר מעיניהם של גיבורי מהפכת אוקטובר ויספר להם, כי העבודות שהם כתבו בלהט ליבם, ואשר הודפסו הדפסה גרועה בבתי־דפוס מחתרתיים, ייהפכו לפריטים בעלי ערך בחברה הקפיטליסטית.

מוצג ב„סותבי". מהפכה בערכים גבוהים

בית־מימכר העתיקות הלונדוני המפורסם סאותבי, יערוך ב־10 בנובמבר, לכבוד מלאת 70 שנה למהפכה, מכירה פומבית של 2455 ספרים ומפלפטים, הנוגעים להיסטוריה של הסוציאליזם.

הפריט בעל הערך הגבוה ביותר (בין $1,500 ל־$2,000) הוא המהדורה הראשונה של פמפלט שכתב אנגלס — „בית סבוייה, ניצה והריין". שהיה מופנה לסוציאליסט הבלגי צזאר דה פפה, בשנת 1871.

„מיליטאריזם, מלחמה והמעמד העובד" — הוא שמו של נאום חשוב, שנשאה רוזה לוכסמבורג בפני בית המשפט הפלילי בפרנקפורט, שהרשיע אותה בפברואר 1914 על הסתה למרי אזרחי. חמש שנים לאחר נאום זה, בינואר 1919, נרצחה רוזה לוכסמבורג על ידי אנשי „פרייקורפס", ארגון טרור של הממשלה הסוציאל־דמוקרטית, שקדם לפלוגות ה־אס.אס. ההיטלראיות. באוסף הכלול גם פמפלט שכתבו טרוצקי וזינובייב במחאה על הרצח.

סאותבי ימכור גם שני עותקי מפמפלט שכתב לנין, „מה יש לעשות — שאלות בוערות של תנועתנו", שהודפס בשטוטגרט ב־1902, ועבור כל עותק מצפה סאותבי לקבל £500. עוד שלושים פמפלטים של לנין כוללים התקפות על מתנגדים פוליטיים, וביניהם „המהפכה הפרולטארית — והרנגאט קאוצקי", שבו הוא גינה את הפשרות שעשו הסוציאל־דמוקרטים הגרמנים והתיאורטיקן שלהם - קארל קאוצקי.

אין אלה המסמכים החשובים ביותר של המחשבה הסוציאליסטית אבל המתעניינים בתולדות הסוציאליזם יוכלו למצוא פריט רב ברמתו באוסף נדיר זה.

חנה איש־הורוביץ

הדולר עלה במקצת והבורסות באסיה אירופה וארה"ב ירדו

מאת דפנה ורדי, כתבתנו בבריטניה, וכתבי סוכנויות הידיעות

לונדון.— המשך הפסימיות בשוקי המטבע והעדר התקדמות בשיחות בארה"ב על הקטנת הגרעונות האמריקניים, גרמו אתמול לנסיגה ניכרת למדי בשווקים הפיננסים האירופים והאסיאתיים.

הדולר עלה במקצת, ובסיום המסחר היה מעל לשפל של הימים האחרונים.

שערי המניות בבורסות וול סטריט ירדו אתמול, זה היום השני ברציפות, לאחר שמאמצי ההתאוששות סוכלו בהעדר תזוזה לקראת הקטנת הגרעון התקציבי האמריקני ועל ידי שווקים חלשים במדינות אחרות.

הדולר עמד בלונדון בסיום המסחר בלונדון על 1,7115 מארקים מערב־גרמניים ו־137.25 ין, לאחר שביום שלישי הגיע לשפל־שיא של 1,6995 מארקים ו־135.95 ין.

בטוקיו היתה ירידה במדד „ניקיי" של 298 נקודות, כלומר 1.3 אחוז, ובסיום המסחר הוא עמד על 23,060 נקודות. המניות גם ירדו במידה ניכרת בהונג־קונג ובסידני, ואילו בסינגפור עלו במקצת.

בוושינגטון קרא מנהיג הסיעה הרפובליקנית בסנט, בוב דול, לנשיא רייגן להצטרף למו"מ על התקציב, כדי לסייע להשגת הסכם על הקטנת הגרעון עד יום שישי.

הבנק המרכזי של אנגליה הודיע אתמול על הורדת שיעורי הריבית הבסיסית בחצי אחוז, לאחר ציפיות ממושכות בבורסה. אך ירידה זו, שלטענת רבים לא היתה בשיעור מספק, לא הצליחה להרגיע את גל המכירות החדש שפקד את הבורסה הלונדונית.

שוק המניות בבריטניה ירד אתמול לנקודה הנמוכה ביותר מאז „יום שני השחור." ערכה של הלירה סטרלינג המשיך לעלות לעומת הדולר, ואנשי ה„סיטי" המשיכו להאשים את הגרעון התקציבי האמריקני בחוסר היציבות הנמשך.

נאום הסתיו האופטימי של שר האוצר, נייג'ל לאוסון בפרלמנט, נתן גם בסיס לגל של השערות על ירידה צפויה במיסים לקראת השנה הבאה. בנוסף, הוא הבטיח כי מדיניותו תשאף להמשך צמצום האבטלה, הגברת הייצור וצמצום האינפלציה. „התחזית," אמר, „מבטיחה גידול, ועליה יציבה ברמת החיים, יחד עם שיעור אינפלציה נמוך והמשך הירידה בשיעור האבטלה."

בקיבוץ הארצי מתנגדים לאימון גדנעים בשטחים

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

מוסדות החינוך של הקיבוץ הארצי בצפון הארץ החליטו שלא לשלוח את תלמידי כיתות י"א להשתלמות בגדנ"ע, היות וצה"ל החליט לקיים אותה בבסיס צבאי מעבר לקו הירוק. ההחלטה נתקבלה לאחר לבטים והיא בעיקרה החלטה במישור החינוכי.

עיתון „קיבוץ" שפירסם ידיעה זו אומר, כי ההחלטה דווחה גם למזכירות הקיבוץ הארצי שקבע, כי ייעשה הכל להסדרת אימון חלופי במחנה צבאי בתוך תחומי הקו הירוק. „שירות טרום צבאי בשטחים נוגד את השקפת עולמנו. מדובר באימונים שאינם חובה אולם מתוקף כך שאנו מכירים בחשיבות אימוני הגדנ"ע, נפעל לתכנית חלופית" – אומרים בקיבוץ הארצי.

השתלמות בני הי"א נקבעת ותואמת עם צה"ל ופיקוד הגדנ"ע, על־פי דרישת ועדת הבטחון של המרכז החקלאי, שביקש אימון מרוכז לנערי ההתיישבות העובדת בקו העימות בצפון. צה"ל פנה לצורך כך לחטיבת „גולני", שהיא חטיבה צפונית, וזו העמידה לרשות הגדנ"עים מהקיבוצים את מתקן האימונים של החטיבה הממוקם באזור נפת ג'נין.

כשנודע הדבר בקיבוץ הארצי, הביעו מספר מחנכים את התנגדותם והנושא הועבר לדיון והכרעה במוסדות החינוך ובאסיפות הקיבוצים. לבד מקיבוץ סאסא (שבניו לומדים בבי"ס משותף עם יראון) החליטו יתר קיבוצים שלא לשתף את ילדיהם באימון הגדנ"ע. „ההחלטה לוותה בשומר־הצעיר בחילוקי־דעות, אולם בסופו של דבר נתקבלה באופן דמוקרטי" – אומרים בקיבוץ הארצי.

גורמים בטחוניים המופקדים על נושא הגדנ"ע אומרים, כי לא יתערבו בוויכוח חינוכי פנימי בקיבוץ הארצי, למרות שאינם מקבלים את ההחלטה. „לא ייתכן שבאותו שבוע מכריזים גורמי החינוך בתנועה כי הם מתנגדים לסרבנות לשרת בשטחים, ומצד שני מסבירים לבני הנוער שהם יעשו את אימון הגדנ"ע רק בתחומי הקו הירוק. אנו מציעים לקיבוץ הארצי לשקול שוב את ההחלטה". עם זאת נמסר, כי משרד הבטחון, צה"ל והגדנ"ע, יתנו את שירותיהם לשומר־הצעיר ולקיבוץ הארצי גם במסגרת תוכניות חלופיות בתוך תחומי הקו הירוק.

כוננות לתסיסה בשטחים בעת הפיסגה בעמאן

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי, וכתב „רויטר" בעמאן

במערכת הבטחון ובצה"ל נערכים לאפשרות של תסיסה, גל הפרות־סדר ושביתות מסחר בערי השטחים וברצועת עזה בשבוע הבא, במקביל לדיוני ועידת הפסגה האיסלמית שתיפתח ב־8 בנובמבר ברבת־עמון.

צה"ל יתגבר את כוחותיו בשטחים כדי למנוע הפרות סדר אלימות. במקביל נעשה מאמץ לבודד את הארועים ולמתנם ככל שניתן.

גורם בטחוני הביע תקווה, שהארועים לא יחרגו מהפרות הסדר המוכרות ולא „יחוברו" עם „תאריך אזכור" נוסף החל החודש — כ"ט בנובמבר, שגם הוא מועד לפורענות בשטחים.

בישראל שוררת דאגה גם נוכח הדממה התקשורתית ברדיו ובטלוויזיה בימי הוועידה האיסלמית. „תושבי השטחים ורצועת עזה יהיו חשופים לנאומו המלא של יאסר ערפאת, שישודר בטלוויזיה הירדנית, וכמו כן לשידורי רדיו אש"ף, מבלי שישראל תוכל להגיב בפרשנות, אומר גורם בטחוני בכיר.

גורם צבאי בכיר אומר, כי ועידת עמאן מהווה הישג גדול עבור המלך חוסיין, שדחה אפילו את הבחירות לפרלמנט הירדני עד לאחר הוועידה. לדברי הגורם הצבאי, מחזק עתה חוסיין עד מאוד את מעמדו בקרב העולם הערבי, בכך שבעמאן יכונסו יחד, ערפאת, אסד, ואפילו נציג לובי בכיר. יצויין, כי ירדן חידשה את יחסיה עם לוב לצורך הוועידה.

להערכת הגורם הצבאי, תסתיים וועידת עמאן בקונצנזוס ערבי בנוסח וועידת רבאט. לדבריו, יופנו כנראה עיקר הנאומים לכיוון מלחמת המיפרץ, כאשר לסוריה ואש"ף יהיה אינטרס משותף לנווט את הוועידה להחלטות בנושא הוועידה הבינלאומית.

הכומר מקנייט בא לפגוש את ואנונו

מאת כתבת „על המשמר"

אמש הגיעו לארץ מאוסטרליה הכומר ג'ון מקנייט ועימו הכומר השני מכנסיית הולי־קרוס בסידני, סטיוון גריי, כדי לבקר את מרדכי ואנונו בכלאו.

נודע, שעו"ד אביגדור פלדמן פנה לשלטונות הכלא בבקשה שיותר לשני הכמרים — הרואים עצמם ידידיו של ואנונו ונציגי הקהילה הקטנה אליה השתייך בהיותו בסידני — להיפגש עם מרשו ולשוחח עימו פנים אל פנים. עדיין לא ניתנה תשובה סופית לבקשה.

עם הגיעם לארץ סיפרו שני הכמרים האנגליקנים, שבפרלמנט האוסטרלי מתגבשת החלטה עליה יחתמו נציגי כל הסיעות, שתקרא לשיחרורו של מרדכי ואנונו. באוסטרליה ובניו־זילנד נמצא הנושא הגרעיני ברומו של העולם הפוליטי, ומכאן גם ההתעניינות הרבה בפרשת ואנונו בישראל.

רבע ראשון מהסיוע הבטחוני — היום לישראל

מאת דליה רפאל, כתבת „על המשמר" בארה"ב

היום אמור הפנטגון להעביר 450 מיליון דולר מתוך 1.8 מיליארד, הסיוע הבטחוני האמריקני, לרשות ישראל.

הכסף, רבע מהסכום, מועבר כל שלושה חודשים לרשות משלחת הרכש הישראלית בניו־יורק, אשר מוציאה אותו על־פי תנאי הסיוע, לרכישות בתוך ארה"ב עצמה.

רבע מהסכום הכללי מותר בהמרה לשקלים בישראל, על־פי אותו הסדר ובהקשר לתוכניות ספציפיות הדורשות אישור ממשלת ישראל.

„המשמר" עתון יומי

המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת

עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל

המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3–43360–4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999

"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652

סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין מגסור חדרים 102–121. טל' 3–233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

יו"ר גוש קטיף: שגיא[illegible] במתן זכויות לערבים

מאת יצחק שור, כתב „על המשמר"

„ישראל שגתה במתן זכויות שוות לערבים ב־1948 ולצערנו, לחיות עם טעות זו" אמר ראובן רוזנבלט, יו"ר גוש קטיף, בדיון עם הוועדה המדינית של המשמרת הצעירה במסגרת סיור שערכה ברצועת עזה.

בתגובה על כך ענה אופיר פינס, יו"ר הוועדה המדינית: „עדת זאבים בעור של שיות תמימות. גוש קטיף משוות את עצמו בעטיפת צלופן מרשרשת עם סרט אדום וחיוך על השפתיים, ולמעשה הם מסוכנים ממנו".

הוועדה המדינית נפגשה גם עם ראשי איגוד אישווה ומנכ"ל עיריית עזה, ד"ר עקרי. „אנו חיים בין הפטיש לסדן. מצד אחד מהממשל הישראלי כנגד הבעות דעות פוליטיות ומצד שני מאש"ף אשר כל מי שמתנגד לדעותיהם מסתכן בחייו", ציין ד"ר עקרי.

הכנסת לא הפגינה עניין בדו"ח לנד[illegible]

גורם משפטי בכיר: משה[illegible] פגום בתפקוד הפרקליטו[illegible]

מאת כתב „על המשמר" לענייני משפט, מוטי בסוק, כתבנו בכנסת, ויואב אביב, כתבנו [illegible]

„הליקויים החמורים שהושפה ועדת לנדוי בשב"כ, מעידים על [illegible] שהיה משהו פגום בתפקודן של הפרקליטות האזרחית והצבאית [illegible] אי־אפשר להשלים עם מצב שודיות לנדוי מציין שבפרשה [illegible] פעלה הפרקליטות הצבאית ב„סוכן תמימי" של השב"כ. [illegible] שיווצר מצב שהפרקליטות תהיה „סוכן תמימי". אמר אמש [illegible] משפטי בכיר.

הוא סבור, שאילו פרקליטות המדינה והפרקליטות הצבאית היו [illegible] בצורה טובה יותר, ניתן היה למנוע את השתרשות הנורמה [illegible] עדויות השקר ששלטו בכיפה בשב"כ במשך שש עשרה שנה. [illegible] של הפרקליטות הייתה להיות קפדנית יותר בבירור העובדות [illegible] העידו חוקרי השב"כ עדות שקר, כפי שהתגלה בפרשת הקצין [illegible] נאפסו.

למרות שדיבר כמחצית השעה, לפני כנסת ריקה, על דו"ח ועדת לנדוי והשלכותיו, לא אמר אתמול נציג הממשלה דבר חצי דבר, [illegible] בחמשת הימים האחרונים בראש סדר ההתעניינות הלאומי. [illegible] התבטאו בנושא, אך לממשלה לא היה מה לומר לכנסת, [illegible] זה.

לפני הדיון נודע, כי לא רה"מ, לא סגנו, לא שר הביטחון, [illegible] אחר, ישיבו להצעות לסדר היום. שמיר העדיף לשלוח להוכן [illegible] קורפו, ח"כים רבים ראו בהחלטתו של שמיר זלזול בכנסת [illegible] התעוררה סערת רבתי, מלווה בקריאות־ביניים נועשות.

כשקורפו השיב להצעות לסדר היום, נכחו במליאה, לבד [illegible] מאיר, רק תשעה ח"כים, דוד מגן ומיכאל איתן (ליכוד), [illegible] ויקטור שם־טוב (מפ"ם), שולמית אלוני (ר"צ), אברהם ורדיגר [illegible] זיאור (חד"ש), מוחמד מיעארי ומתי פלד (המתקדמת). ארבע [illegible] לסדר היום — חייקה גרוסמן (מפ"ם), אבנר שאקי (מפד"ל), [illegible] (שינוי) ויובל נאמן (התחיה) — לא מצאו כלל לנכון להמתין [illegible]

גרוסמן הזכירה, כי עמיתה למפלגה, שם־טוב, תבע [illegible] עוד במאי 1986, אחרי פרשת קו 300. אז הוא כונה [illegible] יאוש והורס הדמוקרטיה". אף אחד לא כופר בצורך לגלות את [illegible] אך שש־עשרה שנה הוכיחו שהמטרה לא מקדשת את האמצעים [illegible] גרוסמן. בסיום דבריה הדגישה גרוסמן כי השב"כ חייב לעמוד [illegible] המדינה ובפיקוח הפרלמנטרי עליו חייבת להיות נציגות לאופוזיציה.

משטרת ישראל נמצאת בשלבי החקירה האחרונים בפרשת [illegible] עולה מדבריו של מפכ"ל המשטרה, רב־ניצב דוד קראוס, [illegible] משוהה בינתיים את החקירה עד להחלטה סופית כיוון [illegible] בחקירה אם לא מתכוונים להביא את האשמים לדין במידה [illegible] ניצב קראוס אמר את הדברים בבית הספר הארצי לשוטרים [illegible]

טילי קטיושה נו[illegible] לעבר צפון הגלי[illegible]

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

סמוך לשעה עשר בבוקר נשמעו אתמול במה התפוצצויות בצפון הגליל. בסריקות שנערכו לאחר מכן נמצאו בשטח ישראל שרידיו טיל קטיושה בקוטר 122 מ"מ.

שרידים של טילים נוספים נמצאו באיזור הביטחון, לא הרחק מהגבול ישראל, באיזור הכפר חולה. הטילים נורו מצפון לרצועת הביטחון.

ששונה אזרן, תושבת אחד הישובים, סיפרה אתמול: „יצאתי לערוך קניות במרכז המסחרי כרגיל באשר שמעתי את השריקות ואת הדי ההתפוצצות. אולם לאחר מכן כולם המשיכו את החיים כרגיל כפי שהם עושים תמיד".

יש לציין, שיום לפני [illegible] כמה הדי התפוצצויות [illegible] אולם בסריקה שנערכה [illegible] שרידים של טילי קטיושה [illegible] זאת, נפגע בית בכפר [illegible] קטיושה שנפל במקום.

שני הרוג[illegible] בצומת [illegible]

שני אנשים נהרגו [illegible] קשה בתאונת דרכים [illegible] שארעה אמש בצומת [illegible] התאונה ארעה בין [illegible] לרכב. שני נוסעי [illegible] נוסעי האוטו נפגעו [illegible] ונפצעים [illegible]

בעקבות פרסום ב„על המשמר"

מצנע יבדוק התנהגות חיילי צה"ל בשכם

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

חבר הכנסת רן כהן פנה אתמול לאלוף פיקוד המרכז, עמרם מצנע, וביקש ממנו לחקור ביסודיות את התנהגות חיילי צה"ל ביום שני בנובמבר, במחסומים בפאתי העיר שכם, כפי שתוארו בכתבה ב„על המשמר" ביום המחרת.

לדברי חה"כ רן כהן, הבטיח לו האלוף מצנע כי לא יעבור לסדר היום בכל הקשור להתנהגות לא הולמת של חיילים כלפי תושבי השטחים, ערבים ויהודים כאחד, ואמר, כי כל מקרה כזה ייבדק לגופו והאחראים לכך ייענשו.

בנושא המתנחלים, המוזכרים בכתבה ב„על המשמר" כמי שהפגינו יחס מזלזל כלפי החיילים שאיישו את המחסומים, אומר ח"כ כהן: „זהו המשך הבזוי בו נוקטים המתנחלים כלפי תושבים מקומיים בשטחים ובאחרונה גם נגד חיילי צה"ל".

בכוונת כהן לפנות עוד לאלוף פיקוד המרכז כדי שיפעיל את סמכותו לגירוש מתנחלים מהשטחים באם יוסיפו לפגוע בחיילי צה"ל.

איננו
דוד גולני

הלוויה תתקיים היום, יום חמישי, 5.11.87,
בשעה 12.00 בחולון, נפגשים ליד השער הראשי

מתאבלות:
משפחות חסיד, זרין ווסקינד

עם המשפחה אבל אבלים
על מותו של
דוד גולני
מראשוני עובדי העיתון
בית „על המשמר"

חייל של צד"ל נהרג ושבעה נפצעו בהשתלטות „חיזבאללה" על מוצב

עשרות קנאים מוסלמים כבשו את מוצב צד"ל באזור ברשית, ברצועת הביטחון, ונסוגו כעבור 20 דקות

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

חייל צד"ל נהרג ושבעה אחרים נפצעו בהתקפה של חיזבאללה על מוצב צד"ל מדרום לברשית, על גבול רצועת הביטחון בגזרה המרכזית, אתמול לפנות בוקר.

סמוך לשעה 2.30 בבוקר הופגז המוצב בפגזי מרגמות ומיד לאחר מכן הותקף על המוצב עשרות רבות של אנשי חיזבאללה, והשתלטו עליו. בקרב נהרג חייל צד"ל וארבעה אחרים נפצעו. בהפגזות מרגמות נוספות נפצעו עוד שלושה חיילי צד"ל.

לאחר 20 דקות נסוגו אנשי חיזבאללה מהמוצב. לאזור ההתקפה הוזעקו של צד"ל אשר ירתה אש מרגמות ומקלעים לעבר אנשי חיזבאללה הנסוגים. צה"ל ירה במקביל אש ארטילריה לעבר המחבלים הנסוגים.

גררו נפגעים

בעדותם סיפרו חיילי צד"ל, שהמחבלים גררו עימם נפגעים בנסיגתם. במקום נמצאו כתמי דם רבים המעידים על כך. המחבלים הותירו מאחוריהם כמה מוקשי נעל, אשר פורקו לאחר מכן.

אלוף פיקוד הצפון יוסי פלד ביקר במקום האירוע לאחר הקרב ושיבח את חיילי צד"ל.

ירויות בחסות יוניפי"ל

גורמים צבאיים בצפון מסרו אתמול, שבאזור ההתקפה פזורות שלוש עמדות של יוניפי"ל מן היחידה האירית. ועשרות מחבלי חיזבאללה עברו בקרבת העמדות בלי שהותרעו ע"י חיילי האו"ם. הגורמים הדגישו שזאת לא הפעם הראשונה שמחבלים פועלים בחסות עמדות יוניפי"ל, ויורים בקרבתן אש נגד צה"ל וצד"ל, בידיעה ברורה שקיימת הוראה לא לפתוח באש לעבר עמדות יוניפי"ל מחשש לפגיעה בחיילי כוח האו"ם.

אתמול נורו עשרות פגזי מרגמה לעבר עמדות צד"ל בגזרה המערבית והמרכזית בדרום לבנון. גם שלושם הותקפו עמדות צד"ל באש מרגמות. כוחות צד"ל השיבו אש.

לראשונה ממאי

הפעם האחרונה שבה אנשי חיזבאללה ערכו התקפה דומה לזאת של אתמול היתה במאי, הם נהדפו והותירו אחריהם הרוגים ופצועים. מאז אותה התקפה נמנעו אנשי חיזבאללה מלבצע התקפות בהשתתפות עשרות אנשים בינתיים בוצרו מוצבי צד"ל ותוגברו.

„הרגנו 30 ישראלים"

„ההתנגדות המוסלמית" הצהירה אתמול בביירות, כי אנשיו הרגו 30 חיילים ישראלים ואיש מיליציה פרו ישראלית, בהתקפות אתמול על שלוש עמדות ברצועת הביטחון.

דובר יוניפי"ל, טימור גוקסל, מסר כי שני חיילים של הכוח הבינלאומי נפצעו בחילופי יריות.

בהודעה שפורסמה בביירות טוענת „ההתנגדות האיסלאמית", הזרוע הצבאית של החיזבאללה, כי התוקפים הצליחו לפנות אל מחוץ לרצועת הביטחון שלושה מבין חייליהם שנפצעו במהלך ההתקפה.

לדברי ההודעה, הצליחו הקנאים המוסלמים להשתלט למשך שעתיים על עמדה של צד"ל בברשית, וערכו מארב לכוח של חיילי צה"ל שהוזעקו למקום. „טנק ישראלי הועלה בלהבות ואנשי הצוות נהרגו או נפצעו יחד עם אנשי מיליציה רבים של האויב בעמדה שנכבשה".

קצין אירלנדי של יוניפי"ל אמר, כי 15 עמדות של הכוח האירלנדי, השוכנות בקרבת אזור הקרבות, נפגעו ביריות.

אתר הנצחה לחללי הנח"ל

הרמטכ"ל (משמאל) ומפקד הנח"ל מצדיעים לנופלים. (צילום: דובר צה"ל)

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

במעמד שר הביטחון, יצחק רבין, מפקד הנח"ל תא"ל בנצי ליינר, מפקדי הנח"ל והורים שכולים, הונחה אתמול אחר הצהריים אבן הפינה לאתר הנצחה ל־880 חללי הנח"ל, בגדרס חנה. את מגילת היסוד קרא הוסמין באדמה שלום ברזילי ראש המועצה המקומית שהקצתה את השטח.

רבין אמר בטקס, „לא נוותר על המשך דרכנו בנתיב בו הלכנו, עד שנגיע לשלום ולביטחון בישראל. חובתם של העומדים בראש צה"ל לעשות הכל כדי למנוע שכול, כאב ולחמות".

שעה קודם לכן התקיים טקס הנחת זרים על האנדרטה הנוכחית לזכר חללי הנח"ל, נשומה „נחל חוף".

מארגני העצרת הביעו כעס רב, על שאף אחד מראשוני תנועות המיישבות לא הגיע לטקס ולהנחת אבן הפינה. „לא יתכן שהתנועות הקיבוציות, מרכזי תנועות הנוער וראשי מחלקות הגרעינים לא יטלו חלק באירוע כזה" אמר אחד המפקדים.

הח"כים: שכרנו ירד, התוספת האחרונה אינה אלא עדכון, ובכלל, זה שכר מאופק

שכר חברי הכנסת ירד — טענו אתמול חברי ועדת נבנצאל לעניין שכר חברי הכנסת, במסיבת עיתונאים. את הפגישה עם הכתבים כינסו חברי הוועדה, לאחר הביקורת שהושמעה בעיתונות על תוספת שכר של 700 שקלים לח"כ, שעה שהשכירים [illegible]

לדברי חברי הוועדה התוספת [illegible] עדכון בשיעור של 22.5 אחוזים, ובכלל זה 5.5 אחוזים שקיבלו יתר השכירים במגזר הציבורי. ואולם, [illegible] של הח"כים ירדו החל [illegible] 1986 מכפילים את השכר [illegible] ב־2.8 במקום ב־3.38. [illegible] שכר מאופק, טען נציב [illegible] לשכר יעקב גיצן. [illegible] חבר כנסת שכר כשל [illegible] עתה הוא מקבל שכר [illegible]

[illegible] אמר, כי שכרו כפרופ' [illegible] היה גבוה משכרו [illegible] שכר ח"כ היה בחודש [illegible] שקלים, מהם 1,027 [illegible] הנטו שלו עמד על [illegible] אמר שחברי הכנסת [illegible] קבעה את שכר [illegible] משלמים דו"חות [illegible] את החטבות [illegible] מהכנסת הבאה לא [illegible] בכל עבודה שהיא, [illegible] דין וייעוץ כלכלי. [illegible] עם חוסיין שנה [illegible] השלום עם מצרים [illegible] את המו"מ עם [illegible] השלום עם מצרים, [illegible] אחת, ושני מיליון

בכנסת

מוטי בסוק ויצחק שור

תושבים ערבים במדינת ישראל זה דבר אחר". דברים אלו אמר אתמול שר החוץ שמעון פרס בתשובה לשאילתה בעל פה של גאולה כהן (התחיה).

כהן התלוננה על דברים שהתפרסמו השבוע בעיתון לבנוני, בשמו של שר המלחמה המצרי. בין השאר טען אבו ר'זאלה, כי ההתחייבויות של ארצו להסכם ההגנה הערבי, חשובות מהתחייבויות להסכמי קמפ דיוויד.

פרס הדגיש, כי אין שינוי במצרים בכל הקשור לקיום הסכם השלום עם ישראל, האינטרס שלנו הוא המשך קיומנו כמדינה יהודית דמוקרטית, ופתרונות הסיפוח של הימין מובילים אותנו למדינה דו־לאומית.

מאז נחתם הסכם השלום עם מצרים, לפני כעשר שנים, לא נפל אף חייל בגבול בין שתי המדינות. מצרים גם צימצמה במידה מסוימת את צבאה.

כשרות דוחה סילבסטר

כל בית מלון בירושלים שיערוך השנה נשף סילבסטר, יאבד את תעודת הכשרות שלו. הודיעו אתמול לוועדת הפנים של הכנסת נציגי הרבנות הראשית לירושלים.

הרבנים יהושע פולק ושמואל בורנשטיין טענו בוועדה כי חגיגות סילבסטר אסורות על יהודים לפי ההלכה.

יו"ר הוועדה במועל, עובדיה עלי (ליכוד), קרא להתאחדות בתי המלון בעיר, להתחשב בעמדת הרבנות הראשית. דב בן־מאיר (מערך) תקף את עמדת הרבנות, וטען כי הפרושים שהיא נותנת לחוק איסור הונאה בכשרות, תמוהים מאוד.

חיוב ללמוד דמוקרטיה

משרד החינוך מחייב, החל מהשנה, את כל תלמידי הסמינרים להוראה, ללמוד על דרכי החינוך לדמוקרטיה ולדו־קיום, סיפר אתמול לכנסת השר נבון.

בתשובה לשאילתא בע"פ של ח"כ ערנה סולודר הדגיש נבון, כי הנוער חשוף לרחוב ולתקשורת, ושומע מסרים שליליים, מאנשי ציבור, כולל שרים, סגני שרים וח"כים. כך למשל הוא שמע רק לאחרונה מפי שר וסגן שר את הרעיון האווילי של טראנספר. בכך ניתנה, לכאורה, לגיטימציה לרעיונות מסוכנים.

„המשקם" — לשיקום חרות

חברת „המשקם", שהיא חלק ממשרד העבודה והרווחה משקמת את עסקני „חרות" ומקפחת את העובדים. למועסקים בה משלמת החברה 9.5 שקלים ליום עבודה. באותו זמן עורכת החברה חגיגה של הוצאות ראוותניות — טען ח"כ רן כהן (ר"צ) בוועדת העבודה והרווחה.

מפלגת הפועלים המאוחדת / המרכז

ישיבת מרכז המפלגה
תתקיים ביום ראשון 8.11.87, בשעה 16.00
בבית הקיבוץ הארצי
על סדר־היום:
דיון מדיני
המקיף מחנה השלום נוכח שיתוקה המדיני של הממשלה
מרצה: ח"כ יאיר צבן

ישיבת מזכירות המפלגה
תתקיים ביום ראשון 15.11.87 בשעה 16.00
בבית המרכז, בתל־אביב
על סדר־היום:
אחדות מפ"ם והצעותיה — לקראת כינוס הקונגרס הציוני

פירושו של דבר — אבי בניהו

חיזבאללה רשם הצלחה

בעוד שכוחות צה"ל וצד"ל בגבול הצפון מעריכים, שהמתקפה המסיבית הבאה של החיזבאללה תתמקד אל מול „הבטן הרכה" של הנוצרים באזור ג'זין הפתיע שוב הארגון השיעי הקיצוני ושיגר עשרות מלוחמיו להכות שוב באזור הביטחון.

את הפעולה אתמול שבה נהרג חייל צד"ל ונפצעו שבעה יכול החיזבאללה להכתיר כהצלחה, מה עוד שהתוקפים הצליחו להימלט מבלי להשאיר גוויות בידי צד"ל.

פעולת „חיזבאללה" אתמול, לראשונה למן מאי 87', התאפיינה בתכנון מעולה, שכלל איסוף מודיעין, תצפיות, מרשמי קרב וקשר, ותכנון נתיבי מילוט צפונה. עשרות אנשי החיזבאללה הפגינו יכולת צבאית גבוהה מול כתריסר לוחמי צד"ל שאיישו את המוצב שהותקף בנרעשית, בשתיים וחצי בלילה.

אנשי צבא הדרום הופתעו ולא הגיבו כפי שאומנו ותורגלו על ידי צה"ל. אומנם הופגנה התנגדות מסוימת אולם לא כפי שציפינו.

התקפת החיזבאללה אתמול לוותה בפעם הראשונה בהרעשה ארטילרית לרוחב הגיזרה שהותקפה. התוקפים הטרידו בו בזמן כ־5 מוצבים של צד"ל, תקפו בברעשית ובתוך כ־20 דקות נסוגו. על פי ההערכה היו להם נפגעים שנגררו צפונה.

בתקיפה אתמול לא בא לידי ביטוי גם הגיבוי שצה"ל אמור להעניק לצד"ל בשעת מצוקה.

המוצב שהותקף אתמול עבר תהליך של מיגון וביצורים שעיכבו את התוקפים, אך לא בלמו אותם.

אתמול ערך אלוף פיקוד הצפון שני תחקירים על הארוע בצהריים בשטח עם מפקדי צד"ל ובערב עם צה"ל וכן נתן הוראות אופרטיביות לביצוע. פיקוד הצפון נדרש עתה למנוע הצלחות נוספות של „חיזבאללה" בגל הצפוי בתורף הקרוב.

מוסטפה חליל לדיון ב"ים לציון עשור לביקור סאדת

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

ד"ר מוסטפה חליל, מי שהיה ראש ממשלת מצרים, יהיה אורח הכבוד של המרכז הבינלאומי לשלום וישתתף בדיון פוליטי מיוחד יחד עם השר עזר ויצמן ושגריר ארה"ב, תומס פיקרינג, ב־18 לחודש. האירוע ייערך לציון עשור לביקור סאדת בירושלים.

כמו כן יקיים המרכז לשלום, יחד עם מכללת בית ברל והמכון ללימודים ערביים בגבעת חביבה, שני ימי סימפוזיון בינלאומיים על הסכם השלום במבט רטרוספקטיבי, ועל המשך תהליך השלום.

ימי העיון יתקיימו בשבוע הבא בהשתתפות היסטוריונים ומומחים ישראלים וערבים, שגרירי ארה"ב וצרפת וחברי כנסת ישראלים — על כך מסרו אתמול במסיבת עיתונאים שהתקיימה בת"א ד"ר אריה יערי, המנהל האקדמי של המרכז לשלום, שרה אוסצקי מהנהלת המכון ללימודים ערביים, וחגי יהודאי, ראש החטיבה לחינוך רעיוני בבית ברל.

(ראה במדור „כיסא טוב באמצע")

מחר – „7 ימים"
גליון למזכרת

ב־9 בנובמבר 1977 הכריז הנשיא סאדאת במועצת העם המצרית כי הוא מוכן לצאת מיד לירושלים. עתה, כתום 10 שנים מההודעה הדראמטית והביקור ההיסטורי בירושלים, מוקדש גליון „7 ימים" למאורע החד־פעמי.

10 לביקור סאדאת

בגליון, שכל קורא ירצה לשמור, שפע של רשימות בלעדיות וצלומים היסטוריים, ביניהם:
- פרסום ראשון של חילופי המכתבים בין בגין וסאדאת בעת המו"מ לשלום ואחריו – מאת שלמה נקדימון.
- ראיון עם ג'יהאן סאדאת – מאת סמדר פרי.
- מאמר מיוחד ל„ידיעות אחרונות" מאת בוטרוס גאלי.
- יגאל סרנה על עזר ויצמן, „המוהיקני האחרון".

שער הגליון: יעקב אגם, כוכב השלום, מוחד ל„ידיעות אחרונות"

הזמן מראש את הגליון

המשכים

סגן השר מיכאל דקל

(סוף מעמוד ראשון)

האם ביקש תקציב למימון פעילותו במשרד הביטחון ענה: „אלה נושאים פנימיים של המשרד".

גורמים בטחוניים המקורבים לענייני ההתיישבות אומרים, כי במשך השנים מאז הקים שרון 32 מאחזים, אוזרחו מרביתם והפכו לישובי תנועת „אמנה", להוציא את ארבעת המאחזים שנותרו. לדבריהם, משמש סגן השר דקל כשליח של ראש הממשלה ושל תנועת החרות, במסגרת מסע התיישבות לקראת הבחירות, המשמש בין היתר פיצוי ללחצים של תנועת „התחיה".

המקורות הסבירו, כי הקמת מאחזים אינה כרוכה באישור ועדת שרים להתיישבות, אולם אזרוחם כרוך באישור הוועדה, על רקע זה צופים בקרוב המקורות הבטחוניים מאבק בממשלה.

בנושא התקציב שמבקש דקל למימון פעילותו אמרו גורמים בטחוניים: „על פי החוק פועל סגן השר במסגרת מדיניותו ותקציבו של השר הממונה עליו".

מקורות בטחוניים מוסמכים אמרו אמש בתשובה לשאלה: „ללשכת שר הביטחון לא ידוע דבר על כוונתו של דקל. לא יקום כל יישוב חדש, אלא על־פי החלטת הממשלה".

פרנק קארלוצ'י ימונה

(סוף מעמוד ראשון)

שקארלוצ'י לא נימנה על אגודת חובבי ציון בארצות הברית, אולם גם ויינברגר היה כזה והשתנה לטובתנו. תהליך דומה צפוי גם עם קארלוצ'י", הבהיר הגורם.

הוא מסר, כי פרנק קארלוצ'י נועד בתקופה האחרונה לפחות פעמיים עם יצחק רבין בוושינגטון. על־פי השקפת עולמו, גורס שר ההגנה האמריקני המיועד, איזון מלא ביחסה של וושינגטון לישראל, ירדן וסעודיה.

„לא תהיה כל סטיה מהיקף שיתוף הפעולה בין ארצות הברית לישראל כתוצאה ממינויו של פרנק קארלוצ'י למזכיר ההגנה. הנשיא רייגן הוא הקובע את המדיניות כלפי מדינות ידידותיות ושר ההגנה רק מבצע" — במילים אלה ניסה אתמול עוזר שר ההגנה האמריקני ריצ'ארד ארמיטאז', להעביר לישראל מסר מרגיע בעניין המינוי החדש.

בתום שיחה שקיים שר ההגנה עם שר הבטחון יצחק רבין ועם צמרת משרדו, אמר עוזרו של ויינברגר לכתבים הצבאיים: „מזכיר ההגנה ביקש ממני לעמוד בראש המשלחת לישראל, אשר לה שני יעדים: לאשר שוב בפני צמרת הממשלה שההבטחות האמריקניות בקשר לכספי ההמרה המיועדים ל„לביא" הינם בתוקף. כמו כן מעוניין ויינברגר בהכנה פוריה לקראת דיונים משותפים בין ישראל לארה"ב, שיתקיימו החודש בוושינגטון", אמר. בעוד כשבועיים יוצא מנכ"ל משרד הבטחון בראש משלחת ישראלית לשיחות בארה"ב, על היקף שיתוף הפעולה האסטרטגי בין שתי המדינות.

קובי מגדל, כתבנו בחיפה, מוסר: מפקד הצי השישי בים התיכון תת אדמירל קנדל מורגוויל אינו צופה שינוי במדיניות ארצות הברית נוכח התפטרותו של שר ההגנה האמריקני קאספר ויינברגר.

דבריו נאמרו במהלך קבלת הפנים שנערכה לו ולמפקדי אוניית הדגל של הצי השישי, בלישכתו של ראש עיריית חיפה אריה גוראל.

ג'יין ויינברגר, רעיית שר ההגנה האמריקני, אמרה, שהסיבה לפרישתו איננה מצב בריאותה. „כל הסיפורים אודות בריאותי אינם אמת", אמרה — בראיון לכתב ה„ניו יורק טיימס". היא אמרה, שתשמח מאוד „לקבל בחזרה את בעלה".

ויינברגר עצמו, השוהה עתה עם רעייתו במונטריי שבקליפורניה לרגל שיחות „קבוצת התכנון הגרעיני" של ברית נאט"ו, סרב להגיב על הדיווחים.

עיתונאי הרשות דחו

(סוף מעמוד ראשון)

החדשות בפני מטה השביתה המורחב ובמידת הצורך גם להכרעתה של אסיפת עובדים כללית. במקביל הועלו בישיבה אמש מספר רעיונות נוספים אשר ייבדקו בימים הקרובים לקראת המשך המשא ומתן, ככל הנראה בסוף השבוע.

בישיבה בה נטלו חלק מנכ"ל הרשות, אורי פורת, והסמנכ"ל לענייני כוח־אדם, עמרם עמר, וכן הממונה על יחסי העבודה, נחמן אורי, ונציגי העיתונאים, הוצגה בפניהם תוכנית לפיה ייחתם הסכם שכר לשלוש שנים, כאשר בשנה הראשונה קיבלו העיתונאים תוספת של 75 ש"ח, כפי שנקבע בהסכם המסגרת במיגזר הציבורי, ואילו בשנתיים שלאחר מכן יקבלו העובדים תוספת על פי הממוצע של כלל תוספות השכר שיינתנו במשק הציבורי ולפי ההסכמים שיחתמו בין ההסתדרות לשירות הציבורי במקביל, כל פעולות ההתייעלות והחסכון ברשות השידור, אשר יסתכמו ב־5%, ישולמו מייד לכלל עובדי הרשות כתוספת שכר בת 5%.

נציגי העיתונאים שפרשו להתייעצות הודיעו לאחר מכן להנהלת הרשות, כי הם דוחים את ההצעה ואולם הם ביקשו מהנהלה הבהרות והצעות לגבי תנאי הפרישה של העובדים שיעזבו את הרשות במהלך ההתייעלות. הם ציינו, כי הגישה לפיה ייחתם הסכם לשלוש שנים מקובלת עליהם ואולם לטענתם, מאחר ואף איגוד בסקטור הציבורי אינו דומה בעבודתו לעבודת העיתונאים ברשות, הרי שהם מציעים כי ההצמדה תהיה לממוצע של הסכמי השכר בעיתונות הכתובה.

נציגי האיגוד הארצי ציינו עוד, כי האיגוד מסכים כי תוספת השכר בשנה הראשונה תהייה זהה לזו שבסקטור הציבורי ואילו היתרה תפתר בשנתיים הבאות. כאמור הודיעו העובדים כי הינם דוחים את ההצעה ואולם היא תובא לדיון במסגרות רחבות יותר. נודע, כי בכוונתם של העובדים לבדוק בימים הקרובים מספר רעיונות חדשים.

בשל התקדמות המסויימת שחלה להערכת שר החינוך בעמדות הצדדים, דחה השר נבון בקשות נוספות שהגיעו אליו להוצאת צווי ריתוק. כן הודיע השר למנכ"ל רשות השידור, כי לא ייתן ידו להכרזה על השבתת־מגן, שכן הכרזה כזו תפגע ללא הצדקה בכל עובדי רשות השידור ובכללם באותם מאות עובדים שאינם צד בסכסוך עם העיתונאים.

ממשרד החינוך נמסר אמש, כי רה"מ, יצחק שמיר, הבטיח לשר נבון, כי יכנס עוד במשך היום ישיבה עם השר חיים קורפו ועם ח"כים מהליכוד חתברים בוועדת החינוך של הכנסת, כדי להבטיח שהצעת החוק שיזם השר נבון – בדבר ביטול מליאת רשות השידור והקמת ועד־מנהל חדש – תאושר מייד בקריאה שניה ושלישית.

השר נבון הטעים, כי יהיה חבל אם הצעת החוק לביטול המליאה והרחבת הוועד המנהל לא תאושר בכנסת בגלל התנגדות מנימוקים לא רלוונטיים של ח"כים מהליכוד.

בתוך כך יופיעו שר האוצר משה ניסים ושר החינוך והתרבות יצחק נבון בשבוע הבא בצוותא בוועדת החינוך והתרבות של הכנסת, בניסיון לסיים את השביתה ברשות השידור.

יו"ר הוועדה נחמן רז (מערך), טען אתמול, כי היחסים העכורים בין ההנהלה והעובדים פוגעים בסיכויים לסיום השביתה. כך למשל לא התקיים מו"מ בין שני הצדדים במשך כל השבוע האחרון. רז דרש משני הצדדים להיפגש. בתיווכו נקבעה פגישה לאתמול.

ג'ון או איוואן

הרוזן נפגע מאופן החקירה של בלטמן וסירב להמשיך

מאת יעקב שליש, כתב עתי"ם

אירוע חריג ומפתיע התרחש אתמול בבוקר במשפט דמיאניוק, כאשר עד ההגנה ניקולאי טולסטוי, סירב להמשיך ולהשיב על שאלות התובע, עו"ד יונה בלטמן, בכל הקשור לאישיותו ומומחיותו. הוא נימק זאת בטענה, כי דרך חקירה זו אינה מקובלת עליו ולא על בתי המשפט במערב ואין הוא מוכן להמשיך ולסבול עלבונות ופגיעות.

יצויין, כי החקירה הנגדית של טולסטוי החלה אתמול, אחר הצהריים, ואז ביקש התובע, מדרך הטבע והנוהג, לבחון ולערער את אמינותו של העד כהסטוריון וכאיש מומחה בנושאים שאליהם התייחס בחקירה הראשית. אתמול בבוקר, בטרם התחילה החקירה הנגדית, קם הסניגור ג'ון גיל וביקש להצהיר בשם העד טולסטוי ובשם הסניגוריה, כי „אנו חשים שישנה בבית משפט זה דעה קדומה כלפי העד וכלפי עדינו בכלל. התנהגות זו של בית המשפט אינה מקובלת עלינו, כאשר התובע בלטמן מתייחס כל העת בשאלותיו לגישות ולרגשות האישיים של העד ולא לעצם הנושאים. לפיכך אין טולסטוי מוכן להמשיך בדרך זו".

אב בית הדין השופט דב לוין הגיב בחומרה על הצהרה זו וקבע, כי המשפט מתנהל בהתאם לסידרי הדין הישראליים וההגנה אף זוכה ליחס לפנים משורת הדין. לפיכך אין מקום להצהרות מסוג זה, הודיע השופט והזהיר, כי אם יסרב העד להמשיך את החקירה הנגדית, תיפסל עדותו מתחילתה ועד סופה. השופט לוין הבהיר, כי יש הבדל בין חקירה ראשית לבין חקירה נגדית ובין עד המציג עצמו כמומחה ועד שאינו מומחה. „איננו רואים יסוד לטענה, כי יש אפלייה בין עד לעד ובין הקטגוריה לסנגוריה" — ציין — „וההגנה יכולה תמיד לבקש לפסול שאלה של הצד שכנגד, לנמק את דרישתה ובית המשפט יחליט".

פרקליט המדינה, יונה בלטמן, ביקש להבהיר, כי „חברי המלומד, הסניגור, לא ירד ככל הנראה לפשר חקירה זו. דעותיו האישיות של העד טולסטוי אינן מעניינות אותי, אולם אני מבקש לחקור לגבי כישוריו ואמינותו כעד מומחה ווזהי זכותי וחובתי".

תובע יחס הוגן

כאן ביקש אב בית הדין מן התובע להציג את שאלתו לעד, ואז הגיב ניקולאי טולסטוי: „אני מצטער על כל התקרית הזאת, אבל אם לא יובטח לי כי אזכה ליחס הוגן מצד החוקר, כפי שמקובל בבתי משפט במערב — לא אוכל להמשיך".

השופט לוין בחומרה: אני מוחה על תשובה זו, יש בה פגיעה בבית המשפט, אבל, נתעלם מכך בשלב זה ואבקש מן התובע להמשיך בחקירה.

העד טולסטוי: אני מצטער, כך לא אוכל להמשיך.

השופט לוין: אם יסרב להמשיך, נאלץ להסיק מסקנות מכל עדותו.

בשלב זה ביקש הסניגור יורם שפטל הפסקה לחמש דקות, וכעבור רבע שעה נתכנס שוב בית המשפט. הסניגור ג'ון גיל חזר על טיעוניו כי „למרבנו שבמשפט זה אין משחק הוגן והנה אתמול היו התקפות אישיות מעליבות וקשות כלפי העד שלנו. עתה חזר מר בלטמן והבהיר כי הוא ימשיך בשיטה זו לביסוס טיעוניו, וזאת לא נוכל לקבל".

אב בית הדין: מה שארוני עושה אינו מקובל בסידרי הדין והראיות בישראל. כאשר התובע חוקר בחקירה נגדית — הצד השני אינו מתערב, הוא רק יכול לדרוש לפסול שאלה זו או אחרת אך לא להכתיב ולהורות את צורת החקירה. אין מקום להצהרות דקלרטיביות. לכן אני מבקש מעתה לשבת ולאפשר לנו לנהל את המשפט בדרך שעשינו עד כה. אני מכבד ומעריך את ארוני, מר גיל, כאיש הוגן ואדיב ואינני יודע כיצד נקל עלהצהיר הצהרות חריגות שכאלה.

אולם הסניגורים עמדו על התנגדותם לדרך חקירה זו של התביעה, והעד טולסטוי אמר: „כבי לנוכח נוהל החקירה מאתמול אחר הצהריים וכיוון שאין הבטחה שיהיה כאן „פייר פליי", איני רואה עצמי מסוגל להשיב לשאלות התובע, כיוון שדרך זו אינה מקובלת בבתי המשפט בעולם המערבי".

כאן הגיב השופט לוין בחומרה, והזהיר כי אם תופסק העדות עתה — יצטרך בית המשפט למחוק את כל עדותו של טולסטוי במשפט זה.

חזר מזועזע

הסניגור שפטל ביקש לבוא לעזרתו, בציינו כי „העד חזר אתמול בערב לבית המלון שלו מזועזע לחלוטין, עד עמקי נפשו, לאחר שלוש שעות חקירה נגדית של התובע. הוא טוען שמעולם לא נתקל בצורת חקירה כזו, וזאת לאחר שהופיע עשרות רבות של פעמים לפני בתי משפט".

השופט לוין בקוצר רוח: לא מעניין אותנו איך הרגיש עד זה. סובייקטיבית, אבל אדם שעולה על דוכן העדים חייב להיות מוכן להחקר לגבי מומחיותו ואמינותו.

השופטת דליה דורנר: התחושה הסובייקטיבית שלו אינה מעניינת, אולם אם נשאל העד שאלה חריגה — זכותה של הסניגוריה לבקש שיפסלו אותה ואנו שוקלים זאת.

השופט לוין: אנו כמובן לא נכפה על העד כיצד לנהוג, אולם אני מוכן לתת לכם הזדמנות נוספת לשקול בדבר.

בשלב זה יצא בית המשפט להפסקה נוספת, הפעם לשעה ארוכה. ובמהלכה שקלו הסניגורים והעד שלהם את המשך דרכם. לבסוף התכנס שוב בית המשפט וניגש להמשך החקירה הנגדית. זאת, לא לפני שהתובע בלטמן חזר והבהיר, כי אין בדעתו לתקוף את העד אישית, אלא להתייחס לגופם של הדברים.

ואכן, מאז ואילך התנהלה החקירה בטונים נמוכים, אף כי נשמעו כמה וכמה התנגדויות מטעם הסניגור שפטל לשאלות של התביעה — התנגדויות שבדרך כלל נדחו.

בתשובה לשאלות התובע ציין העד טולסטוי, כי במלחמת העולם השניה היתה אבחנה ברורה בין הרייך השלישי, שכלל את גרמניה ואוסטריה, לבין הארצות הכבושות. כן אישר, כי יחידות של לאומים שונים שהתארגנו במערב אירופה פעלו בארצות הכבושות. כך למשל היתה הדיוויזיה האוקראינית תקופה מסויימת באוסטריה.

לישכת גיוס הנעלמת

העד נחקר לגבי קביעתו בחקירה הראשית כי היו מקרים שאנשים התגייסו במקום מסויים ושרתו במקום אחר, מרוחק משם. סביב סוגיה זו התפתח דו־שיח בין עד ההגנה לבין התובע, אשר חזר וטען כי באוסטריה לא היה זכר למחנה גיוס של אוקראינים. כזכור, טוענת הסניגוריה שאיוואן דמיאניוק שהה תקופה מסויימת במחנה גיוס כזה בעיר גרץ שבאוסטריה. לבסוף אישר העד, כי הוא הסתמך בעניין זה על עדויות ששמע, אולם למעשה לא נמצא שום מסמך רשמי, המאשר קיומה של לישכת גיוס כזו באוסטריה.

התובע חקר את העד ארוכות בנושא הרפטריאציה — החזרת אזרחים רוסיים שעברו לארצות אירופה, חזרה אל ברית המועצות. בלטמן קרא קטעים מספר שהוצא מטעם אונר"א בנושא זה, שם נאמר כי מרבית הפליטים הסובייטיים רצו למעשה לחזור לארצם אחרי תום המלחמה. העד הגיב בציינו, כי „נראה לי שזה מנוסח במילים כלליות מאד".

שביתת מחאה בת יומיים ברשויות הערביות

מאת קאסם זייד,
כתב „על המשמר"

הרשויות המקומיות הערביות פתחו אתמול בשביתה שתימשך בגם היום. השביתה מקיפה את כל השירותים המוניציפליים למעט מערכת החינוך והתברואה השביתה הוכרזה כמחאה על שמשרדי האוצר והפנים לא כיבדו את התחייבויותיהם הכספיות לרשויות המקומיות הערביות שניתנו לפני כחצי שנה.

ב־11 בנובמבר אמורים ראשי המועצות המקומיות הערביות לארגן מסע מכוניות הפגנתי לירושלים. הם יקיימו באותו יום שביתת שבת מול משרד הפנים, וכתום היום הם ימסרו באופן הפגנתי את מפתחות משרדיהם לנציגי משרד הפנים.

בשיחה עם כתבנו אמר יו"ר הוועדה הארצי של ראשי הרשויות המקומיות הערביות כי אם לא תהיה אחרי השביתה וההפגנה הענות של משרדי האוצר והפנים יתכנס מטה השביתה ויחליט לקרוא לשביתה כללית שתקיף את כל המיגזר הערבי.

לדברי חוסיין, השביתה במיגזר הערבי תימשך הפעם יותר מיום אחד והיא עלולה, לדבריו, לפגוע קשות בכלכלת המדינה ואף תהיה מכאיבה.

● המשחק הד־9 באליפות העולם לשחמט בין האלוף גארי קאספארוב, לבין יריבו אנטולי קארפוב, הופסק אמש ולדעת המומחים הסיכויים הם לתוצאת תיקו.

התפוצצות מימן אירעה במכתשים ביום שבו אושפזו כבאים בסורוקה

כתוצאה מההתפוצצות נפגע עובד המפעל וגם הוא אושפז — הקשר בין ההתפוצצות להרעלת הכבאים אינו ברור — אולם מומחה מבטל האפשרות שהכבאים נפגעו מאידי צבע כפי שנטען

מאת שלי יחימוביץ,

ביום שבו אושפזו בבית החולים סורוקה בבאר שבע חמישה כבאים, לכאורה לאחר שנשמו אדי צבע — אושפז בבית החולים סורוקה גם עובד של מיפעל „מכתשים" הסמוך. המפעל מייצר חומרי ם מסובכים ריבם, והעובד שאושפז סיפר כי נפגע מהתפוצצות מימן במיפעלו. כך מגלה חברת הכנסת נאוה ארד, בשאילתא דחופה שהגישה אתמול בכנסת. השאילתא עוסקת בנושא הערכות לטיפול בדליפת חומרים מסוכנים.

כזכור, אושפזו לפני שבוע חמישה כבאים מתחנת כיבוי האש בבאר שבע, לאחר שנשמו חומר רעיל וחשו ברע.

שוטרים שהגיעו נאלצו להתרחק מהמקום לאחר שגם הם ניתקפו בחילות. החשד נפל על המיפעלים „מכתשים" ו„תרכובות ברום", המקיפים את תחנת כיבוי האש, אולם משרד הבריאות הודיע בו ביום כי המיפעלים לא גרמו להרעלה.

המשרד הודיע כי מעבדה ניידת של המכון לחקר בריאות הסביבה שהתה במקרה במקום, והעלתה השערה, כי העובדים נפגעו מאדי צבע.

פרופ' איתמר וילנר, אחראי על הפסולת הרעילה מטעם השרות לשמירת איכות הסביבה במשרד הפנים, אמר לכתבנו כי באזור יש תלונות מתמשכות על פליטות גזים וכי לא נראה לו סביר שאנשים יוכהלו לביה"ח בגלל אדי צבע.

ניידת מוגבלת

על המעבדה הניידת של המכון לחקר הבריאות, אמר פרופ' וילנר: „הניידת מאוד מוגבלת ביכולת שלה לאפיון חומרים רעילים. זה כאילו תזוהה הצטננות אצל אדם שחש ברע, בעוד שבעצם יש לו סרטן. זה פחות או יותר טווח הטעות של הניידת. לו היו במיפעלים מערכות ניתור שיזהו את הפליטות — היה מקור הרעלה מאותר בוודאות".

ראש שירותי בריאות הציבור במשרד הבריאות ד"ר עלמה אבני, אמרה בתגובה, כי האינפורמציה החדשה שמסרה חה"כ ארד — תיבדק. היא הוכירה שממצאי הניידת לא התיימרו להיות קביעה, אלא היו בגדר השערה.

„יש לעשות הכל כדי שהמיפעלים יפעלו בהתאם לתנאי הרישיון של משרד הבריאות", אמרה ד"ר אבני, „וכיום המצב אינו כזה. משרד הבריאות דורש כי במיפעלים יופעלו באופן קבוע מתקנים לניתור, וזה דבר שעיריית באר שבע חייבת לכפות על המיפעלים — אולם אין היא עושה זאת". בשאילתא של חה"כ ארד, היא אומרת עוד, כי שלשום הכריז קצין רפואה ראשי שישראל ערוכה לטיפול בלוחמה המונית כימית סורית. חה"כ ארד אומרת כי אין ישראל ערוכה במידה דומה לטיפול בנפגעי דליפות מאתרים ומסילות נפט באוץ.

ועד תע"א בעד הורדת גיל הפרישה

מאת יוסף שמי,
כתב „על המשמר"

יעקב שפי יו"ר ועד עובדי התעשייה האווירית מציע להוריד את גיל הפרישה בתעשייה האווירית המקובל בצה"ל — 45 שנה.

ההצעה היא זמנית ולא כפתרון קבוע, כן טען אתמול שפי לפיה אם לא יועברו הזמנות והחלטות למטוס הלביא, יהיה צורך בפיטורי עובדים נוספים והדבר יגרום להתסה בקרב העובדים.

● עיראק הודיעה, כי כוחותיה תקפו אתמול שלש אוניות וחיל הים הנפט האיראני ...

● בתי־הזיקוק ... סטורים והתחבורה ... במהלך שביתה כללית ... המקצועיים בארגנטינה ... מדיניותו הכלכלית של הנשיא ... אלפונסין.

הנשיא הרצוג והמלכה הדנית מרגרטה בבניין העירייה בקופנהגן (צילום: איי.פי.)

ביקור הנשיא בדנמרק — ללא כיסוי תקשורתי, מטעמי בטחון

מאת עלי כהן,
כתב „על המשמר" בדנמרק

קופנהגן. — ביומו השני בדנמרק היה לנשיא חיים הרצוג יום גדוש ביותר, אך צעדי הבטחון הקפדניים הביאו להגבלת הביקור באמצעי התקשורת. רק עיתון אחד הביא בעמוד הראשון ידיעה וצילום (צבעוני) מטקס קבלת הפנים אמש ותעופה „קאסטורופ" שלשום, עם הגיע הנשיא לביקור הממלכתי.

הרצוג סייר בבניין הפרלמנט, ה„פולקטינג", בן 104 השנים. את פניו קיבל יו"ר הפרלמנט, סבן יקובסן. באולם מעוטר בתמונות עתיקות של ארועים בחיי הפרלמנט הדני, התכנסו מנהיגי מיפלגות שונות, מן השמאל והימין.

לאחר מכן הגיע הנשיא, לבניין העיריה, שם ציפו לו שתי הפתעות: המלכה ובני משפחתה הגיעו אף הם לקבלת הפנים, וזאת למרות שאין המלכה חייבת זאת לפי כללי הטקס.

יותר מאוחר ציין הנשיא באוזני כתבים, כי „החמימות שהמלכה הישרתה עליו וכשרונותיה הבולטים", היו נקודות השיא.

הפגנה

כאשר הנשיא נכנס לאולם בבניין העירייה נשמעו לפתע צעקות מאחת המירפסות הצופות אל האולם — המירפסות היו מלאות בחברי מועצת העירייה ועובדיה, וקבוצה קטנה של חברי מועצת העירייה מטעם סיעה שמאלית קיצונית, „השלום הסוציאליסטי" (בבחירות לפרלמנט לא עברו את אחוז החסימה). 4 המפגינים צעקו „טורטור" (עינויים) ופרסו כרזות בר עם אותם מילים, נתבקשו עד מהרה לקפל את כרזותיהם. הנשיא התייחס להפגנה בקנה המידה שלה: הוא אמר לי כי תמיד, בכל מקום, יימצא אחוז זעום באוכלוסיה שיפגין נגד ישראל.

העיתון „פוליטיקן" בחר לתת כיסוי צנוע לאירוע בעמוד 10. עיתונים אחרים נתנו מקום בעמודים פנימיים עליו היו עיתונים שלא הביאו ולו במילה אחת את הביקור. גם הרדיו לא טרח לספר עליו לשומעים.

קדאפי שלח למחתרת האירית מטען הנשק הגדול שנתפס

מאת דפנה ורדי,
כתבת „על המשמר" בבריטניה

שלטונות המכס הצרפתיים מסרו אתמול כי בידיהם הוכחות ברורות לכך ששליט לוב, קולונל קדאפי, הוא זה שעמד מאחורי משלוח ענק של נשק שנתפס בסוף השבוע על ידי הצרפתים. באניה הנושאת דגל פנמה, לפני שהגיע לחופי אירלנד.

אתמול הובאו בפני שופט בפריז חמשת אנשי צוות הספינה, כולם נושאים דרכונים אירים, ולפחות שלושה מהם מוכרים למשטרת אירלנד כחברי המחתרת „אי.אר.אי." אחד מאנשי צוות הספינה העצורים, אשר הצרפתים מאמינים שהיה איש הקשר בין הלובים והאירים, נעצר כבר בשנת 1981, בדרכו ממחנה אימון פלשתינאי חזרה לאירלנד, כשבידיו דרכונים מזוייפים.

במשך יומיים רצופים, עסקו אנשי שרותי הבטחון האירים והצרפתים, המשתפים פעולה בחקירה, בפרוק מטענה של האניה, אשר כלל כ־150 טון נשק ותחמושת. בין היתר מצאו אנשי המשטרה 20 טילי „סאם 7" נגד מטוסים, מתוצרת ברית המועצות, כאלף רובי קלשניקוב, ולמעלה מעשרים טון פגזים. שוויו הכולל של הנשק שנתפס מוערך בכעשרים מיליון לירות שטרלינג, אך אתמול נשמעו בבריטניה השערות כי האירים לא שלמו עבור הנשק וכי זו היתה מתנה משליט לוב.

שלטונות צרפת טוענים כי בידיהם מסמכים המעידים על כך שהספינה הוטענה בטריפולי לפני שיצאה למלטה שהיתה יעדה האחרון לפני שנתפסה.

כמות הנשק שנתפסה, שהיא הגדולה ביותר מאז שנת 1973, עוררה השערות כי רק חלק מהמטען נועד לשמושה של המחתרת האירית, והשאר למכירה בשוק הטרור העולמי.

ראש ממשלת בריטניה, אשר הגיבה בפרלמנט על תפיסת הספינה, אמרה כי המבצע שהוכיח שתוף פעולה בין מדינות במלחמה בטרור הציל ללא ספק את חייהם של רבים בצפון אירלנד.

הקהילה היהודית בבריטניה ציינה 70 שנה להצהרת בלפור

מאת דפנה ורדי, כתבת „על המשמר" בבריטניה

לונדון. — הקהילה היהודית בבריטניה ציינה אתמול מלאת שבעים שנה להצהרת בלפור באירועים שונים וחגיגיים. הארוע המרכזי יתקיים ימים לאחר התאריך כו ... ההצהרה המקורית — באותו יום בו הועברה ללורד בלפור תשובתו של רוטשילד ... או נשיא הפדרציה הציונית.

לאירוע הארוע, הפדרציה הציונית ... הנציגים של יהודי בריטניה ... לומן ... האישים שהיו קשורים בארוע לפני שבעים ... האישים המרכזיים — ... על ידי השגריר בבריטניה ... יהודה אבנר, ואת המפלגה ... שהיתה אז בשלטון ... הנוכחי ... המקום גם הוא היה ... שמו של לויד ... ראש ממשלת בריטניה באותו זמן.

נשיא הפדרציה הציונית, ... סיפר למאה וחמי־שים האורחים על המאמצים הר־בים שהושקעו בהעברת הצהרת בלפור ... השייכת למוזי־און הבריטי, לתצוגה בישראל. ... „שיותר ... להעביר את המגילה ליוה ...".

הסטוריון סובייטי: כמיליון ניספו בתקופת הטיהורים של סטאלין

מוסקווה. — אלכסנדר יקבלב המופקד על התעמולה הסובייטית, והנחשב לאחד הכוחות המובילים במדיניות הגלאסנוסט כפר במאמרים בכלי התקשורת במערב, לפיהן נהרגו מיליונים בתקופת שלטונו של סטאלין.

מאמרים ופרשנויות אלה נכתבו בעקבות נאום גורבאצ'וב שהתייחס גם לתקופתו של סטאלין, והוקיע את הרודן.

הוגי אינטלקטואלים סובייטים מייחסים ליקבלב, הנמנה על מקורביו של גורבצ'וב, תפקיד חשוב בפירסומם של סרטים וספרים על תקופת סטאלין, שקודם לכן נאסרו לפירסום. כאשר למיליונים שניספו בתקופת סטאלין אמר, כי אלה שמועות בלבד והאשים את עתונות המערב בפירסום „פאנטזיות".

למעלה ממיליון

לעומתו אמר אתמול הסטוריון סובייטי במסיבת עתונאים: מספר האנשים שהוצאו להורג או שמצאו את מותם בבתי הכלא בתקופת הדיכוי הסטאליני, לא ידוע עד עצם היום הזה, אך יתכן שהוא עולה על מיליון.

סחארוב: טרם נודעה כל האמת

גם המדען אנדריי סחארוב, התייחס לנושא ואמר בראיון עתונאי ללא תקדים שנערך במוסקבה, כי „טרם נודעה האמת האיומה כולה" על שלטונו של יוסף סטאלין. הראיון, שנערך שלושה ימים לפני שמיכאל גורבאצ'וב השמיע את נאומו, שבו נגע בתקופת סטאלין, מכיל גילויים חדשים שלא היו ידועים לציבור בבריה"מ.

הראיון התפרסם בשבועון „מסקאו ניוז" תחת הכותרת: „אנדריי סחארוב: הכרחי לספר את האמת".

כשיחה טלפונית עם כתב אמר סחארוב, כי הוא מאושר ביותר שהראיון פורסם והוסיף שזה סימן נוסף ל„גלאסנוסט", הפתיחות שלה קורא גורבאצ'וב.

אסטרונומים צרפתים: הוכחנו קיומה של „טבעת איינשטיין"

טולוז, צרפת. — 4 אסטרונומים צרפתים טוענים שעלה בידם לאשש תיאוריה של איינשטיין. הם הודיעו שבתצפיותיהם בעומק החלל גילו את „טבעת איינשטיין", תופעה אופטית שאותה צפה הפיסיקאי הגדול.

התופעה נוצרה על ידי מסה עצומה של אור המקבלת צורה של טבעת, אמר יאניק מאלייה ממצפה הכוכבים בטולוז לכתבים.

מאלייה, כארנר פורט, גאי מאתז וג'אנבייב סוקיי עבדו יחדיו במצפה כוכבים בינלאומי באוויר הצח של פסגות הרי האנדים בצ'ילה. הם קבעו שקשת אור שאובחנה בטלסקופ בהוואי ב־1985 היתה הדוגמה הראשונה הידועה של התופעה הזאת.

משרד האתיקה האמריקני בודק עברו של גינצבורג

וושינגטון. — משרד האתיקה של ממשלת ארה"ב פתח בחקירת עברו של השופט דאגלס גינצבורג, המועמד השני של הנשיא רייגן לבית המשפט העליון — הודיע הבית הלבן.

החקירה נפתחה בעקבות ידיעות בתקשורת האמריקנית על הדרך בה טיפל גינצבורג בתיק של טלוויזיה בכבלים, בעת שהיה עוזר לתובע הכללי האמריקני במשרד המשפטים. הטענה נגדו היתה שהוא עצמו היה אחד המשקיעים בתחנת טלוויזיה בכבלים בקנדה, שהיו לה אינטרסים בארה"ב.

הבית הלבן הכחיש בתוקף כי היה ניגוד אינטרסים בפרשה זו.

(עטנ"א ע"ר)

מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז
לוח פעילות שבועית מה־5.11—11.11.87

5.11 — יום חמישי

סניף נתניה – 19.00 – אלון רוג, לני פריטש – פגישת פעילי הסניף עם חברי קיבוץ העוגן.

סניף חיפה – 18.00 – יוסי מרציאנו – כנס אזורי מזכירי סניפי משנה וחברי ועדות מוניציפאליות

ראשון־לציון – 19.00 – ח"כ יאיר צבן – מפגש עם השכבה הבוגרת של השוה"צ אזור השפלה.

6.11 — יום שישי

סניף חיפה – 8.30 – חנן ארז – סיעת מפ"ם במ.פ. חיפה וחברי מועצת ועדי עובדים.

ישיבת צוות ההפעלה של המגזר הערבי בסניף חיפה בשעה 10.00 בבוקר

כפר מע'ר – 10.00 – עמירה זכאי – יום עיון לגננות מהגליל המזרחי בגן סמירה.

סמינר עובדת שכירה תל־אביב
בימים 6.11—7.11.87 בגבעת חביבה
בהשתתפות: ח"כ חייקה גרוסמן, אברהם מוזהי, חיים סרור, רבקה יעקובוביץ

סמינר פוליטי של נוער מפ"ם ירושלים
בימים 6.11—7.11.87 בקיבוץ נחשון – עם דני פלג

7.11 — שבת

סניף רמת־גן – 10.30 – יצחק שושני – מועדון יידיש – לזכרו של אבא קובנר.

8.11 — יום ראשון

מרכז מפ"ם – בקבה"א בשעה 16.00
בנושא: תפקיד מחנה השלום נוכח שיתוקה המדיני של הממשלה

סניף תל־אביב – 17.00 – זמירה בן־נחום – העובדת השכירה.
במרכז – 18.30 – דיכוי פעיל – מועצת ועדי עובדים.
סניף בת־ים – 18.00 – שושנה רון – מפגש עם נציגי מועצת הפועלים.
19.30 – שושנה רון – אסיפת חברים בנושא: מעמד האשה.
סניף רעננה – 20.30 – חנן ארז – אסיפת חברים.

9.11 — יום שני

קיבוץ געש – 9.00 – יפה עזריהו, זמירה בן־נחום – אירוח נשים ערביות מיפו.
קיבוץ עברון – 9.00 – אבנר שלו, ואביק אבנון – אירוח ביה"ס דשנים.
סניף אשקלון – 9.00 – שושנה רון – עם נציגנו במועצת הפועלים.
קרית־גת – 10.30 – שושנה רון – עם נציגים במועצת הפועלים.
סניף גבעתיים – 17.30 – שמשון פרישברג – אסיפת חברים.
סניף דימונה – 18.00 – דב שחר – מועצת הסניף.
ראשון־לציון – 18.30 – לחוביץ ללושה – חוג הסתדרותי.
סניף ראשון־לציון – 19.00 – פנחס חגין – מזכירות הסניף.
סניף קרית־חיים – 19.00 – צבי ברנדסקי – מזכירות הסניף.
סניף תל־אביב – 19.00 – אבי שיין – מזכירות הסניף.
גבעת חביבה – 19.00 – חנן ארז – סמינר משלחת השוה"צ.
חיפה, בית אבא חושי – 20.00 – אילן גילאון – מפגש סטודנטים.
ראשון־לציון – 20.30 – חנן ארז – חוג בית.

10.11 — יום שלישי

סניף רמת־גן – 10.00 – בר־יצחק מתתיהו – מועדון ותיקים.
אזור הצפון – נטע מן, דוד בן־יאשר – 10.00 טבריה; 13.00 צפת; 16.00 כרמיאל.
תל־אביב – 18.30 – דוד כהן – מועדון הסתדרותי בנושא: הגנות הדייר.
סניף רמת־גן – 19.00 – דב פלג – הרצאה בנושא: התוכנית הכלכלית כשלון או הצלחה.
ירושלים, גבעה צרפתית – 20.00 – ח"כ יאיר צבן – חוג בית.

11.11 — יום רביעי

סמינר מנחים – גבעת חביבה
בימים 11.11—14.11.87
התכנסות בשעה 8.00 בבוקר

פתח־תקוה – 9.00 – ח"כ אלעזר גרנות – מפגש תלמידים.
סניף רחובות – 17.00 – יצחק שושני – מועדון יידיש.
סניף נצרת – 18.00 – אבי שיין, מחמוד ארחיים – אסיפת חברים.
סניף מגדל־העמק – 19.00 – ח"כ אמירה סרטני – עם ועד הורים ומזכירות סניף.
סניף כרמיאל – 19.30 – וולדי מורג מועצת הסניף

ישיבה משותפת – פורום רכזי אזורים ופורום ערים גדולות בבית המרכז בשעה 13.00

על היום
5.11.87

דור לדור מביע שקר

חברי ועדת לנדוי גילו תמימות בלתי־צפויה ובלתי־מכובדת כאשר שוכנעו, למשל, שהדרג הבכיר לא ידע על עדויות שקר ואף לא שיערו שקיים נוהג כזה

מאת אריה פלגי

כאשר דינים וחשבונות של ועדות חקירה זוכים לציון של „תעודת כבוד", נדלקים אצלי נוריות אדומות. כי התעודות המכובדות האלה מספרות על עניינים מאוד לא מכובדים וגם משום שפירסום הדו"ח המכובד אף פעם לא זהה עם עצם השינוי המומלץ.

במקרה הטוב הוא עשוי לסמן התחלה של מפנה. במקרה הרע, השבחים והציונים רק מחלישים את הכוונות להפעלת המסקנות והם יוצרים מעין הילה סביב היצירות האלה, כאילו הדו"ח ללא רבב, מושלם, אסור בנגיעה ביקורתית, כאילו לא חובר על־ידי בני תמותה, בשר ודם.

גם חברי ועדת לנדוי הם אנשי מידות, גם הם עשו עבודה יסודית, מנוסחת להפליא, מרשימה, חשובה ובכמה פרקים אמיצה, אבל בעניינים אחרים, רבים מדי, גילו תמימות בלתי־צפויה ובלתי־מכובדת. הם, למשל, שוכנעו „שהדרג הבכיר של התביעה, הן האזרחית, הן הצבאית, לא רק שלא ידע על הנוהג של מתן עדויות שקר על־ידי החוקרים, אלא שאף לא שיער שקיים נוהג כזה". הם גם שוכנעו, שראשי הממשלה לא ידעו על כך: „נושא זה מעולם לא הובא לידיעתו של ראש ממשלה. אף לא מצאנו שום רמז לכך בתרשומות שנערכו בשיחות אלה". („הנושא" הוא הכחשה בבית־המשפט של הפעלת לחץ פיזי על הנחקרים, כי הודאה בכך גוררת משפט זוטא, ממנו החוקרים ביקשו להימנע).

תמימות בלתי־קדושה

עם כל הכבוד למחברי „תעודת הכבוד" כהגדרת הנשיא, לא מתקבל על דעתי, שאנשים כה מנוסים, פעילים, מעורבים כמו אנשי „הדרג הבכיר של התביעה האזרחית והצבאית", כמו ראשי הממשלה השונים, העריכו שמחבלים — אשר כידוע יש ביניהם לא מעט קנאים, נחושים, אכזריים — מסרו הודאות ללא לחץ פיזי. הבכירים הללו לא קוראים עיתונים, לא קוראים ספרים, לא רואים סרטים? הבאמת ובתמים חשבו שאנשי השירות (השב"כ) של עם הסגולה הם סופרמנים כאלה שמסוגלים מכל אחר, בכל מקרה, להוציא את האמת, אם לא בדיוק בדרכי־נועם אז ללא הפעלת כוח כלשהו? ואולי לא הניחו כך אף לא לה, עניינו מעולם בפרוצדורה המשפטית, המחייבת משפט זוטא אם האסיר מתלונן על לחץ פיזי, שבאמצעותו נסחטה ממנו ההודאה? אף פעם לא שאלו את עצמם או את יועציהם מה קורה במשפטים האלה?

ייתכן, שחברי ועדת לנדוי לא יכלו (ואולי גם לא רצו) להשיג מסמכים כלשהם על התעלמות בזדון של הדרג הבכיר מן התופעה הפושעת והם יכלו לגנות או להרשיע רק על סמך ממצאים. אך גם בדל של נזיפה לא הגיע לבכירים על „תמימותם" או על היתממותם? היעדר נזיפה כזאת, לטובת מי הוא פועל? אני חושב, למשל, שתמימות — אם זו המלה הנכונה — לא ניתנת לחלוקה ואם אנשי הדרג הבכיר, המדיני והמשפטי האזרחי־הצבאי הם תמימים כאלה, זה יכשיל אותם בעוד כמה תחומים בכירים ולכן הם אינם ראויים למלא את תפקידיהם הרמים.

כמו כן מתמיה ביותר, שבאותו עניין עצמו לא זומן להופיע בפני הוועדה אף שופט. אף אחד. למרות טענות כמה מן החוקרים, אנשי השירות, „שחשו שגם השופטים היו חלק מן המשחק". הוועדה פוסקת: „הטענה נראית בעינינו חסרת שחר והדבר לא מתקבל כלל על דעתנו". מדוע, בעצם? השופטים הם נפילים? האם אין כאן אידיאליזציה מופרזת ומסוכנת של המערכת המשפטית? נכון, היא ידועה כנקיית־כפיים, כבלתי־משוחדת, אך גם כלא שוגה בשיקוליה לעולם? השופטים, למשל, לא יכולים ללקות במתן העדפה אפריורית, בלתי־מוצדקת לדברי החוקרים? כדאי לזכור, שבעבר הלא כל־כך רחוק, מערכת אחרת — הבטחונית — נהנתה שלא לטובתה ולא לטובתנו, מהילה מחסנת כזאת.

צריך להוסיף, שבאמונתם זו בדברי הדרגים הבכירים ובשופטים, חברי ועדת לנדוי בעצמם הפגינו תמימות, שלא מוסיפה משקל חיובי לעבודתם. ועם כל הכבוד הראוי לחברי הוועדה, ועם כל ההערכה הכנה לעבודתם הקשה והמסורה של אנשי השירות, ועם כל ההבנה לדאגה שלא לערער את סדרי פעולתם שבלעדיה אין בטחוננו הלאומי והאישי מובטח, פשוטו כמשמעו — אני מסרב להאמין, שאפשר לשנות שינוי רדיקאלי ומהיר את הטעון שינוי כזה — בלי להחליף אנשים ששגו, שגיאות רבות ורצופות. גם הטובים והאמיצים ביותר הם רק בני־אדם. ובני־אדם שהתרגלו במשך שש־עשרה (16) שנה לעבוד בצורה מסוימת, לא בנקל, אם בכלל, ישנו את הרגליהם ואת אורח פעולתם. („הוועדה רושמת לפניה בסיפוק, שנוהג נפסד זה נפסק עתה לחלוטין" (כך. במהירות כזאת). והמדובר במערכת שלמה, אם כי לפי הפירסומים, לא גדולה. יש סיכון בהחלפת אנשים בעבודה מורכבת ורגישה כל־כך, אבל זה סיכון בלתי־נמנע, דווקא כי מדובר בשירות רגיש, דווקא כי בידי אנשים אלה מופקד גורל חיי אנשים וחירותם, דווקא כי המאבק עם המחבלים נמשך ויימשך. „המפברקים" מפרשת אוטובוס ה־300 ומפקידיהם זכו לחנינה. הפעם אין כל מסקנה אישית לגבי אדם כלשהו — כיצד, אם כן, יטוהר מה שזקוק לטיהור? רק על־ידי חרטה? זה רציני? הכרזה חגיגית על פתיחת דף חדש? זה רציני? ומאידך גיסא: האם הומצא אקט מועיל ומחנך יותר מאשר הטלת אחריות אישית, קבלתה ונשיאה במסקנות המתבקשות ממנה?

לחץ בל יגונה

לעומת זאת, הוועדה הפגינה מופת של דיבור אמת ואי־רתיעה מדיבור ברור כאשר קבעה, שאין מנוס מלחץ פיזי בחקירות בכלל ובחקירות של מחבלים בפרט. היא הוסיפה מצווה על מצווה כאשר נסחה הנחיות (שאמנם לא פורסמו ברבים) על המותר והאסור בתחום זה. עמדה כזאת עדיפה על התחסדות וצביעות, שמעתה והלאה אפשר וצריך בלעדי זה. היא גם לא התעלמה — בניגוד ליצחק שמיר איש השירות לשעבר — מקיומו של „איזור דמדומים". היא ניסתה לדאוג, שתהיה עין פקוחה על איזור אפל זה. גם עמדה זאת עדיפה על הוראה — שלא ניתן לקיימה — לבטל אותו אחת ולתמיד. גם בעמדות ובקביעות אלה יש סיכון. חוקרים רבים עלולים לראות בהן היתר להפעלת כוח בכל מקרה. והרי המעשים האלה מתרחשים בחדרים מבודדים, בינם לבין עציריהם, בינם לבין מצפונם. ובכל זאת, מוטב עם הסיכון הזה, מאשר עם שקר נוסף, שאפשר בכל מקרה בלי לחץ פיזי בכלל. (אגב, לא כדי לנחם או כדי להתחמק אלא כדי להעמיד את הדברים במידות הנכונות — טעות רווחת היא לחשוב, שכדי להניע פושע להודות בפשעיו זקוקים תמיד למכשירי האינקוויזיציה. נסו לעשות תרגילי התעמלות פשוטים ללא הפסק, עוד ועוד ב„עידודו" של חוקר. נסו להתקיים בלי שעות שינה ועל אוכל מועט, ולהשיב תוך כדי כך על שאלות מציקות של סוללת חוקרים מתחלפת. יתברר לכם — ללא אף מכה אחת — כמה כל זה לא נעים ועד כמה מפתה לשים קץ לכל אי־הנעימות הזאת על־ידי מתן הודאה מפורטת במעשים נפשעים — שאכן עשית אותם.

קצר המצע של רשימה עיתונאית כדי להשתרע על כל פרטי דו"ח ועדת לנדוי. אסתפק הפעם בעוד הערה הנראית בעלת חשיבות. היא מתייחסת לקטע פחות מובלט, אל היבט פחות מודגש, שיש בו, לפי הערכתי, הוראה התקפה גם בתחומים ציבוריים אחרים. הרי שיטת אי־אמירת האמת, המירמה, ההישג שלא בדרכים כשרות, ההתעלמות מעוול, אינה סגולה בלעדית ליחידה כשב"כ, שאנשיה מופיעים לפני בית־המשפט. לאחרונה עוד רבים הפירסומים על אנשים שדווקא יוצאים נגד תופעות כאלה, כל אחד בתחומו, חושפים אותם, מביאים אותם לידיעת הממונים עליהם, לידיעת התקשורת, אבל במקום שיבואו על שכרם, במקום שיוצגו כמופתים, הם נעשים קורבנות של החרמה, של נידוי ופיטורין.

בקטע הזה בדו"ח, הוועדה נוזפת נזיפה חמורה ביועצים המשפטיים של השירות על שידעו את שיטות השקר ולא יצאו נגדן. ידעו „ולא הגיבו. לא היה בידיהם להציג לנו שום מכתב, מסמך או פתק כלשהו, בו הובאה התנגדות, מחאה או דאגה ממצב זה." ובמקום אחר: „הם היו חייבים להזהיר, להתריע ולהרעיש שמיים וארץ. בכך שלא עשו כן והשלימו עם המצב, עשו עצמם שותפים לאחריות במידה לא פחותה מזו של ראשי השירות."

צא ולמד: אם תראה שקר, מירמה, עוול — התייצב נגדם אך דאג שיהיו בידך תעודות אשר יעידו שעשית כן. כי לכל שקר בא יומו או לפחות יש סיכוי שהוא יתגלה. הנמושות יתנחמו בכך, שלמרות הכל גם הפעם לא הוטל עונש על אף אחד. אבל האנשים ההגונים והאמיצים יכולים לשאוב עידוד ותקווה מן הגישה הזאת של הוועדה. חשוב ונעים להוסיף, שבין אלה האחרונים, ברוב הפרשיות הכאובות, לא נבצר מקומם של העיתונאים.

חתולים, וידאו ואבא

מה הם אומרים, הילדים, ... על שביתת התשדורת, ... שהם אולי נהנים מכך ... רדיו ומחות טלוויזיה ... גם ביותר אבא?

ענבל כנר, בת 9 ... ר'.

— איך החיים בלי ...
אי־אפשר.
— אי־אפשר לחיות?
בקושי. אבל מזל שיש ... אצלנו בבית רואים ... בווידאו.
— איזה סרטים?
דברים שהקלטתי ... הבלבולים. דוכני איכפת לי ... מיני.
— לאיזו תוכנית ... הכי מתגעגעת?
הכי הכי לבלבולים.
— חוץ מווידאו, מה ... בערב בזמן השביתה?
קוראת ספרים, ויש לי ... לשחק עם החתולים וגם ...
— ומה עם עודין ...
כן, גם את זה קצת ... אותו, אבל הוא פחות ... הרגילה.
— למה?
כי בטלוויזיה הרגילה ... יותר תוכניות והן ...
הבת השנייה של ... 8, כתה ג':
— איך החיים בלי ...
גרועים.
— למה?
ככה, כי אני מתגעגעת ... במיוחד לדוכני איכפת לי.
— אבל אתם רואים ...
נכון. אבל זה לא ... ההקלטות הרבה פעמים ...
אורי פאר, הבן של ... ר':
— איך אתה ...
טלוויזיה?
זה לא כל־כך נורא כי ...
שתיים.
— ואיך עודין ...
די בסדר, וחוץ ...
וידאו.
— בדרך־כלל אתה ...
בטלוויזיה?
כמעט כל יום.
— אלו תוכניות?
לפעמים זהו־זה ולפעמים ...
— לאיזו תוכנית אתה ...
במיוחד?
אין תוכנית כזו.
— אז השביתה היא ...
רעה?
טוב שיש לי יותר ... כל מיני דברים אחרים, ... נדבק כל הערב לטלוויזיה.
עופר פאר, אח של ... כתה ח':
יש לזה מעלות וחסרונות ...
— שיש יותר זמן ...
החסרונות — שבין ... השעורים אין מה לעשות ...
— בזמן רגיל אתה ...
בטלוויזיה?
אין יום שאני לא ...
— יש תוכנית ...
לך במיוחד?
אין משהו כזה ... אותי שאת שושלת ... מסקרן וכקטע ...
— תזכיר לי...
אלקסיס וקריסטל ... בבית שעולה באש.
— זמה לגבי ...
מה שיש — ...
מציע להם להוסיף ... שיש זה לא ... וזמן רייק.

ראש דסק לענייני היום: ...
עורכת אחראית של עמודי ...

קרנבל של אבטלה ורעב

130 מיליארד דולר חוב חיצוני; כלכלה במיתון עמוק; 12 מיליון מובטלים, 40 אלף מועסקים חלקית, שכר מינימום של 50 דולר ■ ראיון עם נשיא הסתדרות העובדים בברזיל, ג'ויאקין דו סנטוס אנדרדה

מאת שלמה סלוצקי

מי שמכיר את ברזיל שמעבר לקרנבל, הר המוכר ואותם „גופות" שזופות מבוצצות בתוך חצאיות צרות בתמונות הצבעוניות והצבעים בעלוני הפרסומת של חברות התיירות, יבין ודאי למה הכוונה כשאומרים „ברזיל האחרת".

זוהי ברזיל של 130 מיליון נפש, שכמעט מחציתם מרוכזים בערים הגדולות, שהפכו לפצצות זמן, ושהמצת שלהן ממוקד במשכנות העוני, שלעומתם מעברות העולים בשנות החמישים היו ארמונות; עם 55 מיליוני ילדים מתחת לגיל 14, גידול אוכלוסיה של 3.5 עד 4 אחוזים בשנה, וכמעט שני מיליוני אנשים המצטרפים לשוק העבודה מדי שנה; עם 130 מיליארד דולר חוב חיצוני וכלכלה במיתון עמוק; עם כ־12 מיליון מובטלים ועוד כ־40 מיליון מועסקים חלקית.

במצב כזה אין זה מפתיע, ששכר המינימום הוא כ־50 דולר בעוד שסל המצרכים המשפחתי לקיום הוא שווה־ערך לכ־300 דולר למשפחה בת חמש נפשות. לכ־40 אחוז מהאוכלוסיה אותם 50 דולר הם ההכנסה היחידה, המשלחת אותם לרעב, עוני ומוות. למציאות זו יש להוסיף את קיומם של צבאות פרטיים המגינים על בעלי האחוזות ועל המיליונרים בערים, כמחיר דמם של חקלאים ופועלים עניים, ואת העובדה שלאחרונה הופיעו שוב „חוליות המוות" הזכורות לרעה, שרצחו רק בחודש יוני כ־50 איש.

נוכח כל אלה לא יקשה להבין את זעמו של ג'ויאקין דו סנטוס אנדרדה, נשיא הסתדרות העובדים הברזילית, (סי.ג'י.טי.) המייצגת כ־30 מיליון עובדים, אשר ביקר בארץ כאורח ההסתדרות, ועם המופנה ישירות אל נשיא ארצו, שלמרבה ההפתעה מתברר, שהוא גם נשיא מפלגתו של האורח.

ג'ויאקין דו סנטוס אנדרדה: לברזיל 8,511,000 ק"מ מרובעים, אקלים טרופי, יערות, ג'ונגלים, אוצרות טבע, אבני חן ונהרות ענק, אשר מספקים לנו — כמעט בחינם — את כל האנרגיה הדרושה לנו. ואף־על־פי־כן היתה לנו „הזכות" ב־1986 לייבא אורז מתאילנד, קפה מקולומביה ובשר מצרפת. זה נשמע כבדיחה, אם נזכרים שרק לפני כמה שנים ייצאנו אנו את כל המוצרים הללו. אך זו הטרגדיה האמיתית שהורישה לנו הדיקטטורה הצבאית בחלומותיה הגרנדיוזיים על פיתוח תעשייתי־טכנולוגי מואץ. טרגדיה שממשלתו של סרני לא ידעה ולא ניסתה לרפא.

חוב חיצוני חונק

מה הן, לדעתך, הבעיות המבניות שהטילו את ברזיל אל המשבר הכלכלי בו היא שרויה?

הבעיה הכאובה ביותר היא תשלום החוב החיצוני החונק אותנו ומונע הקצאת משאבים לפיתוח כלכלי. חוב ענק זה, שהסי.ג'י.טי. מציעה להכריז עליו מורטוריום חד־צדדי, הוא תוצאה של אותם משטרים צבאיים אשר ליד עסקות לא כשרות שנועדו להעשרת אנשי הצבא והשכבה החברתית הצרה שתמכה בהם, גם הכניסה את ברזיל לפנטזיה של מעצמה תעשייתית, וביקשה בחו"ל הלוואות כדי לקיים את אשליית ה„נס הברזילי". הלוואות אלה, אשר כיום ברור שרק בנס אפשר היה לשלמן — שימשו לפיתוח התעשיה והתקשורת על חשבון החקלאות. בריצת „אמוק" זו נתנו הגנרלים כניסה חופשית לקרטלים הבינלאומיים, אשר עשו מסיסמת „המשק והיוזמה החופשיים" אידיאולוגיה ותירוץ לפעול כרצונם נגד הצרכים של העם. דוגמה ברורה לכך ניתן לראות באותן חברות בינלאומיות שהקימו סניפים בברזיל כדי לנצל את המיסוי הנמוך, התמריצים וכוח העבודה הזול. אותם חברות, אשר במשך שנים עשו רווחים מפרי עמלנו, אינן עתה, בתקופת המיתון, כאשר השוק המקומי מצטמצם בגלל הקטנת כוח הקניה, מסגירת מפעלים וזריקת מאות אלפי פועלים לרחוב, בלי פיצויים, לאחר שנים של עבודה מאומצת במפעלם.

מפעלי בת של פולקסווגן, פורד, קרייזלר ועוד חברות ענק מצמצמות את הייצור לצורכי היצוא בלבד אשר ממשיך להיות כדאי בגלל מחיר העבודה הזול — מוציאות את העובדים לחופשות בלי תשלום, או מפטרות אותם לצמיתות. כמה מהן לא התביישו גם לפטר עובדים ולקבלם בחזרה, בתנאים ובשכר נמוכים מכעבר. מול המצב הזה, הממשלה נשארת אדישה, כאילו שהגנת העובדים איננה מעניינה.

הרפורמה האגרארית לא מומשה

הסוגיה הגדולה ביותר המאוגדת בסי.ג'י.טי. היא זו של עובדי החקלאות. אותם 4.5 מיליון עובדים, יחד עם עוד הרבה יותר פועלי חקלאות לא מאורגנים, מצפים בכליון עיניים לרפורמה האגרארית שתיתן אדמה למי שמעבד אותה. מה הם הסיכויים למימוש הרפורמה האגרארית, שהובטחה לציבור במסע הבחירות של הנשיא סרני?

לצערנו, מצבם של עובדי החקלאות בארצי קשה ביותר. הם מצפים שהנשיא וממשלתו יקיימו את הבטחת מצע הבחירות בקשר לרפורמה האגרארית, ונאלצים להמתין לתוצאותיהם של עוד ועוד דיונים, בדיקות ומשא־ומתן, שהביורוקרטיה — והאינטרס של בעלי האחוזות — מחייבים. מול אותם בעלי אחוזות ענק — שבחלקן הגדול אינן מעובדות ולא מנוצלות זה שנים — התארגנו, בארגון אקטיביסטי למדי (היו.די.אר.) שכנה לעצמו „קבוצות מחץ" המהוות מעין צבאות פרטיים, אשר רצחו מאות עובדי חקלאות בשנים האחרונות, במאבקם נגד הרפורמה האגרארית. בהתנגדותם הם מחבלים בכל סיכוי להגיע להסדרים לא כפויים לחלוק המחדש של האדמות שאינן מעובדות, לאותם חקלאים אשר אין ברשותם אדמה.

עמדותיך ה„קרביות" והאופוזיציוניות מבלבלות במקצת כשמביאים בחשבון שאתה חבר הנהלת הפי.אמ.די.בי. (מפלגת התנועה הדמוקרטית הברזילאית), שחוסה סרני הוא נשיאה...

הנשיא שקפץ על העגלה

איננו חברים באותה מפלגה. אני שייך לאותה מפלגה שנאבקה באופוזיציה במשך יותר מ־20 שנה נגד הדיקטטורה, והוא שייך לאותם אופורטוניסטים שהצליחו להתברג למפלגה בדימדומי הדיקטטורה, כאשר היה ברור שמפלגתנו תקבל את רוב הקולות בבחירות 1985. לגבי, סרני ממשיך להיות נשיאה של המפלגה השמרנית וסנטור ממונה על־ידי הדיקטטורה, כפי שהוא היה, ובמשתייך לבעלי האחוזות, המגן על האינטרסים שלהם ואינו מבצע את הרפורמה האגרארית ושאר הסעיפים במצע הבחירות.

לפני זמן מה הזהיר מנהיג האופוזיציה השמאלית, ליאונל בריזולה, כי אי־הסדר בממשלה עלול להביא להתערבות נוספת של הצבא בשלטון. האם קיימת אפשרות להפיכה צבאית נוספת בברזיל?

הפיכה צבאית כמו זו שהנהיג הצבא ב־1964 איננה אפשרית כיום. אם מישהו יעז לנסות שוב את דרך ההפיכה הצבאית, הוא יהיה חייב לקחת בחשבון אובדן חיי אדם, כי הפעם ימצא את כולנו, כאיש אחד, על הבריקדות ברחובות.

רשות השיתוק

יש הורים לכישלון

המחדל העיקרי בטאקטיקה של עובדי רשות השידור טמון במידת הסולידריות המועטה שהפגינו עיתונאי העיתונות הכתובה ■ הזדמנות שהוחמצה

מאת לוי מורב

„השביתה ברשות השידור עומדת לחסוך למהדורה חדשה של שביתת הימאים", אמר גורם לא מזוהה הקשור לאיגוד הארצי של עיתונאי ישראל. אם זה נכון, יש בכך הוראה בכישלון עוד בטרם הגיע המאבק לשיאו ורחוק (?) עדיין מסיומו הלא מוצלח.

כבר היום ניתן לומר שהשבתת רשות השידור על־ידי העובדים — נכשלה. התכיעה האלמנטארית, ההגיונית והצודקת ששכרם של העיתונאים עובדי רשות־השידור יושווה לשכרם של העיתונאים בעיתונות הכתובה נזנחה בימים אלה על־ידי עובדי הרשות ונרחתה לעתיד המעורפל. (ויתור מרחיק־לכת שלא הביא את המעסיק לשולחן המו"מ). כשלון זה מחייב את כולנו לבדוק האם היתה אפשרות לנהל את המאבק בצורה שונה ויותר מוצלחת? האם הכשלון, כדרכו, אמנם יתום או שמא אפשר למצוא לו כמה הורים חוקיים? ואולי, בגלל גורמים אובייקטיביים שלא ניתן לשלוט עליהם, היה גורלה של השביתה מוער מראש לכישלון?

לא נצפתה אדישות הציבור להשבתת הרדיו והטלוויזיה, לא נלקח בחשבון שהפוליטיקאים בגלל קיומה של ממשלת האחדות הלאומית יגיבו באיפוק ואפילו בהנאה. לא העריכו נכונה את ההתייצבות או שמא צריך לומר אי־ההתייצבות החד־משמעית של העיתונאים בכלי־התקשורת הלא שובתים. לא האמינו שההנהלות הכושלות של הרדיו והטלוויזיה יגלו נחישות ועקשנות — והמסר האחרון: לא חזו שהאוצר וההסתדרות יגלו גם הם מידה כל־כך גדולה של רצון לשמור על הסכמי המסגרת.

רק השבתה מלאה של התקשורת כולה: כל העיתונות הכתובה, גלי־צה"ל, הטלוויזיה החינוכית, המקומונים של „הארץ", ו„חדשות", היתה יכולה — וגם זה בלי בטחון מלא — לאלץ את האוצר להכיר בעובדי רשות השידור כעיתונאים כמו, למשל, עובדי העיתונים הלועזיים של שבתאי הימלפרב. בהיעדר האופציה של השבתה מלאה, היה צריך להיות ברור שרק מאבק מדורג נקודתי יכול להיות יעיל.

הקושי היסודי, מעבר לבעיות הסבוכות הקשורות בכך שעיתונאי רשות־השידור הם עובדי מדינה טמון בעובדה ששני העיתונים הגדולים („ידיעות־אחרונות" ו„מעריב") אינם רוצים או אינם יכולים בשום פנים ואופן להשבית את עיתוניהם ולו ליום אחד בגלל קיומו של „חדשות" שאינו נכלל במסגרת הסכמי השכר הענפיים הנחתמים בין האיגוד־הארצי של עיתונאי ישראל לאיגוד המו"לים. נתון זה הכתיב גם את הטאקטיקה של מנהלי המו"מ הענפי ואילץ את העיתונים היומיים לחתום על ההסכם הענפי־ארצי. טאקטיקה זו אינה יעילה כאשר מדובר במעסיק הממלכתי. ייתכן שמדיניות שונה כמו השבתת תשדירי הפירסום, אי־מתן כיסוי חדשותי לפוליטיקאים, ואמצעים אחרים היו מניבים תוצאות טובות יותר. אם להיות כנים, צריך לומר כפה מלא שגם טאקטיקה זו לא היתה מביאה בהכרח לתוצאה הסופית המקווה.

המחדל העיקרי קשור לדעתי במידת הסולידריות המועטה שהפגינו העיתונאים (אנחנו) בעיתונות הכתובה, בגלי־צה"ל ובטלוויזיה החינוכית עם עובדי רשות השידור. לא נערכו ישיבות מיוחדות של ועדי העובדים במקומות אלה, לא התקיימו אסיפות הסברה של כלל העובדים. העיתונים מגלים מידה מוזרה של אובייקטיביות כלפי הסכסוך וכך זכה אורי פורת ליהנות מהכנסת אורחים בריכה בשני עיתוני „הצהריים". פרט להתרמה של 100 ש"ח לחבר האגודה שגם היא מתנהלת בעצלתיים לקרן השביתה, לא נדרשו העיתונאים הלא־שובתים למעורבות אישית של ממש. כולם סומכים על העסקנים על ועדי האגודות ועל האיגוד הארצי. כך הוחמצה ההזדמנות ליצירת סולידריות בין העיתונאים מכל כלי התקשורת. בהיעדרה של אפשרות ריאלית לעזרה של ממש, גם גילוי של אחווה שווה משהו, למרות שהמניות של הערך הזה נמצאות זמן רב בירידה.

לאן נעלם הכסף?

ברשות השידור הצטברו כספים שלא נוצלו

מאת אפרים אבא*

ימים של לאי־כלום, של עוגמת־נפש, של חוסר־אונים. התקשורת הכתובה מספקת מידע פושר על שביתתם של אנשיה שכל עיסוקם בכל ימות השנה הוא לדווח מילולית וחזותית על אותם נושאים המתפרסמים בתקשורת הכתובה.

תופש הבעת הדעה בישראל הוא מן המפורסמות; איש אומר את אשר בליבו ובדעתו; אלא שהמבחן האמיתי הוא רק כאשר עומד על הפרק אותו נושא עקרוני שבגינו יוצאים אנשים לשבות. אז ורק אז נזעקים, מי לתמוך, מי לצעוק־נגד ומי שאינם יודעים לשאול ואדישותם מאפשרת לדברים להימשך עד אין קץ בלי פתרון.

שלושים וחמש שנה ביליתי מעל גלי־האתר, עברתי את כל הגלגולים שפקדו את מקצוע השידור מאז לידתו בארץ וכלה בימי שביתה זו, שהחלה בשל „תקלה טכנית" בניסוחם של בעלי המקצוע, אליבא דמעצבי מדיניות השכר שבקרבנו.

ב־1956 עשתה הסתדרות עובדי המדינה מחווה לעובדי „קול ישראל", שהיו אז בבחינת עובדי מדינה לכל דבר (פקידים, רחמנא ליצלן) ובסופו של משא־ומתן מייגע עם אגודת העיתונאים הועברו העיתונאים שב„קול ישראל" לדרוג עיתונאים שכליכולו על טהרת המקצוע. כדי להתקבל כחבר באגודת העיתונאים היה על העיתונאים מ„קול ישראל" לעמוד במספר תנאים שענו על דרישות תקנון האגודה. זה היה לפני 31 שנה.

בינתיים, נעשה „קול ישראל" לרשות שידור, על־פי חוק. מעמדם של עובדי הרשות נקבע בחוק מעורפל (במתכוון או שלא במתכוון) באותו סעיף מפורסם, 24 כ', שבו נקבעו זכויותיהם וחובותיהם כשל עובדי המדינה, כתאומים. שכרם הוצמד כל הזמן לשכרם של העיתונאים בעיתונות הכתובה שהיא מצידה היתה צמודה לשכר המהנדסים, ובכל מו"מ הדבר היה מובן מאליו.

הרשות התרחבה ונוסף אליה הגוף הטלוויזיוני, נפתחו ערוצי הפירסומת והכנסת הרשות הפכה להיות משמעותית, גם מן האגרה שנגבתה על־פי חוק החזקת מקלטים וגם מן הפירסומת שקנתה לה מעמד נכבד בהכנסותיה של הרשות. רשות השידור הפכה להיות משק כספים סגור, אלא שבעטיו של הרצון לפיקוח צמוד ומרכזי, לא הותר להנהלת הרשות לשלם לפי שיקול־דעתה המקצועי בעבור עבודתם הבלתי־סדירה של עובדיה. תמיד ישבו במשרדי הרשות אנשים שראייתם את תפקידם היתה — אם נאמר בלשון המעטה — פקידותית וצרת אופק. כך היה בכל דיון על מהות הפקה של תוכנית טלוויזיה שלאנשים אלה לא היה מושג כלל על הדרוש לביצועה. כך היה גם בכל הכרוך בתוכנית רדיו.

התוצאה היתה — תיסכול, חוסר יכולת לבצע דברים מרידות של העובדים כלפי הממונים וגם בינם לבין עצמם.

השנים שחלפו מאז שנת 56' שינו את פני הרשות המשדרת ללא הכר. לא עוד משרד ממשלתי מתוקצב על ידי משרד ראש הממשלה, אלא גוף הנושא את עצמו בעצמו מהכנסותיו־שלו, ואינו יכול להוציא את הכספים אלא בהיתר מיוחד של האוצר. הצטברו כספים ברשות והכספים הללו, שהם רווחיה של הרשות, לא נוצלו. ואם לא נוצלו — לא שמענו איש מן הכותבים על השביתה, השואל לאן נעלם הכסף?

אין ספק, כי לא הפחד מפני פריצת הסכמי השכר ניצב לעיני ראשי הרשות ומעצבי מדיניות השכר, אלא משהו אחר, שאולי אינו טהור.

עיתונאי בעיתונות הכתובה עמל על הוצאת עיתון אחת לעשרים וארבע שעות. עיתונאי הרדיו, למשל, עמל בעבור תשע־עשרה מהדורות חדשות ליממה ועוד שלושה יומני חדשות עיקריים ומגזינים אידספור בכל רשתות השידור. אנשי משרדי התעורה, הבידור והמוסיקה מתפשים גם הם את יכולת הגיוון בכל גלי השידור שעליהם הם מופקדים, במיטב יכולתם. גם אצלנו, ברדיו, מוכרים את שעת השידור כבסיס לפירסום. אין שעת שידור זהה במחירה לשעת שידור אחרת, בכל מה שקשור בפירסומת שאותה מוכר הרדיו למפרסם הפוטנציאלי. בארצות אחרות כך קמה ונופלת תוכנית, ובהתאם לכך מקבלים עורכה וכל הקשורים בה את שכרם. לא כל שכן בטלוויזיה, שהפכה להיות מוקר להוצאת כספים וגם להכנסתם.

כותב המאמר הוא עורך תוכניות ב„קול־ישראל"

על הפרץ

ענת דולב. סכומים מגוחכים

חלון ההרעבה

מאת ורד לוי

30 ש"ח ברוטו. זה מה שמשלמת הטלוויזיה הישראלית לענת דולב, למשל, עבור קריינות של מהדורת „מבט" ביום חול. 30 ש"ח ברוטו (לפני מס). ולא אגורה אחת יותר.

על הנחיה של „עד פופ" לעומת זאת, הרשות ממש נדיבה כלפי ענת, המקבלת לתוכנית, משהו כמו 50 דולר לתוכנית. „תוכנית" פירושה: תחקיר, כתיבת טקסט, דברי הקישור, יום צילומים וההנחיה עצמה.

דולב אינה עובדת רשות, היא מקריינת ומנחה בטלוויזיה כפרילנסרית. לכן אינה פעילה בשביתה, אבל מזדהה אתה בכל לב.

— למה את מוכנה לעבוד בשביל סכומים כאלה?

— עובדים בעבודה זו, כי אוהבים לעשותה ולא משום סיבה אחרת. היא ממוג ... תקשורת שטוחרות בך במקום שאת תבחרי בהן.

— ובכל זאת...

— אין בכל זאת. זאת האמת. החלק של הטלוויזיה בפרנסה שלי הוא זניח לחלוטין. אני עושה הנחיות, פרסומות, ג'ינגלים, ומזה בא הכסף. הטלוויזיה היא דבר שאני אוהבת, אבל שאין לו, לצערי, כל משמעות כספית.

— ואת השלמת עם זה?

— מה פתאום. זה עצוב מאוד שאלה הם הנתונים. זה לא צריך להיות כך בשום אופן. זה מרגיז. לכן השביתה הזו באה בדיוק בזמן ואני מאוד מזדהה אתה.

— מצבו של מי טוב יותר — הפרילנסרים או עובדי הרשות?

— קשה לומר. אני רק יודעת, שלעובדי הרשות אסור לעשות חלטורות כמו שאני עושה. חלים עליהם כל מיני כללים וסייגים. באופן עקרוני כולנו באותו ביזבה. זה המקצוע. זה הביזיון שבו בחרנו. להיות במאי טלוויזיה או במאי קולנוע אלה הם שני דברים שונים. או מי שהמקצוע שלו מספיקו לטלוויזיה, עובד בטלוויזיה, גם אם זה כמעט בהתנדבות. מה הוא יכול לעשות? טלוויזיה יש רק אחת!

— ואין מישהו שמרוויח טוב בטלוויזיה, מהוותיקים למשל?

— לא. המשכורות הן ממשלתיות. וכמו בכל מנגנון תשלומים ממשלתי אין כל ... או פרופורציות בין הכישורים, הוותק הנסיון, לבין תלוש המשכורת. אין ... או משהו כזה. המשכורות פשוט מגוחכות, וכנ"ל הסכומים שמקבלים הפרילנסרים.

— איזה סכום היה נראה לך כתשלום סביר תמורת קריינות „מבט"?

— אני קריינית. אין לי יומרות לקבל משכורת של במאי ומפיק. ובכל זאת, מביוון ... היא „חלון הראווה של המהדורה" ואם מתרחשת פשלה אנשים אומרים „היא ..." ואף אחד לא מחפש את הבמאי... התשלום צריך להיות בהתאם. קשה לי ... כמה. בקנה מידה כלשהו, אני יכולה רק לתת נתונים מעולם הפרסום: על התשתית בג'ינגל או בפרסומת אני עשויה לקבל 300, 400, 500 דולר. בהשוואה ... השקלים, שאני משתכרת במהדורות „מבט", זה יכול אולי לתת מימד חדש ... היחסיות...

מצידם, שיימשך

מאת יוסף שמי

השר יצחק רבין אמר, שאין זה אסון שהתיקשורת האלקטרונית מושבתת, כמו הדבר מועיל למוראל העם. הדברים הוכחשו ונאמר בשם השר, כי דבריו הוצאו מהקשרם. ובכן, גם אם הידיעה אינה כל האמת היא נשמעת כדברי אלוהים חיים.

רבין, כאשר מקודמיו בתפקיד שכינה את העיתונות „רעל", אינו מודאג משביתת הטלוויזיה והרדיו, שכן בדרך זו מגיעים לציבור פחות דיווחים ומידע. הצמרת השלטונית בלכך כרי האוצר והחינוך אינם ששים לסיים את השביתה. הם אף אינם להוטים לנהל ... לא דבר קל הוא לכתב־טלוויזיה להיכנע ללא־תנאי בתום שביתה של חודש ימים ... להופיע בציבור. אמינותו היא ניכסו הפרטי ובה תלויה יוקרתו.

... הציבור מגלה אדישות כלפי השביתה הגורמת לניתוק ממקור ... על המתרחש במדינה ובעולם. חוסר מידע הוא אחד מהגורמים ... האורחים במדינה דמוקרטית. תחנת גלי־צה"ל אינה תחליף ... האלקטרונית על שלל מקורות המידע העומדים לרשותם וכן ... מיגוון רחב של דיעות והשקפות.

... במשטר דמוקרטי אמיתי אשר בו אין מקור מידע בלתי־תלוי. ... פועלים בצורה אחרת, אם כי התוצאה דומה. — אין סוגרים ... עליהן והופכים את כלי־התיקשורת לאמצעים המשרתים ...

הציבור מגלה אדישות ואינו יוצא מהכלים כדי ללחוץ על ה„אחראים" לסיים את השביתה, שכבר כיום אינה אלא השבתה למעשה של רשות השידור. ... אפשר לומר שאין כיום אפשרות מעשית להוציא לכיכר שליד ... 400 אלף מפגינים כדי להפגין נגד מעשה נבלה שנעשה בלבנון וכמו ... להוציא רבבות כדי להפגין, להבדיל, בעד יישוב הגדה־המערבית, או ... הציבור אדיש ועייף. דבר זה הוא תולדה של ריבוי שערוריות ... על כל מה שידוע במדינות דמוקרטיות במערב. האזרח מרגיש שהוא ... ברסן השלטון. אין אימון בכמה שמכריזים הפוליטיקאים. יש ... של הציבור בנעשה במדינה ובחברה. כל אחד שומר על חלקת ...

... מעמיד בפני חברה אתגרים, פועל למען התעוררות רוחנית ... דומני שאצלנו מעוניינת הצמרת השלטונית כמעט ללא ... הצמרת מעוניינת בסטטוס־קוו, רק לא לעשות גלים, ... הציבור לצערנו אף אימץ בחלקו עמדה זו. ... לגבי אמצעי־התיקשורת האלקטרוניים היא כין סממני ... לערכים דמוקרטיים.

... לומר שעובדי הטלוויזיה והרדיו לא „תרמו" להיווצרות המצב ... להשבית כשרירותיות את השידורים על מנת להמחיש את ... התנשאות כלפי שכבות שונות של הציבור, ... ציבורי בעל מישקל. ... המשחק הלא מכובד של השבתה עד אין סוף. המעניין הוא שגם ... בכנסת ומחוצה לה מפגינים חוסר מעש מרהים.

מדיניות וחברה

פרסטרויקה לברית־המועצות

אין סיכוי לקדם את תהליך השלום ללא שילובה של ברית־המועצות בו. יש לנצל את הפשרת היחסים הגלובאלית ולהתגבר על הדעות הקדומות בנוגע למעצמת־העל

מאת נפתלי בן־משה

יוסף חריף, שיש לו מהלכים באגף הימני של השלטון מדווח („מעריב" מ־23.10), ששר האוצר משה נסים אמר לאמריקנים, כי אילו המשא־ומתן לשלום עם מצרים היה נערך בוועידה־בינלאומית לא היינו מגיעים עימם לשלום עד עצם היום הזה". הוא מוסיף, שראש־הממשלה יצחק שמיר, סמך ידו על קביעה זו באמרו „בדיוק כך". מילא משה נסים, אך לשמוע נימוק כזה מפי יצחק שמיר, שהתנגד להסכמי קמפ־דייויד (עד היום לא שמענו שהוא שינה את דעתו מאז) ומתנגד לכל פשרה טריטוריאלית, זה ממש מצחיק. האמת היא, שיצחק שמיר מתנגד לוועידה־בינלאומית לא מפאת חוששו שלא תניב תוצאות, אלא להיפך, מחשש שכן תביא לתוצאות.

אך לא זה הוא החשוב לענייננו. כדי לוותר למצרים על כל סיני עד לגרגיר החול האחרון, על בארות־הנפט ושדות התעופה ועל הישובים בפיתחת־רפיח אין צורך בוועידה־בינלאומית. לשם כך מספיק קמפ־דייויד ולחץ אמריקני מאסיבי ברמותו של קארטר. גם היום כדי להחזיר את יהודה ושומרון לירדן או לפלשתינאים ואת רמת־הגולן לסוריה אין צורך בוועידה־בינלאומית. יותר מכך, כדי לסגת לגבולות שביתת־הנשק — אין צורך אפילו באמריקנים. די בפגישות דו־צדדיות ושיחות מלב אל לב עם הנוגעים בדבר. אפילו אסאד הקשוח והאכזר יתרכך להפצרתה של ישראל ויסכים לכרות עימה שלום תמורת החזרת רמת־הגולן ופירוק הישובים שם.

כך שהמשל מן המשא־ומתן עם מצרים אינו דומה לנמשל. משום שהמצב שונה והתנאים שונים, וזה מה שהשר נסים אינו מבין, או שלצורך הריטוריקה לשוטים, הוא עושה את עצמו כמי שאינו מבין. הגדה־המערבית ורמת־הגולן (ולא במקרה פסחתי על עזה) אינן סיני, ודווקא לכן נחוצה וועידה־בינלאומית. במשא־ומתן עם מצרים היה די בלחץ חד־צדדי על ישראל, אך כדי להשיג תוצאות של שלום במשא־ומתן עם ירדן, עם הפלשתינאים ועם סוריה נחוצים לחצים דו־צדדיים ורב־צדדיים. ללא שיתופה של ברית־המועצות במיסגרת המשא־ומתן אין כל סיכוי להביא את ירדן, את הפלשתינאים ואת סוריה לשולחן הדיונים, ואפילו אם יואילו להסב אליו, אין כל סיכוי, שמישהו מהפארטנרים האלה יסכימו לוויתורים טריטוריאליים כלשהם ולכרות שלום עם ישראל.

שר החוץ הסובייטי אמר לשר החוץ הישראלי, שללא ברית־המועצות לא יהיה שלום ואני מסכים עימו במאה אחוז. המפתח לפיתרון הסיכסוך היהודי־ערבי הוא היום לא כל כך בוושינגטון כפי שהוא במוסקבה. לא רק מן ההיבט השלילי — יכולתה של ברית־המועצות להקשות את ערפם של הערבים ולטרפד כל סיכוי לשלום, אלא בעיקר מן הצד החיובי — התרומה הפוטנציאלית, שברית המועצות יכולה לתרום וההשפעה החיובית שהיא יכולה להפעיל על בנות חסותה הערביות לקידום פשרה אפשרית. ומה שברית־המועצות יכולה לתרום, אף מדינה אחרת אינה יכולה לתרום.

על ישראל יש מי שילחץ — ארצות־הברית, ומיקצת מטעמו של אותו לחץ ידידותי כבר טעמנו לא פעם. מי ילחץ על הפלשתינאים, מי ילחץ על סוריה — אם לא ברית־המועצות? אם תוצא ברית־המועצות ממעורבותה בזירת המשא־ומתן הישראלי־ערבי, לא זו בלבד שלא יימצא מי שיוכל להשפיע באופן חיובי על בנות חסותה, אלא שאנו כמו ידינו נרחוק אותה למעורבות שלילית, שביטוייה בשטח יהיה הקצנת העמדות הערביות, וממילא טירפוד כל סיכוי לשלום. גם ארצות־הברית במיסגרת היחסים המופשרים שלה עם ברית־המועצות לא תוכל להפעיל עליה את השפעתה הממתנת והמרסנת בנושא היהודי־ערבי, והיא תיאלץ תוך תחרות עם ברית־המועצות לזוז יותר לכיוון העמדות הערביות.

כבר ראינו את ברית־המועצות, כשהאינטרס הפוליטי מכתיב לה זאת, נחלצת ראשונה ובכל העוצמה לעזרת העם היהודי בתקופה המכריעה ביותר בתולדותיו, מתייצבת נגד כל העולם הערבי, ואף מגישה לישראל שזה עתה קמה סיוע צבאי חיוני — כל זאת בשעה שארצות־הברית מנסה ברגע האחרון להסתלק מתמיכתה בהקמת מדינה יהודית ואף מכריזה עליה אמברגו של נשק. אלה הם רגעים מכריעים בחיי אומה שלא יישכחו לעולם, מי אומר שתופעה כזו ממניעים פוליטיים אחרים ואולי בעוצמה אחרת וכמיגנון אחר — לא ונוכל להתרחש שוב? האם גזירה מהשמיים היא, שברית־המועצות תהיה אויבת ישראל לנצח? האם אין אנו מצווים לעשות הכל כדי למנוע מצב כזה ולנצל כל סדק וכל פירצה כדי לשנות את עמדתה של ברית־המועצות כלפי ישראל? ככלות הכל לא מדובר באלבניה ולא בנסיכות מונאקו, אלא באחת משתי מעצמות־העל, שבה חיים כשלושה מיליון יהודים.

ואולי הוועידה־הבינלאומית — בעידן של הפשרת יחסים בין המערב למזרח — היא היא ההזדמנות שנזדמנה לישראל לעשות היסטוריה — לשפר את היחסים שלה עם ברית־המועצות, לפעול למען יהודיה ולמען עלייתם ארצה, ולהפוך את מעורבותה של מעצמת־העל באזורינו ממעורבות חד־צדדית, חתרנית ועוינת למעורבות חיובית ותורמת לשלום? אולם במקום להיאחז בקרנות ההיסטוריה בא יצחק שמיר, ודוחה אותה מאליו בעוינות, באופן זדוני ומופקר. והעם עומד וצופה במחזה ושותק.

יוסי בן־אהרון נושא־כליו של יצחק שמיר, חושב את כולנו לשוטים כשהוא מגלה לנו במלוא הדיסקרטיות הראוייה, ששמיר עשה בשנה האחרונה דברים שטרם ניתן לספר עליהם שמישקלם לקידום תהליך־השלום אינו פחות ממה שעשה פרס. „החולשה של דברים אלה — אומר בן־אהרון — „שלא ניתן לפרסם אותם כל עוד לא יניבו תוצאות". כל המדינה מתוחה ומסוקרנת — מה זה יכול להיות? מה מסוגל יצחק שמיר לעשות כדי להניע את גלגלי השלום? הפסקת ההתנחלויות? נסיגה מן השטחים? מדינה פלשתינאית?

לנו אין אלא מה שגלוי לפנינו, ומה שגלוי לפנינו הוא מחריד. בגלל סרבנות מושרשת ובלתי־ראציונאלית ובגלל יוקרה אישית — אי פירגון לשמעון פרס — מוכן מי שמכהן כראש־ממשלת ישראל לסכן הכל — את סיכויי השלום, את ההזדמנות לשיפור היחסים עם ברית־המועצות, את עתידם ואת חופש עלייתם של יהודי ברית־המועצות. מי שאמר על יצחק שמיר, שהוא רוצה השלום יודע מה שהוא אומר.

פרס ושוורדנאדזה

העיקר הבריאות

מאת יוסף שמי

מחלה המעבירה חלחלה

בשלישי ורביעי באוקטובר התקיים בעיר אלבורג, דנמרק, כינוס של רופאים, רוקחים ונציגי משרדים לבריאות ממדינות אירופה, שדנו במניעת באוסטיאופורוזיס וטיפול בה.

אוסטיאופורוזיס או חלחלת העצמות היא מחלה הפוגעת בקשישים ובעיקר בנשים לאחר שהווסת חדלה מלהופיע. על הדיונים והסיכומים מסר לכתבים לענייני בריאות ד"ר אבנר שרגיל, אנדוקרינולוג, נציג ישראל ליד המוסד האירופי לטיפול באוסטיאופורוזיס ולמניעתה. אחרי דיונים מראתוניים הגיעו המומחים לידי קונסנזוס בנוגע לדרכי מניעה וטיפול במחלה.

במדינות מפותחות במערב המתועש הופכת האוסטיאופורוזיס לבעיה ראשונה במעלה וזאת בשל הארכת חיי אדם, ריבוי מספר אנשים בגיל מתקדם. הדבר נכון עוד יותר לגבי נשים, שממוצע אורך חייהן גבוה בכמה שנים משל גברים. הקשישים בכלל והנשים במיוחד סובלים מדילול מסת העצם. נקודת המוצא אצל הנשים נחות משל גברים וזאת משום מסת העצמות של המין הנשי נמוכה בכשליש משל גברים. דילול מסת העצמות, דבר הבא בגלל שטיפת המינרלים ובעיקר הסידן מהעצמות, גורמים לכך שאיר רוע של מה בכך מסתיים בשבר שורש היד, עצם הירך, עמוד השידרה ועוד. מעל ל־40% מהנשים תסבולנה משבר באחת העצמות עד שתגענה לגיל 70 שנה. שכיחות שברי ראש הירך היא בעליה במקביל להתארכות תוחלת החיים.

האוסטיאופורוזיס גורמת לעליה בהוצאות שירותי הבריאות וכן לסבל ולגידול בתחלואה. שברים בראש הירך מלווים בעליה של 5%־20% בתמותה, שהיא מעל לצפוי באותו גיל, בתום שנה מאז אירע השבר. לעיתים קרובות מופיעה הנכות תיפקודית מתמשכת.

בגלל שברי ראש הירך מאושפזים בארה"ב מדי שנה כרבע מיליון בני־אדם. בתירגום כספי מדובר בהוצאה של כ־6 מיליארד דולר. מיספר ארצות תפוסות יותר מיטות אישפוז על־ידי לוקים בשבר צוואר הירך, מאלו שלקו מאוטם שריר הלב.

טיפול באסטרוגנים

מחקרים, שנוצעו, מאפשרים מניעת אובדן עצם, הנגרם בגלל המנופאוזה אצל נשים.

מחלת חלחלת העצמות היתה נושא לדיון בכנס רופאים, שנערך בדנמרק ■ כיצד לטפל בה וכיצד למנעה ועל יעילותו או אי יעילותו של סידן במזון

כאמור, הנושא נדון בכינוס בדנמרק והדעה גובשה על דעת חוקרים ורופאים מענפי רפואה שונים — גניקולוגים, אנדוקרינולוגים פיזיולוגים ביוכימאים ועוד.

נתקבלה הדיעה, כי הטיפול באסטרוגנים מונע אובדן עצם בנשים, שלאחר פסק הווסת. כרגע זה האמצעי היחיד למניעת המחלה והורדת שכיחות השברים האוסטיאופורוטיים. אפשר לתת את ההורמונים דרך הפה וגם דרך מריחת העור. הבעיה היא כמובן, המינון.

להורמון האסטרוגן השפעה חיובית, אך גם שלילית. טיפול באסטרוגן משנה שיחלוף חומרים בכיוון רצוי ומונע טרשת עורקים. קיימת גם הנחה, שהדבר עשוי להפחית שכיחות מחלות לב וכלי הדם. אסטרוגן אף מפחית חלק מהסממנים של הקלימקטריום כמו הזעת יתר, גלי חום וכו'. אך לאסטרוגן יש גם השפעה שלילית. חושדים בהורמון זה, הניתן דרך הפה ופחות דרך העור, כגורם המגביר גורמי קרישה במחזור הדם. כן חושדים, כי האסטרוגן מעורב בגרימת שיגשוג רירית הרחם והעלאת הסיכון ל[illegible] ממאירים. הסיכון מיוחס למינון ול[illegible] הטיפול. שילוב הטיפול האסטרוגני [illegible] הפרוגסטנים מנטרל חלק מתופעות הלוואי [illegible] רצויות.

לפי הנתונים הקיימים רצוי לתת [illegible] טיפול מונע אסטרוגן לנשים [illegible] לשייכות לקבוצת סיכון [illegible] אוסטיאופורוזיס. הדבר ניתן לביצוע [illegible] השגחה רפואית. ובתנאי שאין הורמון [illegible] מומלץ להתחיל בטיפול מונע בסמוך לפסק הווסת. אין תשובה ברורה כמה זמן יש לתת לאשה את ההורמון, אך לפי מה שנקבע [illegible] שהוכן בתום הכינוס בדנמרק [illegible] טיפול צריך להימשך כעשר שנים [illegible]

אספקה ל סידן

סידן (קלציום) מהווה חומר [illegible] העצמות. הסידן הנחוץ נמצא במזון [illegible] מספקת, גם כאשר מדובר בתקופת [illegible] הצריכה הגדולה יותר כגון [illegible] בהתבגרות, בהריון. לפי הערכות [illegible] היומית מגיעה לכדי 800 מ"ג [illegible] בשלות וקצת יותר בעת ההריון [illegible]

כמות העצם הנצברת בבגרות [illegible] ידי גורמים גנטיים וסביבתיים. יש [illegible] אספקה טובה של סידן בתקופות [illegible] הילדות וההתבגרות עשויות להגדיל את [illegible] מסת העצם. הדבר חשוב מאוד, [illegible] מסויים מתחילה ירידה בכמות העצם [illegible] ככל המסה גדולה יותר כן יש [illegible] יותר ל„צורכי ירידה" במסה.

מחברי הדו"ח, שהוכן בסיום [illegible] בדנמרק, טוענים, כי תוספת סידן [illegible] תחליף לאסטרוגן הניתן [illegible] אוסטיאופורוזיס. היו אומנם [illegible] סותרים הנחה זו, אך אלה [illegible] המאשרים את הכלל... [illegible] תוספת סידן לשם מניעת [illegible] בספק. לנשים, שהן הרבה [illegible] מומלץ בכל זאת לתת כ־1,500 מ"ג [illegible] בנוסף לטיפול רפואי יסודי [illegible] אסטרוגן. הוא הדין לגבי נשים עם [illegible] שברים.

מועדים להתאבדות

מדוע אנשים מתאבדים? התשובה תלויה לא פעם בעמדתו האידיאולוגית של המשיב.

המרקסיסטים האדוקים יגידו, שהתופעה קשורה עם סיבוכי החברה המעמדית. כלומר, בחברה לא מעמדית לא יהיה יסוד להתאבדות. איש דתי יתלה את הקולר בנטישת ערכי הדת. הפרוידיסטי יראו את עיקר הדברים בהפרעות נפשיות. יש המוסיפים לזה גם גורם תורשתי. בסקירה, שהכינה קבוצת רופאים במחלקות הפסיכיאטרית בתל־השומר ובגהה נקבע, כי התופעה כרוכה במשתנים חברתיים, תרבותיים, פסיולוגיים וביולוגיים.

לאחרונה עולה ההתעניינות ביחס לנתונים ביולוגיים שאפשר ליחסם לתיסמונות הפסיכיאטריות ואף התנהגותיות המוגדרות כמופרעות. בדרך זו מקווים לאבחן מוקדים סביבתיים של אנשים המועדים לביצוע נסיונות התאבדות או התאבדות בפועל. יש מרדים קבועים המעידים על נטיות להתאבדות ויש מרדים זמניים החולפים עם הזמן.

אנזים מסויים בשם לועזי — MONOAMINE OXIDASE; MAD משתתף בפירוק נוירו — טרנסמיטרים, שהם חומרים המעבירים איתותים עצביים. החוקרים מצאו, כי האנזים הזה פעיל פחות במוחות האלכוהוליסטים אשר התאבדו. נתון דומה נמצא בטסיות דם אצל הלוקים בדיכאון. תופעה זו של ירידה בפעילותו של האנזים MAD נצפתה אצל קרובי משפחה של מתאבדים. מכאן ההנחה, כי מדובר בתופעה תורשתית המלווה גם בהפרעות נפשיות.

בניתוח גופות של מתאבדים מצאו הרופאים ירידה ברמת נגזר מסויים של הסרוטונין, הכוונה לרמת הסרוטונין באיזורי המוח השונים במערכת העצבים ועוד. נעשו אף בדיקות אצל הלוקים במחלות נפשיות ובין אלה שהיו להם רמות נגזרי סרוטונין נמוכות נרשמו 20% התאבדויות בפועל. קשר גומלין כזה נמצא אצל סכיזופרנים וחולי רוח אחרים. הקשר בין רמה נמוכה של סרוטונין ובין הנטיה להתאבדות אינה ברורה דיו.

המחקרים שנעשו בחיות ניסוי ירוע, כי ירידה ברמת הסרוטונין עלולה לגרום להתנהגות אלימה שאינה אופיינית לחיות אלה. החוקרים מצאו קשר בין נטיה להתאבדות ובין רמות נמוכות של חומצה, חומר פירוק של דופמין. הנתונים אינם ברורים, רק ראשוניים.

נמצאו עוד שינויים אנדוקריניים המצביעים על קשר גומלין בין רמת חומרים שונים בגוף־ובין נטיות להתאבדות. וחקרים מצאו גם שינויים מבניים במערכת העצבים המרכזית. הם גם מצאו דמיון רב בין מראה המוח אצל מתאבדים ובין אלה של חולי סכיזופרניה. הממצאים הללו, ובעיקר הממצא אודות תת־פעילות או תת־רמה של אנזימים או חומרים מסוימים, עשויים לסייע בחיפוש אחר שיטות טיפול. יתכן טיפול מונע אפשרי, יהיה קשור בנתינת ליתיום.

תופעת ההתאבדות נחשבת עד היום לקשה ביותר לחיזוי קליני למרות [illegible] הכוללים משתנים קליניים וחברתיים [illegible] הרחוק יותר ניתן יהיה אולי, על סמך [illegible] קליניים וחברתיים, להגיע [illegible] טיפול מנע.

מתאבד. בגלל רמת אנזים נמוכה?

קנאבוס נגד כאב

חומר סינטטי חדש לשיכוך כאבים הופק על־ידי צוות חוקרים מבית־הספר לרוקחות של האוניברסיטה העברית. החומר החדש מבוסס על מרכיבים שונים הנמצאים בצמח הקנאבוס שממנו מופק, בין היתר, החשיש.

החומר החדש משכך כאבים חזקים ואין לו תופעות לוואי. זו הפעם הראשונה שהצליחו להפריד בין ההשפעות החיוביות והשליליות שבסוג זה של חומרים.

החומר הוא בעל עוצמה רבה בשיכוך כאבים. ההשפעה היא לכמה ימים, כך מסופר בעלון של „הדסה" מאוגוסט 1987. לעת עתה נבדק החומר על בעלי חיים מלבד.

בעלון נאמר, כי חומרים המופקים מקנאבוס הם בעלי רמת רעילות נמוכה ואינם גורמים להתמכרות וייתכן כי יתפסו את מקומן של תרופות המשמשות על בסיס מורפין. במבחנים בבעלי חיים נמצא כי אין תופעות של בחילות והקאות בהשפעת החומר.

ללוות ביוקר ולפ

המשק הישראלי הרוויח ככל הנראה מיליארדים רבים משחיקת ערך הדולר, כי הרוב המכריע של החוב של הסקטור הממשלתי והסקטור הפרטי נקוב בדולרים. ירידה זו בשווי החוב ממשיכה להתקזז בסטטיסטיקה המעוותת של בנק ישראל, כהפסד של 200 מיליוני דולרים. הפסד זה, לדעת בנק ישראל, נובע משיערוך החוב במטבעות אירופיים ב־200 מיליון דולר. אולם ירידת ערך הדולר אינה משתקפת, כי הסטטיסטיקה נקובה בדולרים.

מהחוב הממשלתי של 16.2 מיליארד דולר, 14.6 מיליארד דולר הם חוב במארקים ורק 0.3 מיליארד במטבעות אחרים. שווי החוב במונחי של היצוא של המשק הישראלי ירד בכ־12 אחוזים, כתוצאה מעליית מחירי היצוא בדולרים, אך עובדה זו אינה משתקפת כאמור בדו"ח על מצבת מטבע החוץ.

קשה לדעת מה מתרחש בבנקים, החייבים כ־4.2 מיליארד דולר וכמיליארד דולר במטבעות אירופיים. קרוב לוודאי שגם הנכסים של מערכת הבנקאות מחולקים לפי יחס זה. ידוע, שלפחות בל"ל סובל מעודף השקעות דולריות, ואם המנכ"ל הנוכחי בינו צדיק לא הצליח לאזן את התמונה, למרות שעשה מאמצים בכיוון זה, יסבול הבנק הפסדים.

גם הסקטור הפרטי הלא־פיננסי חייב כ־4.2 מיליארד דולר, מזה 3.2 מיליארד בדולרים ועוד מיליארד במארקים, שטרלינגים ופרנקים צרפתיים. כשליש מהסכום הוא אשראי ספקים לטווח קצר והיתרה אשראי [illegible] של סקטור זה [illegible] מבחינת חובות [illegible] הישראלי. החוב [illegible] שווי התוצר במו[illegible] למשק הישראלי [illegible] כמו רוב המדינ[illegible] הישראלי הוא [illegible] ניתן להעריך א[illegible] כמחצית מהריבי[illegible] שחיקת הדול[illegible] פרעון חובות יק[illegible] על שער חדש [illegible] בדולרים זולים [illegible] ריבית גבוהה. זו רדיקלית בכיוון נראה קרוב לסוף זה יקר ולפרוע [illegible] תופס גם כאן.

עשור לביקור סאדאת

[illegible] המפלגות הפוליטיות אינן מתכוונות לערוך אירועים מיוחדים במלאות עשר שנים לביקורו ההיסטורי של סאדאת בירושלים, והליכוד, שבתקופת שלטונו נחתם הסכם השלום עם מצרים, הוריד כבר מזמן את הפרופיל של ההסכם, כמו גם של מערכת היחסים בין שתי המדינות, הרי מי שכנראה לא יתן לתאריך החשוב הזה לעבור ללא אזכור מיוחד יהיו המרכז הבינלאומי לשלום, המכון ללימודים ערבים בגבעת חביבה ומכללת בית ברל.

שלושת הגופים הללו ארגנו סימפוזיון בינלאומי אשר ייפתח ב־11 בנובמבר בגבעת חביבה תחת הכותרת: חזון השלום ברטרוספקטיבה.

בחלק הראשון, בראשותו של פרופסור שמעון שמיר ובהשתתפות איש אקדמיה מצרי, אריה נאור, פרופ' יאיר עברון, עוזר שר החוץ האמריקני לשעבר מיכאל סטרנר ופרופ' [illegible], יתקיים דיון על הגורמים שהביאו להסכם השלום. בחלקו השני של הדיון, בראשותם של פרופ' גבי ורבורג וואליד צארק, ובהשתתפות גדעון רפאל, זיאד אבו זיאד, ד"ר אמציה ברעם, איש אקדמיה מצרי, ופרופ' גליה גולן, ידונו בהערכת חוזה השלום ומגבלותיו.

ביום השני יעבור הסימפוזיון למכללת בית ברל לדיונים על תהליך השלום הישראלי־ערבי. יום הדיונים ייפתח בדברים של השר עזר וייצמן, והדיון כולו יעסוק בהנחות ובגישות של מצרים (פרופ' שמיר ואישיות מצרית), ירדן (פרופ' אשר סמר), פלשתינאים (פרופ' משה מעוז וחנא סניורה), ארה"ב (השגריר פיקרינג ופרופ' שלמה [illegible]), בריה"מ (פרופ' אמנון סלע), מדינות ערב האחרות (ד"ר יוסי אולמרט), אירופה (השגריר צרפת אלאן פירה ופרופ' עמנואל גוטמן). ח"כ אבא אבן ינעל את שני ימי הסימפוזיון בהרצאה על הנושא: מכשולים וסיכויים בתהליך השלום.

הנשיאים ובעיקר מרבית המשתתפים, מצביעים על כך שאופיים של שני ימי הסימפוזיון יהיה אקדמי מעיקרו. לעומת זאת, ב־18 בנובמבר, יתקיים בחסות המרכז הבינלאומי לשלום במזרח התיכון, במסגרת ארוחת צהרים רבת משתתפים דיון פוליטי בהשתתפות ד"ר מוסטפה חליל, מי שהיה ראש ממשלת מצרים, ומתומכיו המובהקים של הסכם השלום בין שתי המדינות. כן ישתתפו השר עזר וייצמן והשגריר האמריקאני תומאס פיקרינג.

ד"ר אריה יערי, המנהל האקדמי של המרכז לשלום, סיפר לעיתונאים, כי בתחילה התכוונו להזמין את שני האישים החתומים על ההסכם, הנשיא לשעבר ג'ימי קארטר וראש הממשלה לשעבר מנחם בגין, אך קארטר מקיים באותו מועד סימפוזיון דומה בארה"ב ואילו מנחם בגין הודיע כי לא יוכל להשתתף.

ד"ר מוסטפה חליל

קארטר עסוק, בגין לא יכול

גזענות נדיבה ומנומסת

השר יוסף שפירא
מאוויי כהנא בדרכי נועם

השר יוסקה שפירא מהמפד"ל פשוט מזועזע. הוא אינו מסוגל להבין כיצד חברים רציניים במפלגתו, כמו השר זבולון המר והמזכיר המדיני שאול יהלום, ואפילו ח"כ אבנר שאקי, תקפו במלים נחרצות וקשות את הצעתו ההומאנית והנדיבה — להעניק לצעירים פלשתינים המחאה על סך 20 אלף דולר וכרטיס לכיוון אחד, לחו"ל.

איך הם העזו להשוותו לרב כהנא ולהגדיר את ההצעה שלו כגזענית. כך לא עושים לחבר, ובוודאי לא לחבר בכיר במפלגה, הלוטש עיניים להנהגת המפלגה.

ההיתממות של השר שפירא ממש נוגעת ללב, במיוחד כאשר הוא שואל מרוע לא בירוו אתו קודם־לכן את העניין. הוא מתעלם מכך, שלמחרת האמירה המפורסמת שלו בעניין הטראנספר בתשלום, שאותה השמיע באשקלון, הוא חזר עליה גם בגלי־צה"ל. הוא לא הכחיש אותה וגם לא נסוג ממנה. הוא אפילו לא טען שהיתה זו פליטת־פה. אדרבא, הוא הסביר והצדיק את הצעתו נדיבת־הלב.

שפירא, ככל שידוע, לא התייעץ עם המר, יהלום או שאקי לפני שיצא בהכרזה הגזענית שלו. הנושא גם לא נדון קודם־לכן במוסדות המפד"ל. וכך, בהבל פיו, הביך השר שפירא למפד"ל חותמת גזענית, שהרי אם שר במפד"ל מעלה הצעה כזו, מה כבר יכול הציבור לחשוב על אזוכי הקיר של המפלגה הדתית־הלאומית?

מסתבר כי שפירא הוא גזען אדיב ומנומס, המבקש למעשה להגשים את מאווייו של כהנא, אם כי בדרכי נועם, לא חלילה במקל חובלים, אלא באמצעות חופן דולרים. כדי לחזק את עמדתו גילה השר שפירא, כי רוב הרבנים ביו"ש תומכים למעשה בעירור הגירתם של הערבים שם. אכן, גילוי מרנין. כאשר חזרו ה„בנים האבודים" למפד"ל, לאחר שפרשו והקימו את מצ"ד, היה ברור לכל, כי האיחוד הזה לא יהיה פיקניק, וכי יתלווה אליו מאבק רציני לא רק על השליטה במפד"ל, אלא גם על הכיוון הפוליטי שאליו יהיו מיועדות פניה.

מי שאינו נותן דעתו לגוונים פוליטיים ולניואנסים, עשוי בנקל לזלזל בהבדלים הדקים, שבין זבולון המר ויוסקה שפירא, או שבין שאול יהלום לחנן פורת והרב דרוקמן, ולטעון כי בסופו של דבר, זה טריפה — ווה חזיר, ר"ל. אך במגמה של רדיקאליזציה בעמדות פוליטיות, ובנטייה להקצנה ולתחרות עם השוליים הימניים והמטורפים, הרי כל שביב של מתינות, של שיקול דעת ושל שפיות פוליטית, עשוי להוות מחסום מפני הפיכת המפד"ל למפלגה ימנית מובהקת.

אותם חברים במפד"ל, ובראשם זבולון המר, שבדברי הסתייגותם המוחלטת מהצעות הסרק הגזעניות של השר שפירא, לא רק קראו לילד בשמו, אלא גם ביקשו להשליך את השרץ שהטיל השר הנפגע לפתחה של המפד"ל, הצילו מעט את כבורה של מפלגתם.

בבחירה בין כבוד המפלגה לבין כבודו הפרטי של יוסקה שפירא, הם בחרו באופציה הנכונה.

המשכנעים

מרדכי וירשובסקי
תוצאות מפתיעות

רפאל איתן
בסיבוב השני

אחד היערים החשובים של המפלגות במערכת הבחירות הקרובה יהיה, כמו תמיד, המצביעים החדשים, אותם צעירות וצעירים, אשר ילכו בפעם הראשונה בחייהם לקלפי, בבחירות לכנסת ה־12.

סקרים שונים, שבדקו עמדות פוליטיות של בני נוער, ביניהם כאלה שישתתפו בבחירות הבאות, מרגישים בצורות שונות את ההיימנה של הנוער, תופעה שיכולה להחמיא למפלגות הימין מצד אחד, ולהדאיג את מפלגות המרכז והשמאל מצד שני.

השאלה, האם מגמות אלה הן נתון בלתי משתנה, או שיש אמצעים הסברתיים להביא לשינוי המגמה או אולי גם לתמנית, קשורה בין היתר במירות ההשקעה של המפלגות בהסברת עמדותיהן, ולא פחות מכך בכוח השכנוע שלהן בקרב בני הנוער והצעירים.

הפסימיסטיים גורסים, כי העיצוב הפוליטי נעשה בהשפעת הבית, הסביבה הקרובה, בית־הספר והרחוב, וק[illegible]ה לחלל בו שינויים. האופטימיסטים סבורים, כי אין להרפות ואין להתייאש, וכי ב[illegible]רה נכונה אפשר לחולל שינויים בעמדותיהם של צעירים, אף יותר מאשר אצל מבו[illegible]ם.

מבחינה זו יש [illegible] ניסוי שנערך לא מכבר בבית־הספר החקלאי „יד נתן", הסמוך לעיר עכו. בבית־הספר ערכו בחירות־דמה, שבהם השתתפו כ־200 תלמידים מכיתות י"א וי"ב. התוצאות היו [illegible]לקמן: הליכוד — 34%; המערך — 32.5%; התחיה — 24.6%; ר"צ — 1.6%; אחרים 7.1%. התוצאות הללו מאששות את אותה מגמה ימנית, שבאה לידי ביטוי בסקרים מ[illegible]עיים יותר, ואין בהם כל חידוש.

אך בית־הספר „יד [illegible] לא הסתפק בסיבוב הבחירות הזה. הוא ערך סיבוב בחירות נוסף, אלא שהפעם [illegible] לו זיכוח פוליטי, שבו השתתפו נציג של הליכוד מעיר־פיתוח, וכן ח"כ נחמן [illegible] ממפלגת העבודה, ח"כ רפאל איתן מהתחיה, וח"כ מרדכי וירשובסקי מר"צ. הפו[illegible]יקאים הציגו את ה„אני מאמין" הפוליטי שלהם, התווכחו זה עם זה, ואף השיבו ל[illegible]ות התלמידים. לאחר־מכן ניגשו התלמידים לסיבוב שני של הצבעה.

התוצאות היו מפת[illegible]: מסתבר, כי לפחות שני פוליטיקאים הצליחו לשכנע בצורה משמעותית את התל[illegible] (רפול ווירשובסקי), בעוד שפוליטיקאי שלישי (נחמן רז) לא רק שלא הצליח לש[illegible] את הבלתי משוכנעים, אלא גם נכשל בקרב אלה שהצביעו קודם־לכן עבור המערך. תוצאות בהצבעה היו כדלקמן: התחיה — 37.5%; הליכוד — 34%; מערך — 15%; ר"צ — 9%; אחרים — 4%.

רשות הקורא

קולת־יתר

בדו"ח ועדת החקירה על השב"כ ניכרת סתירה מוזרה. מצד אחד, הוועדה קבעה באופן חד־משמעי כי במשך 16 שנה השב"כ עבר באופן שיטתי על החוק, ואנשיו העידו עדויות שקר בבתי המשפט, עבירה שהעונש עליה הוא שבע שנות מאסר. על־פי דברי הוועדה עצמה, עדויות השקר היו נורמה מקובלת בשב"כ. מאידך, אין הוועדה ממליצה להטיל עונש כלשהו על האחראים לעבירות שיטתיות אלה על החוק, לא על החוקרים שבעצמם העידו עדות שקר, ולא על ראשי השב"כ, שנתנו את ההוראות ואיפשרו את השתרשות הנורמה של עדויות השקר. חברי הוועדה הסתפקו בעדויות של אנשי השב"כ עצמם, שהעידו לפניה והודיעו כי חדלו ממנהגם להעיד עדויות שקר... (ואולי, אחרי שהתרגלו לשקר, שיקרו גם לוועדה?)

קשה להאמין שבכל תחום אחר היתה ועדת חקירה ממלכתית נוהגת כך. קשה להניח, למשל, כי ועדת חקירה שהיתה מגלה כי במשרד ממשלתי מסויים נהגו כל הפקידים למעול בכספים במשך 16 שנה, היתה ממליצה שלא להעמיד איש מהם לדין, להשאיר את כולם בתפקידים ולהסתפק בהבטחתם כי לא יגנבו עוד בעתיד.

נראה כי במקרה זה נהגה ועדת החקירה בקולת־יתר כלפי תופעה חמורה של הפרת חוק שיטתית וממושכת, ולכך עלולות להיות תוצאות מסוכנות ביותר בעתיד.

מאיה טרכטנברג, גבעת שמואל

שמיניות באוויר

בסוכנות היהודית מחפשים יו"ר חדש, בעל קשרים, ידע וניסיון, אך אין מחפשים איש בעל קסם אישי ויכולת מנהיגות שתתאים לשנות ה־90'. אין זה משנה אם ליכוד, מערך, או מפד"ל, ומי יתפוס כיסא זה או אחר, היום הכל אפור. המפלגות עושות שמיניות באוויר כדי לקבוע מי יהיה מועמד, ויותר בלהט — מי לא יהיה המועמד של המפלגה האחרת. רכוש העם היהודי הופך לכסאות מוסיקאליים עם סוללות פוליטיות.

יצחק קפלן, תל־אביב

היתה אנטישמיות?

גדעון ספירו („פוקוס אישי", „על המשמר" 30.10), מתגולל בלהט על האקדמאים, השר יצחק נבון והאגודה „שורשים", שסמינר שהם אמורים לקיים, בנושא האנטישמיות החדשה, מקומם אותו.

לדעתו, אין היום בעולם אנטישמיות, וכל העוסקים באותה סוגיה מעוניינים „לנפח באופן מלאכותי בעיה שאינה קיימת". ספירו מאושר ממצב היהודים בעולם — „הנאור והלא כל־כך נאור". אפילו לה־פן הצרפתי, כך מסתבר מדבריו, איננו אנטישמי ראוי לשמו, או בלשונו הפיוטית — „כאשר זה צייץ משהו בנושא השואה, התגייסה מולו כל צרפת הרשמית". גם בבריה"מ, אליבא דספירו, המומחה להעדר אנטישמיות, המצב טוב, והראייה — „הסובייטים אינם רוצים להיפטר מהאזרחים היהודים", ללמדנו עד כמה שם היהודים אהובים על הכל, כולל השלטונות, המסרבים לוותר על יהודיהם בגין אותה אהבה. התשובה הדיאלקטית המקובלת על בעל המאמר, מחייבת אותנו להסיק שיהודי סוריה, תימן, אתיופיה, איראן ומקומות דומים, אינם מורשים לעזוב את ארצותיהם בשל החיבה הגדולה בה הם זוכים במקומות מגוריהם.

אין אכל טוב בלי רע. עוד נותרה פינה אחת בעולם שם האנטישמיות משגשגת ופורחת. „אם יש אנטישמיות חדשה", כך ספירו, „הרי היא האנטישמיות היהודית נגד הערבית, ואם יש כיום ציבור יהודי שנשקפת סכנה ממשית לחייו, הרי הוא הציבור היהודי בישראל". אותו סמינר מיוחד יוכל, בכל זאת, להצדיק את קיומו. יישבו בצוותא אקדמאים ואנשים חכמים אחרים, לדון ולהחליט כיצד ניתן להציל את שארית הפליטה היהודית בישראל מהסכנה הממשית המאיימת על חייהם כאן. יתכן שהפיתרון שיתחייב יהיה שילוחם של המאויימים בחזרה לארצות שמהן באו — בריה"מ, עיראק, פולין, אתיופיה, סוריה וכיו"ב.

ניכר בו בספירו שהוא יודע את תולדות המפלגה הקומוניסטית בארץ הזאת. הוא מציע לנו היום — אפילו אין הוא אומר את הדברים במפורש — מה ש.פ.ק.פ. הציעה בזמנה ליהודי פלשתינה. לרוע המזל, היו אז לא מעטים שנשמעו לאותה עצה, ומהם לא נותר אף אחד שיוכל לתת עדות אשר לטיב אותה עצה.

מרדכי אות־ייקר, תל־אביב

המכתבים מתפרסמים, לאחר עריכה לשונית וקיצורים, בשל חוסר מקום. קוראים הפונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה, בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות.
המערכת

האורז המר

לראשונה מאז מלחמת העולם השנייה, החליטה ממשלת יפאן להוריד את מחיר האורז. אבל הצעד הזה נועד רק להקטין את העודף הנואה של האורז ביפאן ואינו מצביע על שינוי מהותי במדיניות החקלאית הפרוטקציוניסטית, האוסרת בדרך כלל יבוא של אורז.

ממשלת טוקיו הודיעה, שתוריד את המחיר לצרכן של אורז חדש ב־2.5% ואת המחיר של אורז שנשאר מהשנה שעברה ב־5.5%, לאחר שנאגרו במחסניה הרים של אורז — בשנה האחרונה קנתה הממשלה מהאיכרים 10.6 מיליון טונות של אורז, ועוד יש במחסניה 1.8 מיליון טונות מיבול השנה שעברה.

מזון מוקרן

הקהילייה האירופית הפסיקה זמנית את המאמצים להגיע להסכם בין המדינות החברות, בעניין חוקי בטיחות לקרינה במזון אחרי תאונות גרעיניות.

בפגישת שגרירי הקהילייה בבריסל, בסוף החודש שעבר, הוסכם על הסכם פשרה זמני, שיפעל במקום הסטנדרטים הקודמים של בטיחות, שתוקפם פג ב־31 באוקטובר.

הסדר הפשרה, שהוצע על־ידי הדנים, מתיר לכל מדינה לקבוע סטנדרטים משלה, בתנאי שהם יהיו יותר קפדניים מהרמה הקיימת כיום.

תלוי במזג האוויר

מזג אוויר בלתי רגיל גרם האטה בגידול רווחיה של חברת מארקס אנד ספנסר במחצית השנה האחרונה. הרווח שלפני מס של הרשת עלה ב־11% לעומת מחצית השנה הקודמת והסתכם ב־171.7 מיליון ליש"ט. לפי התחזית היה הרווח החצי־שנתי אמור להגיע ל־185־175 מיליון ליש"ט.

לדברי נשיא הרשת, לורד ריינר, הקיץ הגשום פגע במכירות בגדי הקיץ וספטמבר החמים שיבש את תחילת עונת הסתיו.

חלוקים על המחיר

שר התעשייה של צרפת, אלן מדלין, יבקר באלג'יר בחודש הבא במטרה לפתור את המשבר שפרץ בין פאריס לאלג'יר בקשר ליבוא גאז מאלג'יר לצרפת. המו"מ בין שתי המדינות בעניין מכירת הגאז, שהחל ביולי 1986, הגיע למבוי סתום.

אלג'יריה, יחד עם בריה"מ, היא ספקית הגאז הגדולה ביותר של צרפת ומספקת לה כ־28% מצריכתה. ההסכמים בין שתי המדינות מסתכמים בכ־9.15 מיליארד ממ"ק גאז לשנה. חילוקי הדעות נוגעים למחירים וגם לגמישות של הכמויות המיובאות.

מחיקת חובות

ממשלת צרפת אישרה הצעת חוק המיועדת לשנות את מעמדה של חברת המכוניות רנו, שהינה חברה בבעלות ממשלתית. מטרת השינוי — להעמיד את החברה על רגליה ולאחר מכן להפוך אותה לחברה מסחרית רגילה, שתגייס הון בבורסה.

בין היתר נקבע בהצעה, כי הממשלה תמחק חוב של 12 מיליארד פרנקים (כ־2 מיליארד דולר), שהחברה חייבת לה.

חברת פז'ו נזעקה נגד הצעדים שנוקטת הממשלה ביחס לרנו, צעדים שלדעתה יעוותו את ההתחרות שבין שתי החברות. ז'אק קאלבה, נשיא פז'ו, מאיים בהתפטרות אם הממשלה לא תקבל את תביעותיו.

משתיק קול

איגוד התעופה הבינלאומי (יאט"א) עומד לבקש ממשלות אירופה כי ידחו בשנתיים את כניסתן לתוקף של הוראות מחמירות בעניין רעש של מטוסי סילון, האמורות לחול מ־1 בינואר 1988. החלטה על כך התקבלה במפגש השנתי של יאט"א בקרקאס, בשבוע שעבר.

ההוראות הן חלק מסידרה של תקנות נגד רעש, שהתקבלו לפני מספר שנים על־ידי חברות האיגוד והמיושמות בהדרגה על־ידי מדינות אירופה. עד כה הצליחו ההוראות להפחית במידה משמעותית את הטיסות לתוך מדינות אלה של מטוסי סילון מיושנים ורועשים, במיוחד בואינג 707 וד.סי.8, אלא אם מותקן בהם משתיק רעש. חברות תעופה קטנות, בעיקר חברות אפריקניות, טוענות כי אין ביכולתן להתקין את משתיקי הקול. בלחצן של חברות אלה הוחלט על דחייתן של התקנות.

המהפיכה והשטרלינג

המחזיקים באגרות־חוב שהוציאה הממשלה הרוסית לפני מהפכת נובמבר 1917 יקבלו בימים הקרובים מממשלת בריה"מ המחאות בסכומים שבין לירה שטרלינג אחת ל־500 ליש"ט. סכומים אלה מהווים 10 אחוזים מהערך הנקוב של האגרות. בעתיד ייעשו תשלומים נוספים, עד כ־20% מערך האגרות.

ממשלת בריה"מ הקציבה למטרה זו קרן בסכום של 50 מיליון ליש"ט.

עוד מאה מיליון

התביעה המערב־גרמנית מרחיבה את החקירה הפלילית בעניין מעילה בכספים בחברת פולקסוואגן ויש חשש שהנזק לחברה, שעד כה נאמד ב־472 מיליון מארק, יגדל ב־100 מיליון מארק נוספים.

לפי האשמה, סוחרי מטבע שפעלו בשם החברה וקיבלו לידיהם את הכספים שהגיעו לפולקסוואגן ממכירת מכוניות למדינות זרות, העבירו את הכספים לחשבונות שאינם של החברה. במהלך הפעולה זייפו חוזים ומסמכים אחרים.

עצבנות בשוק

במהלך השנה הנוכחית ירדה רמת המלאי של פלדות בישראל והיא עומדת עתה ברמה מינימלית, המתאפיינת במחסור בסוגים ומידות מסויימות וגורמת התנהגות עצבנית בשוק — אומר יצחק רז, מנכ"ל „איסכור", מקבוצת הפלדה של „כור".

לדבריו, משהחלה מסתמנת מגמת העלייה במחירי הפלדות ב־87, היתה התגובה הראשונה של השוק — הימנעות מיבוא, בעיקר מצד גורמי יבוא קטנים. מאחר שרמת הפעילות של התעשייה הצורכת פלדה לא הואטה, ירד כאמור מלאי הפלדות בישראל. „יבואני הפלדה חייבים עתה להתאים את עצמם למחירי חידוש מלאי ברמה גבוהה, בדולרים, בשיעור ניכר מבעבר", אומר רז.

סכנה ליציבות גם בסין

ליציבותה הכלכלית של סין נשקפת סכנה מצד עליות מחירים, השקעות הון בלתי מבוקרות וספסרות של חברות ממלכתיות — כתב בסוף ספטמבר בטאון המפלגה הקומוניסטית הסינית „יומון העם".

העתון הביא את מסקנותיו של כנוס ההנהגה הכלכלית שדן באסטרטגיה הכלכלית לשנת 1988 והתווה את המדיניות שתתקבל בוועידת המפלגה החודש.

„הנציגים הקדישו תשומת־לב רבה להאמרת המחירים של מיצרכים מסויימים ולהרחבת ההשקעות. אם רצוננו לייצב את המשק, עלינו להביא תחילה ליציבות המחירים", כתב העתון. ואולם אחד הדיפלמאטים המערביים אמר, כי ייתכן שהרפורמות הכלכליות הרחיקו לכת כדי כך, שאין עוד בידי הממשלה לפקח על המחירים או על הוצאות ההון.

הנתונים שפורסמו בסוף ספטמבר מראים, שבידי פקין נותר עתה מונופול על 26 סוגי חומר גלם בלבד, לעומת 256 בעבר, ופיקוח על 22 מוצרים בסחר הקמעוני לעומת 188.

בגלל הרפורמות יש בסין כמה מחירים לאותו מוצר — המחיר הממלכתי הנמוך, „מחיר מיקוח" עם תקרה הנקבעת על־ידי המדינה, ומחיר הרבה יותר גבוה בשוק החופשי.

לדברי הנציגים בכנוס אחת הסיבות לעליות המחירים היא ניצול־לרעה של השיטה מצד חברות ממשלתיות. לפי הכתוב בעתון אמרו הנציגים, שחברות ממלכתיות מסויימות מנצלות לרעה את המונופול שבידיהם לשם הפקעת מחירים, וזה הורס את השוק".

שפל המדרגה

השלטונות הודיעו באחרונה על פעולות נגד 10 חברות, אשר נענשו על ספסרות במיצרכים, שבהם קיים מחסור, כגון ברזל־יציקה, נייר, מלט ודשנים. כן מתחו הנציגים ביקורת על איזורים רבים בסין המתחרים זה בזה בהקמת בניינים בלתי־נחוצים ויוצאי דופן, שלמענם אין בסין חומרי גלם. „אם לא נשנה את המצב, יאזלו הרזרבות של משקנו הלאומי, והמשק אפילו עלול להצטמק", אמרו.

לדבריו של הדיפלומט, גם, מתקשה פקין לפקח על הוצאות ההון, בפרט על אלה שמחוץ לתוכנית הממלכתית, מאחר שהאצילה כה רבות מסמכויות ההחלטה לגורמים ארוכים, ולאיזורים השונים קרנות משלהן להוצאותיהן. „הניהול המאקרו־כלכלי של הממשלה הגיע לשפל המדרגה. התעשייה צומחת מהר מדי, השכר וההטבות מרקיעים שחקים ואספקת הכסף יצאה מכלל שליטה", אמר.

נתוני קרן המטבע הבינלאומית מראים, שאספקת הכסף הכוללת בסין עולה בין 1983 ובין 1986 כמעט פי שלושה, שעור גבוה בהרבה משעור הצמיחה במשק. העליה הזאת נמשכת גם השנה.

פקין אמרה בראשית ספטמבר, כי חוזרים למחזור 17.4 אחוזים, יותר כסף מן המתוכנן השנה ושכלל ההלוואות יחרגו מן המיכסה השנתית ויהיו גבוהות ב־22.4 אחוזים מאשר אשתקד. עודף כסף זה מעלה את הביקוש להשקעות ולמוצרי צריכה, ובכך את המחירים.

ואולם חלק רב מכסף זה מוקפא במוצרים שאי־אפשר למוכרם ובעסקים מפסידים. אין הוא נכנס למחזור נדרש, מאחר שהלוואות ניתנות לפירמות בלא התחשבות בהישגיהן הכלכליים — אומרת העתונות הרשמית.

דיפלומאט שני אמר, כי מסקנות הכינוס מצביעות על כך ששינויים בחברות ממלכתיות מפסידות הם הסעיף העיקרי במיסמך הכלכלי, שיוגש לוועידת הפלגה.

מצפים שהוועידה תאשר שני מסמכים חשובים, אחד על כלכלה ואחר על פוליטיקה, ששניהם ינחו את סין, בחמש השנים הקרובות.

„הכינוס הוכיח, כי הכלכלה עומדת בפני בעיות רציניות הטעונות פתרון. הוא הניח יסוד למשימה העיקרית של הוועידה — רפורמה בחברות הממלכתיות כדי להטיל עליהן יותר אחריות ולעשותן יעילות יותר", נאמר בסיכומי הכינוס.

„כבר בוצעו רפורמות עצומות־ממדים. המכאניזם של הכלכלה החדשה כבר קיים. המשימה היא לגרום שיפעל טוב יותר".

מרק אוניל רויטר

מבזקים כלכליים

רווחים מוכפלים

■ הרווח הנקי של בנק לאומי לפיתוח התעשייה בתשעת החודשים הראשונים של 1987 הסתכם ב־1.9 מיליון ש"ח, לעומת רווח של כ־900 אלף ש"ח בכל שנת 1986. במהלך תקופת הדו"ח התמקדה פעילות הבנק בביצוע הלוואות למימון השקעות במפעלי תעשייה. כן המשיך הבנק לבצע תשלום מענקים למפעלים מאושרים. הרווח הנקי של בנק לאומי לפיתוח החקלאות לתשעת החודשים שהסתיימו בספטמבר 87 הסתכם ב־4.6 מיליון ש"ח, לעומת רווח של 275 אלף ש"ח בכל 86. הבנק נותן הלוואות לטווחים בינוניים וארוכים בכל המגזרים החקלאיים.

85 דירות

■ בחודש אוקטובר 87 מכרה חברת שיכון עובדים 85 דירות בכל רחבי הארץ, לעומת 132 דירות שנמכרו בחודש ספטמבר שנה זו. מכירות החברה באוקטובר היו גבוהות ב־25% מהמכירות בחודש אוקטובר 1986, שהסתכמו ב־68 דירות. בתקופת ינואר אוקטובר 1987 מכרה החברה 918 דירות, לעומת 830 דירות בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 10.6%. מכירות החברה בחודש אוקטובר כוללות: 5 דירות שנמכרו באיזור חיפה והצפון 59 דירות שנמכרו באיזור תל־אביב והמרכז 16 דירות שנמכרו באיזור הדרום והנגב 5 דירות שנמכרו באיזור ירושלים.

אנאמורה לישראל

■ לראשונה יבקרו בישראל נשיא הקונפדרציה של התעשיות היפניות, „ציקשירו אנאמורה ומנכ"ל התאחדות התעשיינים היפנית, מסיזו מירשי, ב־13־12 בנובמבר כאורחי התאחדות התעשיינים ומשרד החוץ. הביקור מציין את הרצון הטוב שמגלים בעת האחרונה היפנים להרחיב את שיתוף הפעולה התעשייתי בין שתי המדינות והוא ינוצל להידוק הקשרים הללו. ביקור זה יהווה ביקור גומלין לביקורה של משלחת התעשיינים ואנשי עסקים מישראל ביפן. הקונפדרציה של התעשיות היפניות מאגדת 110 ארגונים כלכליים ביפאן והיא אחד הגופים החזקים בעלי ההשפעה במדינה בזו במישור הכלכלי־תעשייתי.

הכן רכבך

■ בנק הפועלים החליט להאריך עד סוף נובמבר את תוקפה של מסגרת־האשראי המיוחדת שהפעיל לשם שיפור רמת הבטיחות של כלי רכב. הארכת מסגרת האשראי באה בהתחשב בפתיחת מבצע „הכן רכבך לחורף" ונועדה לאפשר לבעלי רכב לשפר את רמת הבטיחות של הרכב לקראת החורף על־ידי חידוש צמיגים, ושיפוצים אחרים בכלי הרכב, כולל בלמים, אורות וכו'. ההלוואות שניתן לקבל במסגרת זו הן בסכומים של עד 7,000 ש"ח, והן ניתנות בריבית מועדפת מסלולים: הלוואות לא צמודות לתקופה של עד 12 חודש, בריבית של „פריים" בתוספת 1% לחודש (כיום: 2.25% לחודש); והלוואות צמודות למדד לתקופה של 24 חודש, בריבית של 0.85% לחודש.

שוכרים רכב

■ מתוך פ"ה הכנסות חברת „הרץ" להשכרת רכב, יותר מ־13 מיליון דולר יהוו התקבולים מהשכרת רכב לתיירים בלבד במשך שנת 1987 — מסר יוסף כהט, מנכ"ל חברת „הרץ" ישראל. פעילות החברה גדלה השנה ביותר מ־40% לעומת אשתקד, ובשיא העונה בחודש אוגוסט הגיע צי הרכב ל־1,800 מכוניות עפ"י התכנון לקראת השנה הבאה, יעלה מספר כלי הרכב של „הרץ", על 2,000 מכוניות.

זעבירה חלחלה

חלת חלחלת עצמות היתה נושא דיון בכנס רופאים, נערך בדנמרק ■ צד לטפל בה וכיצד מנעה ועל יעילותו אי יעילותו של ירדן במזון

ור, הנושא נדון בכינוס בדנמרק והדעה כהשה על דעת חוקרים ורופאים מענפי נובאה שונים — גניקולוגים, אנדוקרינולוגים לוגים ביוכימאים ועוד.

תקבלה הדיעה, כי הטיפול באסטרוגנים אובדן עצם בנשים, שלאחר פסק הווסת. זה האמצעי היחיד למניעת המחלה שכיחות השברים האוסטיאופורוטיים. לתת את ההורמונים דרך הפה וגם דרך העור. הבעיה היא כמובן, המינון. ין האסטרוגן השפעה חיובית, אך גם

על־ידי לוקים בשבר צוואר הירך, מאלו שלקו אותם שריר הלב.

טיפול באסטרוגנים

מחקרים, שבוצעו, מאפשרים מניעת אובדן עם, הנגרם בגלל המנופאוזה אצל נשים.

רירית הרחם והעלאת הסיכון לסרטן ממאירים. הסיכון מיוחס למינון הטיפול. שילוב הטיפול האסטרוגני הפרוגסטגנים מנטרל חלק מתופעות הלוואי רצויות.

לפי הנתונים הקיימים רצוי לתת טיפול מונע אסטרוגן לנשים השייכות לקבוצת סיכון אוסטיאופורוזיס. הדבר ניתן לביצוע השגחה רפואית, ובתנאי שאין הוראות נגד. מומלץ להתחיל בטיפול מונע בסמוך לפסק הווסת. אין תשובה ברורה כמה זמן יש לתת לאשה את ההורמון, אך לפי מה שנקבע שהוכן בתום הכינוס בדנמרק מניעת טיפול צריך להימשך כעשר שנים.

אספקה ל סידן

סידן (קלציום) מהווה חומר בניין העצמות. הסידן הנוצר נמצא במזון מספקת, גם כאשר מדובר בתקופת הצריכה הגדולה יותר כגון בהתבגרות, בהריון. לפי הערכות היומית מגיעה לכדי 800 מ"ג לגבי בשלות וקצת יותר בעת ההריון והנקה.

כמות העצם הנצברת בבגרות מותנית ידי גורמים גנטיים וסביבתיים. יש אספקה טובה של סידן בתקופות הילדות וההתבגרות עשויות להגדיל מסת העצם. הדבר חשוב מאוד, מסויים מתחילה ירידה בכמות העצם ככל המסה גדולה יותר כך יש יותר ל„צורכי ירידה" במסה.

מחברי הדו"ח, שהוכן בסיום בדנמרק, טוענים, כי תוספת סידן תחליף לאסטרוגן הניתן לשם

לקוחות בנק לאומי בבריטניה מחוייבים, החל ב־1 בנובמבר, בתשלום עבור כל פעולה שתיעשה בחשבונם, ואפילו אלה המקבלים את משכורתם ישירות לבנק יצטרכו להתחלק בשכרם עם השותף החדש — בנק לאומי, אשר ינכה חצי אחוז מכל העברה בנקאית.

עם זאת, סגן מנהל הבנק בבריטניה, ג'פרי וירנפלר, הבטיח שהבנק מנסה בימים אלה לעשות הסדר מיוחד לגבי הישראלים המועסקים על־ידי מוסדות כמו השגרירות והסוכנות.

לקוחות נזעמים של אחד מסניפי הבנק בצפון לונדון הגיעו לסניף מיד עם קבלת ההודעה על השינויים, כדי לסגור את חשבונותיהם. אולם לטענת וירנפלר אלה היו במיעוט. „אם אנשים רגילים לקבל משהו בחינם, ודאי קשה להם להתחיל פתאום לשלם את המחיר האמיתי של השירות", אמר.

הלקוחות האמידים יותר, אלה המחזיקים בחשבון עובר־ושב שלהם ממוצע רבע שנתי של למעלה מ־500 ליש"ט, יהיו זכאים ל־25 פעולות בנקאיות ללא תשלום בכל תקופה של שלושה חודשים. כל האחרים יצטרכו לשלם עמלה בסכומים שונים עבור כל פעולה, כולל תשלומים, ביצוע הוראות תשלום קבועות ומשיכת מזומנים באמצעות צ'קים או באמצעות כספומט.

מדיניותם של הבנקים הגדולים היא שלא לחייב את לקוחותיהם פעולות בנקאיות שגרתיות, כל עוד עומד ביתרת זכות. הם מתחילים בעמלה רק ברגע שהלקוח נכנס למינוס כך ששינוי זה בתקנות בל"ל בבריטניה אותו מהתחרות עם הבנקים הגדולים הקשור לחשבונות פרטיים. אולם הבנק מציין כי הם לא מנסים ולא להתחרות עם ארבעת הגדולים, להרשות לעצמם את כל המיכשור המוזיל את ניהולם של חשבונות

עוד אמר, כי במשך זמן רב הבנק לחלקים הרווחיים שלו לסבסד את הפחות רווחי, שהוא החשבונות הפרטיים. באחרונה הם הגיעו למסקנה שזה מסחרי, ולדבריו „מרבית הלקוחות אבל הבינו ונשארו נאמנים".

אשר לחשבונות הגדולים החברות שאיתו עובד הבנק, לדבריו היתה כל אינדיקציה לכך שהם מהשינויים, ושפעולת הבנק לחשבונות פרטים תשפיע על החברות הגדולות, שהן מקור ההכנסה של הבנק.

דפנה וורדי

פילפל

מסתובבים בשטח

מאת שלמה פרנקל

זה כמה ימים מטיילים להם בשוק שני מיליארדי שקלים חדשים לגמרי שהנפיקה הנריבה העניקה למחזיקי המניות הבנקאיות — וכלום. שום דבר לא קרה. פיחות משמעותי, ועל־פי הצהרות האוצר — גם אין באופק. אפילו העיתון של כבר לא כל־כך בטוח שהוא בעד פיחות. ולא רק זה — אין. ולא מסתמנת כריבית, למשל, כפי שהיה מתחייב מהגידול הדרב בהיצע הכסף. ואם לא די שמענו, עדיין, על שום התפרצות אינפלציונית יוצאת־דופן. רק ההלוואות לשכות. אבל זה כמעט לא שייך לעניין. זה שייך לעניין רק מכוונה שממשלה, המשלמת אלפיים מיליוני שקלים על חטא בן ארבע שנים, לגייס כמה מיליוני שקלים כדי להשוות את שכר העיתונאים ברשות השידור העיתונאים בעיתונות הכתובה, פשוט אין לה.

אז מה בדיוק קרה להם, לאלפיים המיליונים האלה, שככה הם נמוגו

הנה תשובה פשוטה: 32% מהמניות כלל לא נפדו. זה נותן לנו יותר מ־600 שקלים. ההערכות הן, שמתוך היתר הגיעו 500 מיליוני שקלים לתכניות השונות. 100 מיליון שקלים הגיעו לקופות הגמל שליד הבנקים ועוד 100 לקרנות הנאמנות. ביחד — 1.3 מיליארד שקלים. ונכנסו לאורוות הממשלתיות והבנקאיות. אם כך, רק 700 מיליון שקלים מסתובבים חופשי באוויר, מלהכים לועסים מכונית שם ומנגבים צלחת בחו"ל. אז מדובר רק ב־700 מיליון, וזה לא לתשובה הפשוטה יש עוד חלק, ראוי לזכור, שחלק גדול מהכסף כבר הוצא בחודשים האחרונים, בקניות באשראי.

זאת התשובה הפשוטה. העניין הוא, שגם 600 מיליוני השקלים שלא נפדו, הם מיליוני השקלים שהגיעו לבנקים, ועוד 200 מיליוני השקלים שהגיעו לקופות הם כולם חדשים, והם כולם פעילים מאוד בשטח. — גם אם האוצר והבנקים שהם „ממוחזרים" ולכן לא פעילים. מדוע? פשוט מאוד, משום שכאשר לבנקים יש 500 מיליון שקלים בתכניות החיסכון — הם מלווים אותם. כי לבנקים לעשות בכסף שסתם שוכב במרתפיהם. וגם את הכסף שהלך לקופות הגמל הבנקים, אם כי כאן יש להם הגבלות מסויימות, משום שהממשלה שומרת על מן הכסף ילוו דווקא לה. וגם 100 המיליונים שהלכו לבורסה הם גוליים לטענה המגוחכת שחלק מהכסף הוצא כבר. למעשה, כדאי לזכור שכאשר לכסף ממש, זהו תהליך ממשי נאור, לא תיאורטי. כל בעל עסק יודע זאת. שנלקח בחודשי הקניות האחרונים הפך השבוע לכסף טוב, עם חיים עצמאיים

בנק ישראל עשה ניסיון מסויים, מעניין, לגייס חלק מהכסף למרתפיו שלו המק"מ האחרונה שלו נחלה בישלון חסר תקדים — רק מחצית ממנו נפתחה הגדול מעדיפים להלוות אותו לציבור, לא לממשלה.

התוצאה היא, שמאיזה צד שלא מסתכלים על זה יש עניין עם מיליארד חדשים וטריים שמסתובבים חופשיים בשטח. והם גם עצבניים מאוד, השקלים האלה. העצבנות הזאת באוהלם מובנת, בהתחשב במה שקרה בבורסה — וגם אנחנו בעולם, בניגוד למה שחושב נגיד בנק ישראל.

ללוות ביוקר ולפרוע בזול

המשק הישראלי הרוויח ככל הנראה מיליארדים רבים משחיקת ערך הדולר, כי הרוב המכריע של החוב של הסקטור הממשלתי והסקטור הפרטי נקוב בדולרים. ירידה זו בשווי החוב ממשיכה להשתקף בסטטיסטיקה המעוותת של בנק ישראל, כהפסד של 200 מיליוני דולרים. הפסד זה, לדעת בנק ישראל, נובע משיערוך החוב במטבעות אירופיים ב־200 מיליון דולר. אולם ירידת ערך הדולר אינה משתקפת, כי הסטטיסטיקה נקובה בדולרים.

מהחוב הממשלתי של 16.2 מיליארד דולר, 14.6 מיליארד דולר הם חוב במארקים ורק 0.3 מיליארד דולר במטבעות אחרים. שווי החוב במונחי סל היצוא של המשק הישראלי ירד בכ־12 אחוזים, כתוצאה מעליית מחירי היצוא בדולרים, אך עובדה זו אינה משתקפת כאמור בדו"ח על מצבת מטבע החוץ.

קשה לדעת מה מתרחש בבנקים, החייבים כ־4.2 מיליארד דולר ומיליארד דולר במטבעות אירופיים. קרוב לוודאי שגם הנכסים של מערכת הבנקאות מחולקים לפי יחס זה. ידוע, שלפחות בל"ל סובל מעודף השקעות דולריות, ואם המנכ"ל הנוכחי כינו צריך לא הצליח לאזן את התמונה, למרות שעשה מאמצים בכיוון זה, יסבול הבנק הפסדים.

גם הסקטור הפרטי הלא־פיננסי חייב כ־4.2 מיליארד דולר, מזה 3.2 מיליארד בדולרים ועוד מיליארד במארקים, שטרלינגים ופרנקים צרפתיים. כשליש מהסכום הוא אשראי ספקים לטווח קצר והיתרה אשראי מבנקים זרים. ככל הנראה, מאזן ההצמדה הריאלי של סקטור זה ישתפר במקצת כתוצאה משחיקת הדולר.

מבחינת חובות החוץ היו גם 1986 וגם 1987 שנים טובות למשק הישראלי. החוב הדולרי נשחק ביחס לתוצר הלאומי הגולמי, כי שווי התוצר במונחי דולרים גדל בעשרות אחוזים. מבחינה זו אין למשק הישראלי מה להצטער על שחיקת הדולר — הוא יהנה מכך כמו רוב המדינות המתפתחות החייבות לארה"ב. הרכב החוב הישראלי הוא סביר: 90 אחוז ממנו הם חוב דולרי. לפי אומדן גס ניתן להעריך את הרווח למשק הישראלי בכמיליארד דולר, שהוא כמחצית מהריבית המשולמת על חוב זה.

שחיקת הדולר מחייבת את האוצר לשקול את האפשרות של פרעון חובות יקרים. אולם יש להמתין עם כך עד שהדולר יוצב על שער חדש בתום תהליך השחיקה. כדאי לפרוע את החוב בדולרים זולים ולא בדולרים יקרים, ובמיוחד את אותו חלק הנושא ריבית גבוהה. זהירות־יתר במערכת קבלת החלטות מנעה הליכה רדיקלית בכיוון זה, וההמתנה עדיין השתלמה, אך כרגע המצב נראה קרוב לסוף ההידרדרות. הכלל הידוע, שכדאי ללוות כאשר זה יקר ולפרוע כאשר זה זול, תופס גם כאן.

צבי טימור

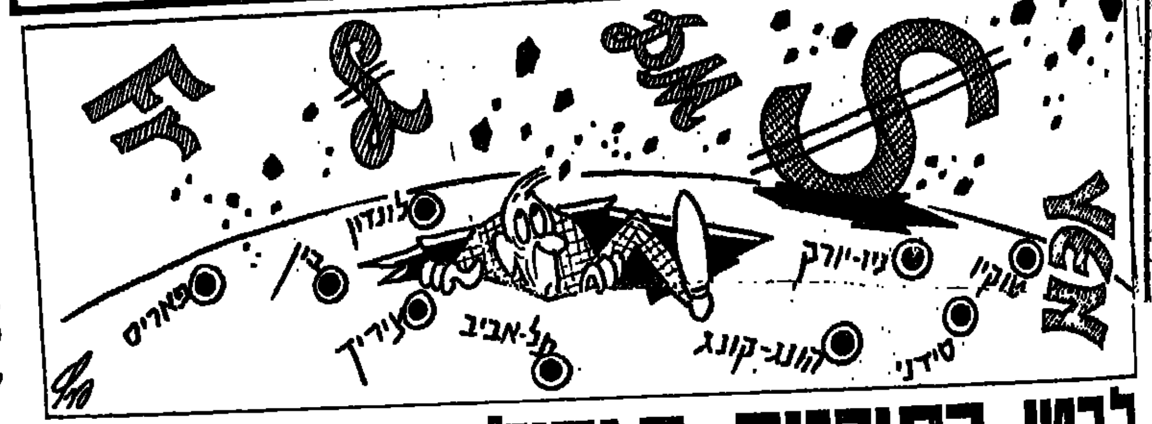

לבטי התוכנית הגדולה

הכימשל בוושינגטון, וכמיוחד שר החוץ, שמע לפחות פעמיים בשבוע על הבנות הכנות, על הלבטים והמחלוקות, לא התערב לפתרונן. שולץ מינה, כזכור, פרופסורים לכלכלה, הארב סטיין וסטנלי פישר, כיועציו לכלכלת ישראל, והם חיברו עקרונות כלליים מאוד להצלת המשק הישראלי. שזכה להקרא „מסמך עשר הנקודות". היו אלו בעיקר עשר הנקודות של מה שמקובל עליכם, מקובל עלינו, הודיעו מראש היועצים האמריקנים, יהודים ואוהבי ישראל. אנחנו לא נתחצף ולא נעמיד פנים

„בכלכלה". זה מגוחך, מספרים לי מי שהיו פקידי אוצר ומי שעדיין פקידי אוצר, להשאיר לדורות הבאים תמונה כה מסולפת של המאמץ להביא להצלחת התוכנית. האיש המחליט באוצר היה המנכ"ל עמנואל שרון, העמל והמזיע היה אהרון פוגל (וראש אגף התקציבים ששותף כאמור בשלבים מאוד מוקדמים בהכנות) והצועק בחוצות היה מודעי. כשראה לנגד עיניו החוררות את קיסר והברפלד, מיד היה עולה על דוכן הקמורה ופותח בדרשה רצופה הטפות ותוכחות חריפות — ממש איומי גהינום וזפת רותחת, אם לא יקבלו האיגודים המקצועיים את התוכנית לשחיקת השכר במלוא מכאובה.

הליכוד דחף לפיצוצים, שאותם נאלץ פרס לכבות בידיים: וידיו היו מלאות פצעים וכוויות.

שחיקת שכר בעשרות אחוזים

בדשא אצל זוילי, זמן קצר לפני ישיבת הממשלה בלילה שבין יוני ליולי 1985, סופר למזכיר ההסתדרות על עיקרי התוכנית הגדולה. הוא, כדברי אחד המשתתפים בשיחה הצדדית ההיא, „שמע והתנגד". לפרס היה חשוב שקיסר ישמע; לקיסר היה כמובן חשוב שהוא התנגד מיד. במרוצת יולי יתלונן מזכיר ההסתדרות פעמים אחדות על כך, שהתע־שיינים שותפו בכל הסודות, וההסתדרות לא. השיחה ההיא לא תוזכר, ולא ניתן לה פירסום.

פרס, מספרים מקורביו, ידע שלאיגוד המקצועי יהיה קשה מאוד לבלוע בלא אינוס תרופה כה צורבת כמו שחיקת השכר הריאלי בעשרות אחוזים. אך זה היה בסיס התוכנית כולה: השכר היה העוגן שאליו נקשרה היציבות. הקפאת הפיחותים, ולכן גם הקפאת המחירים, הותנתה באי־פיצוי השכירים על האינפלציה הגבוהה של חודש יולי (24%): בנקודה זו בדיוק צריך היה להיפסק המירוץ המסחרר של מחירים, פיחותים ושכר. פה נקבעה הנקודה הארכימדית להרים את היציבות: על הכתפיים של ישראל קיסר.

מקורבי פרס טוענים גם היום, לאחר יותר משנתיים מתוך הסערות, כי קיסר נהג בכפיות טובה, והאיש שלהם בנדיבות יתר. „כשעובדי הטלוויזיה סגרו את המסך לפרס", הם אומרים, „הרגשנו שהמטוטלת של דעת הקהל נעה בחוזקה לעברנו. עשינו סקרים תכופים וגילינו שגוברת עוצמת התמיכה בתוכנית. לו רצה ראש הממשלה, יכול היה אז להבליט את חולשת אחיזתה של ההסתדרות בציבורה. אך הוא, פרס, לחם כמו אביר אמיתי: איפשר ליריבו לעלות חזרה על הסוס ולהרים את החרב שנשמטה מידו. אנו צריכים, אמר, לחיות עם ההסתדרות ולא נגדה".

ויכוח לוהט על הריבית

התוכנית לייצוב המשק מיולי '85 הוכנה והופעלה בדינאמיקה קבוצתית, בסערת מוחות ובסיר לחץ: לחץ הזמן האוזל והדולרים האוזלים. המשתתפים במעשה הבראשית זוכרים לכן רק תמונות מטושטשות לגמרי, בעיקר של חדרים אפופי עשן, דירת סתרים לפגישות עבודה בירושלים ומשרד מוסווה בתל־אביב: הם השתמשו במודלים כלכליים של האוצר ובנק ישראל באופן מתוחכם במיוחד, כך שגם אילו עלה מישהו בטעות על התחזיות, לא יכול היה להסיק מהו כמה בכלל מדובר. הם שוחחו בשפת סתרים והקפידו למלא את כל התחייבויותיהם השוטפות, כדי שלא ישאלו, לאן נעלמתם. איש מהם לא ניהל יומן פגישות מסודר ולא נרשמו פרוטוקולים: לך תדע עכשיו מי נלחם בעד מה, ובמיוחד נגד מה. כולם זוכרים, שהאוצר ובנק ישראל לחמו נגד ההצעה להטיל מס מיוחד על הנכסים הפיננסיים, כשיעור של עשרה אחוזים. הוכח, כי הוא לא יספוג הרבה ביקושים ישירים מן הציבור, אך יגרום כאב ראש פוליטי וחוקי אדיר. מס כזה נתפס כהכרזת מלחמה נגד האזרחים: לבסוף, ויתרו עליו, למורת רוחם של כלכלנים אחרים.

ויתרו גם על הצעות אחרות, פחות רציניות. על דולאריזציה (מפני שהיתה מהלך בלתי־הפיך: אף מימשל עתידי לא יכול היה להחזיר את השקל במקום הדולר), על הפתמיזציה, על מלווה חובה, על פיחות ריאלי של 60%, על מיסוי נוסף מאסיבי ועוד ועוד. ויקטור מדינה מבנק ישראל דרש מדיניות אשראי מרסנת: עד היום הוא משוכנע, כי „יציבות המחירים נשמרה בתקופה הקריטית הראשונה, משום שלעסקים לא היה כדאי להחזיק מלאי מוצרים ולממן אותו באמצעות הלוואות כל־כך יקרות, לכן העדיפו למכור מהר ובזול".

הוויכוחים על הריבית התלהטו בעיקר לאחר השלב הראשון של תוכנית הייצוב, כשהתבררו מימדי החובות הריאליים שצמחו תוך שבועות אחרים. ויכוח שעדיין נמשך, ולא הוכרע, למרות שוויקטור מדינה כבר מחוץ לבנק ישראל, ועבר לניהול משרד האוצר. אך גם המחלוקות המקצועיות המתישות ביותר לא הסתירו את ההסכמה הכללית הרחבה ששררה בצוות המכין, משעת התכנסותו הראשונה במאי 1985. האבות והאמהות של התוכנית הסכימו מראש, שמצב המשק הוא כמו של מלחמת הכל בכל. זהו משחק מטורף שבו כל אחד במשק חושש מגל הייקור הצפוי לבוא, ולכן מייקר מראש את מוצריו (סחורות ויבוא) ואת שירותיו (ריבית ועבודה) אף יותר מן הצפוי. האינפלציה של אתמול היא הקובעת את קצב האינפלציה של מחר, ובתוספת תאוצה מתמדת. אף גרגיר חול יבש לא נשאר או בין גלגלי השיניים של מערכת ההצמדות הישראלית, המשוכללת בעולם, כדי לבלום או לפחות להאט במקצת את הסיחרור הגובר. המשק נסחף משוחרר אל המערבולת.

כשתמונה זו לנגד עיניהם, החליטו מגבשי התוכנית שהריפוי המתאים לא יהיה על־ידי שימוש בכוחות השוק, אלא בכוחות הזעזוע, ההלם, השוק. הם הציעו מעורבות מינהלית עמוקה וגסה של ממשלה במשק, בכל מערכת קביעת המחירים, השכר והפיחותים. במחצית הראשונה של יוני 1985 הריצו תוכנית מחשב שחזתה מה יקרה במשק בלא לחיצת בלמים מיידית: אינפלציה חודשית ממוצעת של 17%, אזילה מוחלטת של יתרות מטבע חוץ, אבטלה גדולה, וקריסה של המערכת הכלכלית הלאומית כולה. מבוהלים מאוד, רצו כל החבורה, הפרופסורים, המנכ"לים והיועצים לראש הממשלה ודרשו כלכלת חירום מהר. ופרס כבר לא מיצמץ.

סבר פלוצקר

(רשימה שנייה ואחרונה)

חדשות המשק

זעזועי המטבע עלולים לפגוע גם ביצוא הישראלי לאירופה

כלכלני משרד התעשייה והמסחר טוענים, כי המשבר בשוקי הכספים בעולם עלול לפגוע לא רק ביצוא הישראלי לארה"ב, בעקבות היחלשות הדולר, אלא גם ביצוא הישראלי לאירופה.

להערכתם, מיתון בשוק האמריקני יגרום לכך שסחורות אירופיות האמורות להישלח לשוק האמריקני יישארו באירופה, ותגבר התחרות עם הסחורות מישראל. הערכה זו מובאת במסגרת מסמך שהוכן במשרד, המסכם את ההשלכות האפשריות של הזעזועים הכלכליים בעולם על היצוא הישראלי.

ל„על המשמר" נמסר כי ראשי התמ"ס מחדשים עתה את מאבקם למען הקצאת תקציבים מיוחדים לקרנות שיווק ומו"פ, כדי לאפשר למפעלי תעשייה, בעיקר בענפי המתכת והאלקטרוניקה, להרחיב את השקעותיהם. עד כה גילה משרד האוצר התנגדות עיקשת להרחבה תקציבית למטרות אלה, ובתמ"ס מנסים עתה לנצל את המשבר העולמי לקידום הדרישות לסייע ליצואנים הישראלים, בעיקר לגוש הדולר.

כלכלני התמ"ס מציינים, כי הקושי הגדול הוא בעובדה שהיצוא הישראלי ריכוזי ביותר — 94 אחוז מהיצוא התעשייתי מבוצעים על־ידי 80 מפעלים וענפים שלמים מרוכזים לשווקים מוגדרים. למשל, יצוא מוצרי המזון, הטקסטיל והתעשיות הקלות מופנה ברובו לשווקים האירופיים, בעוד מוצרי המתכת והאלקטרוניקה מיועדים בעיקרם לגוש הדולרי. הם מזהירים, כי אם לא יוקצו תקציבים מיוחדים לסיוע ליצואנים, עלולה להיגרם פגיעה קשה לתעשייה, שתביא לפגיעה בתעסוקה.

אודי נחשון

גידול באשראי הבנקאי

האשראי לציבור גדל במהלך אוקטובר בכ־9 אחוזים וב־28 בחודש הסתכם ב־10.75 מיליארד ש"ח — כך עולה מסיכומי הבנקים ליום רביעי שעבר.

מאז תחילת השנה גדל האשראי השקלי החודשי בשיעור חד של כ־80 אחוז (בתחילת ינואר הסתכם האשראי החופשי לציבור בכ־6 מיליארד ש"ח).

בשבוע שעבר חל גידול של 160 מיליון ש"ח בהיקף פקדונות הפת"ק והם הסתכמו ב־3.92 מיליארד ש"ח, במקביל חל קיטון של 70 מיליון ש"ח בפקדונות הפק"מ, שהסתכמו ב־2.53 מיליארד ש"ח.

במערכת הבנקאות ישנם עתה עודפי נזילות הנאמדים ב־50 עד 100 מיליון ש"ח, אולם הריבית על הפקדונות השקליים ממשיכה לשמור על רמתה הגבוהה ובעסקות שוליות היא מגיעה לשיעור של 20 אחוז לשנה.

א. נ.

צעד נוסף לכיוון הרפורמה בדלק

הרפורמה במשק הדלק יוצאת לדרך — אמר אתמול משה שחל, בציינו כי הוא מלא סיפוק מכך שהרשות הלאומית לאנרגיה אישרה את תכנית הרפורמה שהגיש לה אחרי שעות ארוכות של דיונים. 11 חברים הצביעו בעד תכנית הרפורמה. 6 הצביעו נגד כי הסתייגו מהצעתו שבתי הזיקוק (בז"ן) יהפכו לחברת המשווקת דלק מזוקק, ורק שמואל כהט התנגד למלוא הצעה.

שחל רואה בהצבעה ברשות, לאחר דיון שנמשך שעות רבות, הישג אישי. לדעתו, הרפורמה תקדם את משק הדלק. עם זאת, הוסיף, הוא אינו רוצה לכפות את הרפורמה על חברות דלק, ולכן זימן לשבוע הבא ישיבה בהשתתפות ראשי החברות ובית הזיקוק ויתר הגורמים הקובעים, להתייעצות נוספת על דרכי הביצוע. שחל פתוח להצעות וישמע אותן בתשומת־לב ראויה. הוא הרגיש כי קבע מועד לתחילת הישיבה, אך לא קצב לה זמן, והיא תימשך עד שיוסכמו בה דרכים ברורות לביצוע הרפורמה.

לאחר ישיבה ארוכה מאד קיבלה השבוע הרשות הלאומית לאנרגיה את הצעת הרפורמה במשק הדלק והחליטה לאשר ביצוע שלב ראשון בה. בשלב זה ימשיכו שלוש חברות הדלק לייבא דלק לפי החוזים לטווח ארוך, עליהם חתומה המדינה עם מצרים, מקסיקו ונורווגיה. אך מתחילת הרפורמה יוכלו בתי הזיקוק לייבא תזקיקי דלק משוקי ה„ספוט" בשיעור 30 אחוז מהצריכה. כן יאושר לצרכני הדלק הגדולים, כגון מערכת הביטחון, התעשייה הפרוכימית, חברת החשמל ומפעלי המלט, לייבא תזקיקי דלק לתצרוכתם.

ממשרד האנרגיה נמסר כי ב־13 בחודש תתקיים ישיבה נוספת של הרשות, בה יבוררו כל הפרטים הדרושים לפתיחת השוק להתחרות חופשית.

אריה לוי, מנכ"ל חברת „פז", שהתנגד לרפורמה כפי שהציע השר שחל, אמר כי טרם ראה את נוסח ההחלטה של הרשות. לדבריו אין זה נוסח סופי והוא יתקבל רק בישיבה של הרשות ב־13 בחודש. עד אז הוא אינו מוכן להגיב. גם עו"ד ד"ר מישאל חשין, המייצג את חברת הדלק הקשור לרפורמה, אמר כי אינו יכול להגיב לפני שיקרא את הנוסח המוסמך של החלטת הרשות.

חיים מרגלית

מחלוקת פוליטית מעכבת מינוי ארז בכי"ל

שר האוצר משה נסים מתנה את אישור מינוי של חיים ארז למנכ"ל כימיקלים לישראל בכל הנראה בקבלת תמורה של מינוי פוליטי לאחר ממקורביו. סברה זו הובעה בדירקטוריון של כי"ל.

למינויו של ארז למנכ"ל במקום יורם זיו הובעה התנגדות קשה בקרב חברי מועצת המנהלים של החברה, משום שארז, אלוף מיל., נעדר כל כישורים מקצועיים וניסיון כלכלי תעשייתי לתפקיד מסובך כמו ניהול הקונצרן הגדול במדינה. חוגי החברה מצביעים על כך שניתן למנות איש מקצוע מקרב מנהלי המפעלים, כגון חיים שחר, מנכ"ל מפעלי ים המלח, צבי גינזבורג, מנכ"ל מפעלי הברום, או צבי ולדמן, מנכ"ל חיפה כימיקלים. מינויים אלה נמנעים, כאמור, מסיבות פוליטיות.

מניחים, כי שרון ונסים יגיעו להסכמה, ובמקרה זה יאושר המינוי המוצע, למרות העדר כישורים מקצועיים.

הפסדים גדולים ל„ציון" מעסקי ביטוח

חברת הביטוח „ציון" הגדילה את הונה, שהסתכם בכ־13.8 מיליון ש"ח, בכ־5.5 מיליון ש"ח על־ידי השקעה נוספת של החברה־האם, „ציון החזקות". על־פי תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח, ההון הנדרש לחברה הוא 13.4 מיליון ש"ח, אולם לא כל נכסי „ציון" מוכרים לצורך חישוב ההון, והחברה נדרשה להגדילו.

הגדלת ההון נעשתה לאחר מועד המאזן החצי־שנתי של „ציון" לסוף יוני 87, שבו דיווחה החברה על רווח נקי של 156 אלף ש"ח. „ציון החזקות" מימנה את השקעתה בחברה־הבת על־ידי הלוואה בנקאית לעשר שנים צמודה למדד. בחמש השנים הראשונות תשולם ריבית בלבד ובחמש השנים שלאחר מכן תיפרע הקרן בצירוף הריבית.

ההפסד של החברה מעסקי ביטוח כללי הסתכם במחצית הראשונה של 1987 ב־4.6 מיליון ש"ח, לעומת הפסד של 1.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. לעומת זאת הגדילה החברה את מכירת פוליסות ביטוח החיים ב־43 אחוז והרווח בביטוח חיים הסתכם בכ־5 מיליון ש"ח, כולל רווח חד־פעמי בסך 2.75 מיליון ש"ח.

א.נ.

2 מיליון קנסות

■ למעלה מ־2 מיליון ש"ח קנסות גבתה המדינה בשלוש השנים האחרונות מאז הפעלת עסקות החבילה, ב־4 בנובמבר 1984. עם הפעלת עסקות החבילה והתכנית להבראת המשק נקבעה המערכת המינהלית של פיקוח המחירים. סיכום הנתונים מאז מעלה, שבתקופה זו בוצעו למעלה מ־400 אלף ביקורות בכל אזורי הארץ. בעקבות ביקורות אלו הובאו לדין 55 אלף עבריני מחירים במסגרת שיפוט מהיר ושיפוט רגיל. הקנסות הסתכמו ב־2 מיליון ש"ח.

בעריכת עלינא תורי

תיאטרון

נוגע אז לא נוגע?

לשאלת הרלוונטיות בתיאטרון

מאת גיורא מנור

לפעמים, שעה שאני צופה במחזה המתרחש באיזה מקום רחוק, אני חש שההחלטה להעלות חומר דראמטי זה נובעת רק מהתחושה שזה מזכיר לנו, אמם, משהו... כמו אותו פאציינט שנבדק אצל פסיכולוג, שמצייר על הנייר משולש ושואל, „מה זה מזכיר לך?”. „אבר מין.”, עונה הנבדק. הרופא מצייר עיגול. גם זה מזכיר לפאציינט מין. אותה תגובה מקבל ריבוע. „האם זה לא מוזר, שכל דבר מזכיר לך מין?” — תוהה הפסיכולוג. „רגע, רגע, ומי צייר את כל הציורים הגסים האלה?” הכל „מזכיר לנו”...

אין זה פלא, כמובן, כי אנחנו תקועים עם בעיות שאי־אפשר לשכוח אותן, ולתיאטרון הישראלי אין סיבה להצטדק על רצונו הכן להיות משמעותי. אוהבים אצלנו להשתמש דווקא במלה הלועזית „רלוונטי”, משמע משמעותי, כי ב„לועזית” (אחת השפות הנפוצות ביותר בעולם...) זה נשמע כביכול יותר טוב.

לפני שנים די רבות הפתיע תיאטרון חיפה, בעיקר בזכותה של נולה צ'ילטון, בחידוש בתחום התיאטרון המשמעותי, המודע למציאות הסובבת אותו. היא והמחזאים שסביבה החלו לעסוק בתיאטרון תיעודי, בחומר שהוקלט מפי הדמויות המציאותיות ובעיבודו הבימתי. זה היה בתקופה שלפני ימי מלכותו של עודד קוטלר, כש„מחזה מקורי” עדיין נחשב למשהו שראוי לשאוף אליו אבל אינו בנמצא.

משל רחוק עם נמשל קרוב

אחרי שבאמת התרגלנו לתיאטרון ישראלי בתכניו, יהיה זה במחוזותיו המצויינים של יהושע סובול, בהתפרעויות הבימתיות הצבעוניות של יוסף מונדי, בעבודתה של מרים קיני, בשורה שלימה של התייחסויות לבעיות הקשות של המציאות ב„תיאטרון לילדים ונוער”, ניכרת לאחרונה תנועה חדשה בשטח: נסיונות לעסוק בעיבוד חומר „זר” וכאילו רחוק למטרת ניתוח מצבנו שלנו. משל רחוק עם נמשל קרוב. לפחות לכאורה. עבודתה הטריה ביותר של נולה בתיאטרון חיפה, „עיר חופשית” היא דוגמא לכך. ומי שנחוצה לו דוגמה נוספת, שיטריח את עצמו להצגה „אהובת החייל” בבאר־שבע.

בפסטיבל עכו פגשנו כמה דוגמאות לגיור מחזות זרים, או ממש, בצורת עיבוד („זונה ציונית”), או בתבנית של אלגוריה („אלמנות”). והיו שם הצגות שכאילו ביקשו להתייחס לאקטואליה העצובה בה אנו חיים למרות שלא עשו זאת בעצם כלל, כגון „בקורת חצות”.

כל העקיפין הזה סיבתו לא לגמרי מובנת לי. ההיסטוריה מלמדת, שהסוואות הנמשל המכאיב במחלצות משל מרוחק, יכולות להיות לה שתי סיבות. המוצדקת ביותר היא משטר שאינו מרשה התבטאות משמעותית ישירה.

סיבה אחרת היא הרצון להבליט משהו מוכר ויומיומי על־ידי הצגתו בצורה בלתי מקובלת, כדי לפקוח את עיני הצופים, שטחו מראות את הרגיל שנעשה כבר בנאלי, ובשל כך „בלתי־נראה”.

הסיבה הראשונה אינה קיימת, וזה משמח לכשעצמו, במדינת ישראל, שעם כל בעייתיותה ולמרות מוסד הצנזורה המגוחך שלה, מעולם לא מנעה ממחזאי ומתיאטרון לומר את שעם לבם.

ברור, שבמצב של דיכוי, כמעט כל דבר עלול להתפרש כבעל משמעות, אפילו מחזות קלאסיים, כפי שקרה, נגיד, בפולין, שם הוצגו מחזות כגון „האבות” שהוא מחזה היסטורי ועוררו התרגשות בסמיכות הפרשיות האקטואלית.

הרי גם, „דון קארלוס” או „השודדים” מאת שילר הרחיקו עצמם מחשש ל„תגובה רשמית”.

ואפילו ב„גן הדובדבנים” של צ'כוב שונה ברוסיה הסובייטית הפסוק המסיים את המחזה מחשש „פוליטי”.

בסצינה זו נותר המשרת הזקן לבדו על הבימה, כשהכל נסעו להם. והוא אומר בעצב: „ואת האדם שכחו...” ברוסית משמשת המלה „אדם” שם נרדף ל„משרת”. כדי להימנע מהבעת דעה שינו את הטקסט מ„אדם” ל„משרת”. אם כי, כמובן, כל אדם משכיל ידע היטב, מה באמת נאמר שם.

לפני שנים מעטות עבד ב„הבימה” במאי רומני שהפך את „המלט” השקספירי לתיאור של מדינה טוטאליטארית, כי „משהו רקוב במדינת דנמרק”. אני מפקפק, אם היו מרשים לו להציג את הקלאסיקה הנזכרת בפרשנות זו בארצו, אבל אצלנו זה היה על גבול הגיחוך.

כי המשמעות החברתית־אקטואלית תלויה קודם כל ברקע. למשל, המחזה של הוכהוט „ממלא המקום”, המתאר את תפקידו השלילי של הוותיקאן בימי מלחמת העולם השנייה, היה פצצה של ממש כאשר הוצג בארצות קאתוליות באירופה. אבל משהועלה אצלנו (על־ידי „הבימה”) היתה זו כוס של מי־סודה, שעמדה זמן מה עד שהגז התנדף ממנה. כי להגיד במדינה יהודית שהאב הקדוש מרומא הוא אחד האשמים בקשר השתיקה סביב השמדת העם היהודי, איננו בגדר גבורה ולא התגרות.

קוביות מזוייפות

אם נשוב לדוגמה האחרונה בסוג זה של מחזות, „העיר החופשית” בתיאטרון חיפה, נראה שהוקבלה בין שלושת תושבי צפון אירלנד הנורגים בידי הצבא הבריטי על לא עוול בכפם מתוך שגרת המלחמה בטרור, למותם של מה שמכונה בעיתונות „עוברים ושבים חפים מפשע” (מושג שהוא עצמו תרגום פגום מאוד מאנגלית), לילדים הנפגעים בראשם כשיורים ברגליים כדי לפזר התקהלויות בלתי חוקיות בשטחים, שטחית ורדודה ביותר.

עם תחילת ההצגה סברתי לתומי, שלפחות אחד מהשלושה יתגלה כאיש המחתרת, המנצל את השניים האחרים למטרותיו הפוליטיות. ואין זה משנה, אם אלה מקובלות עלינו או שליליות. אבל זה לא מה שהיה בדעת המחבר.

„זונה ציונית” - גיור מחזות זרים

מרוב כוונות טובות להגיע לרלוונטיות נוטים המחברים לשחק בקלפים מסומנים, לגלגל קוביות מזוייפות, שמראש ברור איך תפולנה.

דוגמה טובה (ז.א. לא טובה...) היא המחזה „אלמנות”, שזכה לפרס בעכו. גם שם, ממש כמו ב„עיר חופשית”, זו מלחמה בין הטובים לרעים. ומי שרואה כך את העולם, אין לו הרבה מה לומר לנו. כי לכל ברור, שאין העולם שחור לבן, והמאבקים הקשים אינם בין כוחות האור לנציגי החושך, ושבמציאות זו על־פי רוב מלחמה של צדק ממין אחד בצדק מסוג אחר, הגורמת לטרגדיות האמיתיות.

וחלוקה ערכית כזאת קל יותר לתאר דווקא בדרך הראליסטית. כפי שמוכיח, למשל, המחזה החדש של מוטי בהרב, „עותים”, המתאר מצב קשה של פועלי שטחים חסרי בית בעיר הישראלית, ללא נסיון להכריז הכרזות, כדרך המשלים והפלקטים.

הומור וסאטירה

האמצעים העיקרי בתיאור עקיף של המציאות הם ההומור או הסאטירה. בוודאי אין זה מקרה, שאריסטופאנס נאבק במנהיגי עירו, אתונה, ומלחמותיהם הבלתי פוסקות ביריבתם ספארטה על־ידי ההגזמה והאלגוריה. כי לא היו מעלים הצגות אלה, לו הלך בדרך הריאליזם.

להשתמש בהגזמה וסגנון נמרץ בטיפול בנושאים בוערים ואקטואליים, זו שיטה בה נקטו, למשל, אנשי קבוצת נווה־צדק, כשתיארו את שביתת פועלי „אתא” כקומדיה דל־ארטה עם סממני מלודראמה משעשעים, או ניסו לדון בבעיות הדמוקרטיה בצורת אגדה ב„מלך הלך לישון”. שתי הצגות אלה סבלו, לדעתי, מהפגם העיקרי שברצון להיות רלוונטי, הנובע מהתחושה המוצדקת של התקוממות או סלידה מהנעשה במציאות, והוא היעדר מחשבה מעמיקה או הצעת איזה חידוש רעיוני או ניתוח בלתי רגיל.

אפילו ברכט, נביא התיאטרון הרלוונטי, נכנס לקלאסיקה של המחזאות של המאה ה־20 לא בזכות הדעות, שעליהן נלחם, אלא משום שהדמויות שלו והסגנון הייחודי שלו עשו את „האופרה בגרוש” או „גליליאו” לחוויה מרתקת. איש אינו מתלהב מ„גליליאו” בשל התיזה האומרת שחייל מת אינו שווה הרבה (כפי שמנסחים זאת המ„כ"פים בטירונות) או בשל הקביעה המבריקה לכשעצמה, המופיעה ב„אופרה בגרוש”: „מהו שוד בנק, לעומת ייסוד בנק”, קביעה הנשמעת אקטואלית במיוחד לאור (לתושקי) הנעשה בשוק המניות בעולם בימים אלה ממש.

הפארסות של דריו פו כביכול תומכות ברעיונות קומוניסטיים. אבל למעשה אלה פיגומים לתלות עליהם משחק מבריק ומאפשרים לבמאי מוכשר להתפרע, כפי שעשה לא אחת מיכאל גורביץ'.

לרלוונטיות צורות רבות, אך פחות מכולן חשובה הכוונה הטובה.

המחזה המשמעותי ביותר בתיאטרון הבריטי במאה שלנו היה דווקא שמרני בצורתו. כוונתי ל„הבט אחורה בזעם” מאת ג'ון אוסבורן, בצורה ריאליסטית תיאר המחבר באמצע שנות ה־50 את המהפכה שחלה באנגליה מאז מלחמת העולם השנייה כהתפרצות התסכול של המשכיל החדש, פרי הדמוקרטיזציה של החינוך והחיים בבריטניה. כוחו של התיאטרון המשמעותי היא בהצטלבות בין האישי והחברתי, ועל כן הפוליטי.

תערוכה

בימים אלה נפתחה באגף הנוער של מוזיאון ישראל שבירושלים תערוכתו של שמוליק כץ, שכוללת כ־40 איורים מקוריים לספרי ילדים, שנעשו במשך השנים האחרונות. והתערוכה תהיה פתוחה עד סוף השנה.

קונצרט ראשון

נאום בחירות

מאת אורה בן־דרור

„בעיקר כחול לבן”, קבוצת מוסיקה נובה בקונצרט מספר 1, 29.10.87. בית יד לבנים, תל־אביב.

בתוכנית: אהרן ואריו — אוקטנדר; רון ויסברג — נאום בחירות למציאות ארה"ב של סינאמריקה; בן־ציון אורגד — שביעייה; ינעם ליף — שמונייה; יחזקאל בראון — עמק הירדן, פרקי מחול.

על כל אירוע מסוג זה, שהוא כל־כך נדיר בנוף הקונצרטים המקומי, יש לברך עוד בטרם האזנה. כל קונצרט כזה מגיש קצת משקה לאותו קהל מצומצם הצמא כל־כך לחומר אחר — חומר רענן, חומר חושב ומתלבט. אפילו גם אם התוצאות אינן באופן מיידי יצירות פאר שתוכינה לתהילת עולם, הרי שעצם התהליך חשוב ובונה.

ביצירתו של ויסברג, הטקסט של דוד אבידן עיצב את המוסיקה, וזו נתנה לו תמיכה מלאה. הרכב הנגנים היה מאוזן היטב בתזמור נהדר, והכל זרם קדימה בטבעיות, שופע ברסיסי רעיונות.

היה משהו ממסטל ומהפנט בשביעייה הארוכה והמאוד איטית של בן־ציון אורגד. יש מעין אילוץ באיסוף רעיונות מלודיים ממקור מקאמי ליצירה מסוג זה, והחומר, או שהוא נוטה להתעייף במשך 20 הדקות הארוכות, או שהוא מאוד מרגיע את אותו מאזין היכול להתרכז וליהנות מהתהליכים הקטנים שבדרך.

באוקטט של ינעם ליף [illegible] מיניאטורות לפי ציורים [illegible] כליל למיניאטורות, מטבען, [illegible] ופוטנציאל אסוציאטיבי חזק, [illegible] שלהן. מיניאטורות אלו נשמעו [illegible] אווירי ונחמד וחבל שלשמונת [illegible] הצטרף מטול שיקופיות רועש [illegible] היה רשום בפרטיטורה.

ב„עמק הירדן” של בראון חברו חמשה מרכיבים מיצירה נאיבית זו, שעשו עימה חסד המארגנים בהביאם אותה כדי לסגור את הערב באקורדים בהירים ובמקצב מחול.

וכאשר לקהל המצומצם — איפה אותם מלחינים הטוענים כי אין הזדמנות והתייחסות למוסיקה מקומית עכשווית? מדוע הם לא מגיעים לקונצרטים של הקוליגות שלהם?

וכאשר לעתיד — כמו שהובעה כאן יצירתו של ואריו שהיא כבר שייכת לקלאסיקה של רפרטואר מסוג זה, יהיה זה מומלץ גם להפגיש את המאזין המקומי עם ביצוע של יצירות עכשוויות יותר מהעולם והמייצגות תהליכים וזרמים עדכניים.

מוסיקה

פליישר ינצח על תזמורת ירושלים

מאת יצחק שור

במלחמת העולם הראשונה איבד הפסנתרן האוסטרי, פאול ויטגנשטיין, את זרועו הימנית. למענו כתב מוריס ראוול את הקונצ'רטו לפסנתר ביד שמאל. הפסנתרן האמריקני המחונן, ליאון פליישר, לא איבד את זרועו בקרב, ואולם, במהלך קריירה מזהירה, לפני כחצי יובל שנים, הוא נאלץ לפרוש מן הבמות, בשל קשיים בהפעלת שרירי ידו הימנית. לאחר טיפולים חזר והחל לנגן בידו השמאלית. במקביל פיתח קריירה של מנצח, מנהל מוסיקאלי ומורה בכיתות אמן.

בסוף העונה שעברה שמענו אותו באולם הנרי קראון עם תזמורת ירושלים בנגינת ראוול. היה זה אחד הקונצרטים המלהיבים של העונה. בשבוע הקרוב יחזור פליישר [illegible] אולם, עם אותה תזמורת, הפעם כמנצח. הסולן יהיה מישה דיכטר, פסנתרן ממוצא פולני, שנולד בשנחאי והתחנך בארצות הברית, הוא ינגן את הקונצ'רטו הראשון של ברהמס. במערכה הראשונה תנגן התזמורת [illegible] סמפוניות מאת מוצרט מספר 38, „פראג”.

הסדרה השנייה למנויים ולקהל הרחב של תזמורת ירושלים תיערך במוצאי שבת 7.11 ב־20.30 באולם הנרי קראון (סדרה 22). קונצרט זהה ייערך ביום ה', 12.11 (סדרה 23), וכן ביום ד' 11.11 (סדרה 11). אגב, ליאון פליישר ינצח על התזמורת גם בסיורה הקרוב בארצות הברית, באביב 1988. גולת הכותרת של הסיור תהיה ההופעה בקרנגי הול בניו־יורק, במוצאי יום העצמאות ה־40 של ישראל.

יותר קל מקלאסיקל

מאת יצחק שור

תזמורת ירושלים ערב וינאי, ראשון בסידרת קלאסיקל. 29.10.87 אולם הנרי קראון. בתוכנית ואלסים מאת השטראוסים, קלמן, לאנר ושטולץ. סולנים. יואלאנטה ראדק (סופרן), קורט דוימר (טנור). מנצח וינפרד קארלינגר.

בימים השונים, כאשר לתזמורת ירושלים־רשות השידור עוד היה מנהל מוסיקלי ואפילו אשת יחסי ציבור במשרה שלימה, מילאה סידרת קלאסיקל את בנייני האומה. בשבוע שעבר לא היה אפילו אולם הנרי קראון מלא לגמרי. גם מלכי הוואלס הווינאים של המאה הקודמת לא הוציאו את הירושלמים מבתיהם. מילא, הירושלמים קרים, אבל להיכן נעלמו כל יוצאי אוסטריה־הונגריה, קוראי „אויקלט” וחסידי הקיסר פרנץ יוזף ירום הודו?

במרכז התוכנית עמדו יוהאן שטראוס האב, ובניו יוהאן יוזף ואדוארד. יחד חיברו 1134 יצירות קלות. בערב זה שמענו עשר, וכך במספר הזה יצירות מאת קלמן לאנר ושטולץ. ברליוז העריץ את שטראוס האב, [illegible] הקצב שלו, אילו הייתי מחזיק את [illegible] בזרועותי, בעת מחול ואלס [illegible] וינה, יתכן שהייתי גם אני נתקף [illegible] לוהטת לשטראוס. אבל כאשר אני [illegible] באולם הנרי קראון ומאזין ל„קונצ[illegible] מוסיקה לריקודים, זה כבר סיפור [illegible] לחלוטין.

וינפרד קאלינגר ניצח על [illegible] ירושלים בקלות שובבה ובריקנות, [illegible] נשמעה כבדה במקצת, במיוחד [illegible] הראשונה, מי שהפתיע בוואלסים [illegible] חינניות היו יואלאנטה ראדק, [illegible] בלונדית יפה ובינונית, ובעיקר קולה [illegible] טנור דרמטי מצויין, בעל הומור [illegible] אינני זוכר מתי האכילו את ה[illegible] בכמות כה גדושה של קצפת ועוגות [illegible] קלוריות. היה זה קונצרט יותר של [illegible]

ד"ש מלונדון

אחרי 160 שנה

נמצאו תווי יצירה של ליסט שעל קיומם לא היה ידוע. כתב היד יימכר בלונדון בסוף החודש הבא.

מאת דפנה ורדי, בריטניה

בית המכירות הפומביות „סותבי,” שבלונדון פרסם בסוף השבוע כי אנשיו מצאו תווים של קונצ'רטו לפסנתר של ליסט, עליהם לא היה ידוע עד כה, ומעריכים שנכתבו לפני 160 שנה.

36 עמודי התווים נכתבו בכתב יד לא מסודר, ובדיו בצבע חום, למרות שאין עליהם שם, חתימה או תאריך, מומחי ליצירותיו של ליסט אינם מטילים ספק במקורם, דר' סטפן רו, מנהל מחלקת התווים של „סותבי,” אומר שהיצירה הוזכרה על ידי ליסט רק פעם אחת במכתב מ־12 בדצמבר, 1832. „זו יצירה חדשה לגמרי,” אמר דר' רו. „וכנו שנראה שהתחמקה מכל הרשימות של עבודותיו. בצורה ומבנה היא מהפכנית ועם מבט קדימה כמו כל העבודות החשובות, שהוא כתב בסוף שנות 1830.”

משערים שהיצירה נכתבה בסביבות שנת 1830, בתקופה בה ליסט בן ה־19 לא כתב הרבה שכן היה שקוע בעבודתו כפסנתרן מצליח ורגשית עדיין לא התגבר על כשלון רומן שהיה לו באותה תקופה. הקונצ'רטו שנמצא הוא לדברי דר' רו באווירה של פנטסיה רומנטית, ונמשך כ־15 דקות, [illegible] את כל הסממנים הבולטים של [illegible] ליסט. התווים מסומנים עם הוראות [illegible] איך לנגן אותם כמו „[illegible]” „בהתלהבות.”

תווי יצירותיו של ליסט בכתב יד [illegible] נדירים בין האספנים, שכן [illegible] היצירות שכתב או תיקן, [illegible] בשנת 1886. אבל, זו [illegible] שמתגלה יצירה אשר על קיומה [illegible] כלל, ומצפים שכאשר תימכר [illegible] בחודש הבא, יגיע מחירה ל[illegible] אלף לירות שטרלינג.

בעריכת צביה בן־שלום

באה מנוחה ליגע — מי רוצה בה?

במחזמר הידוע של ברטולד ברכט שרים בגילויותיו מלאות חוכמה, וכדאי לזכור המילים: „רק מי שחי באמידות, חי בנעימים”... זאת, אמת לכל הגילים, אך אוי [illegible] אין לו האמצעים לנהל אורח־חיים על [illegible] העונה על הצרכים הבסיסיים שלו. רוב [illegible] פורשים מעבודתם, שחיו על רמה יפה בעודם [illegible] עובדים, עומדים פתאום לפני בעיות־כלכליות [illegible] ומצבם נעשה קשה משנה לשנה. סכום הפנסיה [illegible] מן המשכורת שקיבל העובד בעבר [illegible] כמעט כל עובד, שקיבל איזה שהן הטבות — [illegible] ברגע שהוא פורש מעבודתו, הן נפסקות וזה כולל: כרטיסי אוטובוס מוזלים, הנחות לבית קולנוע או תיאטרון וכו'.

נודע כלל וקוק הזקן להכנסות גבוהות יותר מאשר יש לו, משום שהזיקנה עולה הרבה כסף.

אחוז גבוה של תושבי־ישראל קשורים לקרן פנסיה המבטיחה הכנסה חודשית קבועה, כפי שכבר כתבתי, נמוכה באחוזים ניכרים מאשר המשכורת בעבר, אבל זהו סכום קבוע, בנוסף, מקבל כל תושב־ישראלי קיצבת־זיקנה מן הביטוח הלאומי. כל מפעל או מקום עבודה קשור לקרן־פנסיה, ולעובדים העצמאיים מתאפשרת פנסיה לפי בחירתם, אפילו ע"י בנק כלשהו. „קרן מקפת” הינה אגודה שיתופית שהוקמה על ידי הסתדרות הפקידים, עובדי המנהל והשירותים. מטרת הקרן היא להבטיח ביטוח פנסיה לחבריה. האגודה הוקמה בשנת 1951 תחת שמה הקודם — „קופה מרכזית לתגמולים ופנסיה לפקיד”. בקרן־מקפת ביטוח בשלושה תחומים: 1) מתן „פנסיית־זקנה” המבטיחה הכנסה קבועה וריאלית לחבר לכל ימי חייו לאחר פרישה מהעבודה בגיל זקנה. 2) מתן פנסיית־נכות במקרה של איבוד כושר העבודה כתוצאה מנכות, או ממחלה עוד בטרם הגיע החבר לגיל זקנה, ו־3) מתן פנסיית־שארים לשארי החבר, או הפנסיונר באם נפטר החבר, או הפנסיונר.

במסיבת עיתונאים דיווחו, מנכ"ל הקרן עו"ד יצחק שילון והיועץ לענייני פנסיה בקרן גדעון הבר, על תוכניות הקרן לעתיד. אחת התוכניות היא הרחבת פעילותה בתחום ההכנה למועמדים לפרישה מן העבודה. מתכננים סידרה של סמינרים בהשתתפות מומחים ובעלי מקצוע בתנאי פנימיה, בהם ימסר מידע מעשי ותיאורטי בנושאים שונים ומגוונים.

מפעלים רבים הנהיגו „הכנה לפרישה” בתוך כתלי־המפעל, ומשום מה לא הצליחו להמשיך בימי עיון אלה. נדמה לי, שהשק"ם הינו המקום היחידי אשר ממשיך בקורסים וימי־עיון המאפשרים לחברים העומדים לפני פרישה ממקום עבודתם, ללמוד איך להכין את עצמם ואת משפחותיהם לתקופה הזאת. הרי הפרישה היא שינוי מכל הבחינות בחיי האדם הפורש וגם בחיי משפחתו. קרן־מקפת מזמינה את הפורשים לסמינר האורך 3 ימים ומתקיים במכון־וינגייט בתנאי פנימייה. עד עכשיו קימו 3 סמינרים בהם השתתפו כ־180 חברים, כלומר בכל סמינר השתתפו כ־60 חברים, חלקם עם בני/בנות הזוג. הסמינר מחולק להרצאות וסדנאות. המרצים מסבירים מה הן הזכויות של הפורש, איך, מתי ואיפה כדאי להשקיע כסף שלא זקוקים לו באותו הרגע, קופות גמל, וניצול תוכניות חיסכון, ועוד.

נושאי הקורסים והסדנאות הם שונים ומגוונים כמו למשל: השלכות הפרישה על הפרט ותכנונו, פיתוח קריירה בתקופת הפרישה, יחסי משפחה בתקופת הפרישה, תזונה נכונה, פעילות גופנית, חיי מין, וכל מה שקשור בחיי יום־יום.

גימלאים רבים טוענים שאינם רוצים „להכין” את עצמם, ונשאלת השאלה: למה מכינים את עצמם אנשים צעירים לחיי נישואים, או הורים להורות, או צעירים למקצוע מסוים? גיל הפרישה הוא מעבר לסדר חיים שונה וגם בכך זקוקים לייעוץ ולימוד. כל מקום עבודה צריך לאפשר לעובדיו העומדים לפרוש, לפחות כמה חודשים לפני הפרישה, לקבל מידע מדוייק על מצבם הכלכלי אחרי הפרישה, על הזכויות שלהם והאפשרויות של מילוי זמן פנוי.

חיה יוסף

מרשמים למחברת

וריאציות בנושא הצלי

פתאם ראיתי שבשלושת השבועות האחרונים היה כאן הכל צמחוני. סליחה, הגיע הזמן להתחשב גם באוכלי בשר. הטעם, איפוא, סוגים שונים של צלי בקר, אפשר להכינו כשר ואפשר לא. ב„בשר לצלי” הכוונה לחלקים כמו כף, אווזית (קצ'קע), ירכה (צ'ך), מותן, ורד הצלע (אנטרקוט) או פאלש פילה. הוספתי שתי רולדות לגיוון.

צלי בנוסח פלמי

1 ק"ג בשר לצלי; 600 גרם בצל; 2־3 כפות שמן (במקור: 100 גרם שומן חזיר); 1/2 ליטר בירה לבנה; 2 כפות קמח; 2 כפיות סוכר; חצי כוס מרק בשר; מלח; פלפל.

פורסים את הבשר לפרוסות בעובי 2 סמ'. מתבלים במלח ופלפל ומטגנים משני צדדים בשמן חם מאד (בשומן מותך). פורסים את הבצל לפרוסות דקות. שולים את הבשר מהמחבת ובשמן שבה מטגנים את הבצל לגוון זהוב. מסדרים את הבשר בשכבות בסיר ענק, בין שתי שכבות בשר שמים שכבה של בצל. במחבת שבה טוגנו הבשר והבצל מכינים רביכה מהקמח, מדללים במרק בשר (אפשר מאבקה), מוסיפים בירה וסוכר. מרתיחים ושופכים לסיר הבשר. צולים על אש קטנה (או בתנור בחום בינוני) במשך שעתיים. מגישים עם פרוסות לחם מרוחות בחרדל.

צלי נוסח בורוגנדי

600 גרם בשר לצלי; בצל גדול; 100 גרם פטריות שמפיניון; 2־3 כפות שמן (במקור: 100 גרם שומן); 50 גרם מרגרינה (במקור: חמאה); 30 גרם קמח; 1/4 ליטר יין אדום, יבש; 1/4 ליטר מרק בשר; קמצוץ טימין; מלח; פלפל.

מחממים את השמן במחבת (חותכים את השומן לקוביות ומתיכים), מוסיפים את המרגרינה (חמאה) ומשחימים מעט את הבצל, הקצוץ לקוביות קטנות. חותכים את הבשר לקוביות של 2 סמ', מערבבים במעט קמח, מוסיפים למחבת ומטגנים מכל הצדדים. מתבלים במלח, פלפל וטימין. כשהבשר משנה צבע מוסיפים יין מהול במרק ומאיידים על אש קטנה מאד 2־3 שעות, עד שהבשר רך. כחצי שעה לפני סוף הבישול (הבשר כמעט רך) מוסיפים את הפטריות.

צלי בנוסח קאמארי

800 גרם בשר לצלי; 1 ק"ג בצל; 10 שיני שום; חצי כוס (ועוד 2 כפות) שמן; 3 ניצני צפורן, עלה דפנה; מעט רוזמרין; בזיליקום; אגוז מוסקט טחון; קינמון טחון; 200 גרם אורז; מלח, פלפל.

פורסים את הבצלים הקלופים לפרוסות דקיקות; קולפים ומועכים את השום. מחממים בסיר ענק חצי כוס שמן ושמים את נתח הבשר, רחוץ ומיובש. משחימים מכל הצדדים. מוסיפים את הבצל, השום והתבלינים ומאיידים בסיר מכוסה, על אש קטנה מאד (פלטה של שבת) במשך שעתיים. מודדים ושוטפים את האורז, מסננים היטב. מחממים בסיר 2 כפות שמן, שופכים פנימה את האורז ומחזיקים על אש, תוך בחישה מתמדת, עד שהאורז שקוף. מוסיפים מים רותחים בכמות כפולה מכמות האורז, ממליחים ומבשלים בערך 20 דקות על אש קטנה מאד. שולים את הבשר הרך מהסיר, פורסים לפרוסות דקות, מסדרים בצלחת הגשה ושומרים בחום. מסננים את הרוטב דרך מסננת רשת, שופכים על הבשר ועל האורז, המוגש בנפרד.

רולדות נוסח „גודה” (הולנדית)

4 פרוסות גדולות של בשר לצלי; 4 פרוסות רד־בייקון (מעושן אך לא מבושל) או בשר בטעם דומה; 60 גרם בשר טחון; 4 מלפפונים קטנים כבושים בחומץ; חמניה לא טריה (כ־40 גרם); 60 גרם חמאה (מרגרינה); כף בצל קצוץ דק; מלח; פלפל.

מרככים את הבשר בעזרת פטיש השניצלים לעלים בגודל אחיד; מתבלים במלח. משרים את החמניה במים, סוחטים ומפוררים. מערבבים היטב עם הבשר הטחון והבצל, מתבלים במלח ופלפל, צרים 8 כופתאות. מכסים כל פרוסת בשר בפרוסה של בייקון, שמים על כל אחת מלפפון ושתי כופתאות, מגלגלים לרולדה וקושרים בחוט. מטגנים את הרולדות בחמאה מכל הצדדים. מוסיפים 3/4 כוס מים ומאיידים על האש קטנה עד בינונית במשך 90 דקות. מגישים עם אורז.

צלי מכסיקני

ל־6 מנות; 1,20 ק"ג בשר לצלי; 3 בצלים; 30 גרם קמח; 3 כפות שמן; 3 עגבניות; שן של שום; 2 כפיות פפריקה; 3/4 כוס מרק בשר; מלח.

עושים קצת חתכים בנתח הבשר כדי שהתבלינים יחדרו פנימה ומורחים אותו מכל הצדדים בשום מעוך מעורב במלח. מחממים את השמן בסיר רחב וכבד. משחימים את הבשר מכל הצדדים ומסדרים אותו מסביב נתח הבשר. בשמן שנשאר במחבת מטגנים את הבצל (פרוס לפרוסות דקות) וצולים בתנור במשך שעה. שופכים לסיר גם את יתר השמן מהמחבת. מכסים את הסיר וצולים בתנור במשך שעה. מוסיפים עגבניות פרוסות, פפריקה ומרק בשר וממשיכים לצלות עד שהבשר רך.

רולדה נוסח קנדה

ל־6 מנות: 1 ק"ג בשר כתף (חתיכה גדולה ודקה, בעובי של כ־5 סמ'); 200 גרם חלה לא טריה; 100 גרם בצל; 100 גרם חמאה; 3 גזרים; 3 ניצני צפורן; כפית קינמון; מלח; פלפל.

מייבשים את הבשר ב„רופקים” שיהיה בעובי אחיד. מכינים מלית מקוביות חלה; בצל קצוץ ומטוגן (בחמאה), גזר מרוסק גס והתבלינים. מניחים את הבשר על מטלית נקיה, מכסים בצורה אחידה במלית, מגלגלים ועוטפים במטלית. קושרים מסביב בחוט או שמים את הגליל לסיר עם מים רותחים וממולחים, כדי לכסותו, ומבשלים במשך 4 שעות על אש קטנה מאד. שולים מהמים, מסירים את המטלית ופורסים את הרולדה לפרוסות דקות. מגישים כמו נקניק, עם קטשופ.

צלי אנגלי

ל־6 מנות: 1 ק"ג בשר צלי (עדיף פילה); 80 גרם שומן; מלח.

מחממים את התנור לחום גבוה. מייבשים היטב, במטלית, את נתח הבשר. מחממים בתבנית צליה, שמים בה את הבשר ומכניסים לתנור חם. צולים 15 דקות, הופכים, מקטינים את החום וצולים עוד 20 דקות. מדי פעם מרטיבים את הבשר ברוטב המצטבר בתבנית. על הצלי להשאר ורוד בפנים. מגישים פרוס, ברוטב טבעי, בתוספת ירקות מאודים.

להתלבש לחורף בלי לפשוט רגל

חליפה אופנתית מפוטר בקישוט פרטים וניטים („גיבה”) — 104 ש"ח

בשקם הכריזו על חודש נובמבר כעל „חודש אופנה” וזה כולל כל מיני הנחות ומבצעים. בהזמנות שלחו אלינו לוח מחירים וחישוב כמה זה יעלה לאשה, גבר או ילד להתלבש בחורף כמעט קומפלט, החל במעיל, דרך שמלה (לאשה), מכנסים + חולצה + אפודה ואימונית (טרנינג), עד לנעליים, חצאיות ומגפיים מעור לאשה (100־180 ש"ח) ומגומי לילד (40־50 ש"ח). לגברים אין.

ובכן, מעילים (קצר, ארוך, צמר, מרופד) לילד עולים בין 69 ל־101 ש"ח; לאשה בין 103 ל־250 ש"ח. לגבר בין 90 ל־103 ש"ח; מכנסיים לילד מחירם 45 — 85 ש"ח, לאשה 25 — 86 ש"ח ולגבר 50 — 80 ש"ח; מחירי האפודות מתחילים (לילד) ב־28 ש"ח ומגיעים (לגבר) ל־120 ש"ח; נעליים — בין 40 ל־100 ש"ח; אימונית — מ־35 עד ל־114 ש"ח.

בסיכום, מי שקונה פריט אחד מכל חלקי הלבוש יקבל מלתחת חורף בלי לפשוט רגל. זו של הילד תעלה בין 278 ל־498 ש"ח; לגבר — בין 326 ל־624 ש"ח; לאשה בין 537 ל־996 ש"ח, וזה כולל גם שמלה וגם חליפת מכנסיים.

בשוק הכרמל יוצא יותר זול, אבל אי־אפשר להשוות את האיכות.

מיכנס דמוי עור („ריטמור”) — 86 ש"ח; סוודר תוצרת איטליה בשלל צבעים — 59 ש"ח; חולצת כותנה אופנתית — 65 ש"ח

כיריים עם רֶגש בטחון

השימוש בגז כאמצעי חימום ובישול, עדיף מבחינה כלכלית על השימוש בחשמל. הסיבה פשוטה — בכדי לייצר חשמל יש לקחת דלק, לשרוף אותו ולהפוך את האנרגיה שבו לאנרגיה חשמלית. התהליך אינו מנוצל במאת האחוזים וחלק מהאנרגיה מתבזבז והופך לחום, המחמם את הטורבינות והגנרטורים שבתחנות הכוח. האנרגיה שבגז הופכת כולה לחום בתהליך הבערה ומנוצלת בצורה טובה יותר.

מצד שני — השימוש בגז כרוך במספר סכנות, כמו שריפה — העלולה להגרם מהאש הגלויה, או דליפת גז, העלולה לגרום לחנק, או אף להצטברות הגז בחלל החדר ולפיצוץ ברגע של הדלקת גפרור.

בשימוש נכון הסיכוי לדליפה קטן ובהתקנה נכונה של הצנרת אין כל סיבה שהיא לדליפה. הסכנה האמיתית היא כיבוי מתאומי של הלהבה, או הפעלת ברז הגז בטעות, ללא הדלקת אש. בארצות אירופה הקרות, שבהן משמש הגז כאמצעי חימום עיקרי — תנורי חימום ביתיים, מיחמי מים באמבטיה ובמטבח, תנורי אפייה וכמובן כיריים — מוגנים כמעט כל המכשירים מפני דליפת־גז מהמבער, כאשר זה אינו דולק. מדובר ברגש (סנסור) תרמי פשוט, המותקן באזור הלהבה, וכאשר הוא מתקרר, (הלהבה נכבתה) הוא מנתק אוטומטית את הספקת הגז. הגנה זאת מצויה במערכות גז צבאיות, או במטבחים תעשייתיים, אשר בהם ספיקת הגז גדולה.

עד כה לא התייחסו היצרנים בארץ לנושא. כנראה בגלל מודעות לא מספקת של הצרכנים (במלים פחות עירנות — עדיין לא קרה שום אסון) ותוספת המחיר המתחייבת מהעניין. סנונית ראשונה המבשרת, אולי, את אביב הבטיחות (במדינות מסוימות באירופה קיים חוק בנושא), הנה חברת „מיני־ליין”, המייבאת לארץ את „כיריים־בטחון” של קינג, הכוללים 4 מבערי גז בעלי הצתה אלקטרונית, המוגנים בפני דליפה. הכיריים הם בעלי תו־תקן של גרמניה, שוודיה, צרפת ומכון־התקנים הישראלי. ניתן להשיגם בצבעים: לבן, חום, קרם, או built in. המחיר גבוה בכ־15 אחוז מכיריים דומים ללא הגנה. מסיבות טכניות אי־אפשר בינתיים, להוסיף את אמצעי ההגנה הנ"ל לכיריים קיימות, כך שהנושא רלוונטי רק למי ששוקל רכישת כיריים חדשות.

אמיר בן־שלום

חלון לכל המשפחה

בית יד לבנים בתל־אביב פותח „חלון” — מועדון שירה והעשרה לכל המשפחה.

ב„חלון” פעילות אחת לחודש, המורכבת משירה יחדיו, לימוד שירים חדשים, משחקי מקהלה, ותחרות כתיבת המנון המועדון.

מגיש ומפעיל הזמר גבי ברלין.

● תוכנית העשרה המציגה בכל פעם תחום אמנותי שונה: אופרה לילדים, מסכות אפריקאיות, תיאטרון בובות, וכו'.

בפתיחת החגיגית — סרטי אנימציה אמנותיים. מגיש ומפעיל האמן ובימאי צביקה אורן.

פתיחה חגיגית והפעתה בשעה 18.30 במוצ"ש 7.11.87. בבית יד לבנים — ת"א, רח' פנקס 63 תל־אביב. טל. 441707.

מחיר כרטיס: 8 ש"ח לילד ו־6 ש"ח להורה מלווה. בדיוק כך — לא להפך כמקובל, אבל יש ובחודש הבא תהיה אופרה לילדים: הנחה לתושבי ת"א.

„לך להרשם במחשב!”

הרעיון נשמע כמו סיוט מספר של אורוול, אבל הממציאים מתגאים בו. או ככה: מערכת תוכנה חדשה שנכתבה על־ידי יעקב מורחי־אלמוג, סגן מנהל ומרכז מגמת המחשב במרכז הטכנולוגי של המכללה למינהל, עוקבת אחרי התנהגות התלמידים ומענישה אותם בעת הצורך. תלמיד שנשלח להרשם במזכירות בגין איחור לשיעור, הופעה מרושלת או הפרעה בשיעור, מקבל מהמזכירה טופס ממוחשב הכולל את פרטי האירוע. התלמיד — אומר מחבר התוכנה — מתייחס ביראת כבוד לפתק הממוחשב, כי נרשם בו מספר ההרשמות שנעשו בעבר. בכל פתק שלישי שמקבל התלמיד מודפסת אוטומטית הודעה להורים ולמחנך הכתה, כך שלתלמיד אין כל אפשרות להתחמק מהטיפול בנושא ההרשמות לסוגיהן. אולי זה לא כל כך נורא, כל עוד בין המחשב לתלמיד מתווכת המזכירה שאפשר לספר לה כל מיני סיפורים, אבל זה הרי רק השלב המוקדם ואחריו יבוא „לך להרשם במחשב” בלי גורם אנושי באמצע. בעצם, מה אני דואגת, על תוכנות יותר מתוחכמות אפשר להתגבר.

השחרור הגיע — סיני ישחק בשבת נגד מכבי חיפה

רודה: לא נשחרר את איוניר למכבי ת"א עד שלא תחסל את החוב שלה

כדורגל

מאת יצחק ויסהוף

משה סיני, שחקנה הבין־לאומי של הפועל ת"א, ישוב למדי קבוצתו וישחק בשבת נגד מכבי חיפה במחזור ה־9 בליגה הלאומית בכדורגל.

אתמול הודיע יוסף דגן, מ"מ מנכ"ל ההתאחדות לכדורגל, כי השחרור של משה סיני מהתאחדות הכדורגל הבלגית, הגיע לישראל ואין מניעה, מבחינת תקנון ההתאחדות, לשיתופו של סיני בשורות הפועל ת"א כבר בשבת.

לעומת זאת הגיע אתמול טלקס מקבוצת הכדורגל ההולנדית, רודה, המודיע כי לא תשחרר את שחקנה מוטי איוניר למכבי ת"א, עד אשר הקבוצה התל־אביבית לא תחסל את החוב הכספי כלפי הקבוצה ההולנדית.

בסימפוזיון רב־משתתפים בשפרעם על הכדורגל

מפכ"ל המשטרה מציע גוף משותף למלחמה באלימות

מאת יצחק ויסהוף

מפכ"ל המשטרה, דוד קראוס, הציע אתמול להקים גוף משותף, שיכלול נציגים מההתאחדות לכדורגל, נציגי קבוצות הליגות, ארגון השופטים ומשטרת ישראל, כדי לנסות להקטין את מימדי האלימות בכדורגל הישראלי, תוך כדי הצעת רעיונות אופרטיביים.

היה זה בתום סימפוזיון שהתקיים בשפרעם, בהשתתפות צמרת המשטרה, ראשי ההתאחדות לכדורגל, ראשי ארגון המאמנים, מנהלי רוב קבוצות הליגה הלאומית והארצית ומשתתפים רבים אחרים.

את ההרצאה המרכזית בכנס שנמשך כשלוש שעות נשא שופט בית־משפט המחוזי בת"א, שאול אלוני, המשמש גם כיו"ר בית־הדין העליון של ההתאחדות לכדורגל.

נציג מכון וינגייט, ד"ר בראלי, פירסם מחקר מקיף שביצע על תופעת האלימות בכדורגל הישראלי. המשתתפים בדיון עיינו בחוברת שפירסם ד"ר בראלי, והוחלט כי הוא יחד עם נציגי מכון וינגייט ישתתפו במציאת פתרונות לצמצום תופעת האלימות.

דברים נשאו גם יו"ר ההתאחדות לכדורגל, שאול סוירין; יו"ר ארגון המאמנים, עמנואל שפר; יו"ר אגוד השופטים, אברהם קליין, וד"ר בראלי.

סיכם את הדיון מפכ"ל המשטרה, דוד קראוס.

"לא ירקתי על השופט: המסטיק נפלט לי מהפה"...

גדי כרמלי, עוזר־מאמן מכבי פ"ת, הורחק אמש משני משחקי ליגה בפועל לאחר שהורשע ע"י ביה"ד המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל בהעלבת השופט רוחמים רינצי במשחק קבוצתו עם הפועל באר־שבע.

מכבי פ"ת נקנסה ב־600 שקל בגלל אחריותה להתנהגות עוזר המאמן.

אבי פרץ, כדורגלן מכבי יבנה, הורחק לשני משחקים בפועל ולעוד שניים על תנאי לאחר שהורחק במשחק קבוצתו עם הכח רמת־גן.

גבריאל גאווי ממכבי אור־עקיבא הורחק לארבעה חודשים בפועל לאחר שהורשע בירקה לעבר השופט במשחק עם הפועל מגדל־העמק. הכדורגלן טען להגנתו כי לא ירק ובסך־הכל נפלט לו המסטיק מהפה... אור־עקיבא הואשמה בהפסקת המשחק בליגה ר' עם מגדל־העמק ונענשה בהפחתת שתי נקודות ליגה בפועל ושתיים על תנאי ונקנסה ב־500 שקל. תוצאת המשחק — 0:2 למגדל־העמק.

טניס

נצחון קל למנסדורף על שאמפיון

אלוף ישראל בטניס, עמוס מנסדורף, עלה אתמול לסיבוב השלישי בטורניר פאריס, כשהכניע בקלות את הצרפתי טיירי שאמפיון, המדורג 160 בעולם — 2:6, 3:6.

שאמפיון ניצח קודם־לכן את המדורג 11 בעולם, אנדרס גומז מאקוואדור.

הסובייטי אלכסנדר וולקוב ניצח במפתיע את המדורג מספר 6, הארגנטיני מארטין ג'ייטה — 7:6, 3:6, 1:6.

בורד גילברט, המדורג שביעי, הכניע את קלאודיו מזאדרי משוייץ — 0:6, 3:6.

מנסדורף נגד מאיוט

יריבו הבא של עמוס מנסדורף ברבע־גמר הטורניר בפאריס, יהיה האמריקני טים מאיוט, המדורג חמישי בטורניר זה.

כדורסל

מרסר הערב בעירד לאחר לידת בנו

הערב ב־8 תתמודד קבוצת הפועל ת"א נגד בית"ר ת"א בעירד, במשחק־חוזר בליגה הלאומית בכדורסל. המשחק במחזור השלישי הופסק בגלל תקלת חשמל.

בית"ר ת"א, לאחר שני הפסדי ליגה רצופים, תיאלץ "לבלוע" כנראה הפסד נוסף.

כוכב קבוצת הפועל ת"א, לאוואן מרסר, ייצא לעירד במזל גבוה. רעייתו ילדה אתמול בן בבית־החולים אסותא בת"א. לזוג בת, בת 5.

● משחק יחיד בשמינית־גמר גביע־המדינה בכדורסל ייערך הערב ובו תארח מכבי דרום ת"א את הפועל חולון, ב־8, בגימנסיה הרצליה.

סופית: דרבי הגביע באולם הפועל ת"א

מאת יצחק ויסהוף

הנהלת מחלקת הכדורסל של הפועל ת"א החליטה אמש סופית כי משחק שמינית־גמר גביע־המדינה, בין הפועל ומכבי ת"א ייערך באולם הפועל בצפון ת"א. המשחק יהיה ב־28 בנובמבר.

הנהלת הקבוצה הוציאה כרטיסים במחיר של 35 ו־40 שקל, כאשר בעלי המנויים למשחקי הליגה יזכו בעדיפות בקניית הכרטיסים.

מהפועל ת"א נודע שייתכן שהמשחק יועבר בשידור ישיר במסך וידאו ענק באולם ... מאות ... הכדורסל ... לחזות בדרבי המסקרן.

זאגרב החזקה מול הפועל ראשל"צ — הערב

כדוריד

מאת יוסף חכם

מחזיקת הגביע היוגוסלבי בכדוריד, קבוצת מדוואצ'ק זאגרב, הגיעה אתמול בשעות הצהריים לישראל, ותתמודד הערב ב־8.30 ... בהיכל הספורט העירוני בראשון־לציון עם קבוצת הפועל ראשל"צ, בשמינית־גמר גביע־אירופה למחזיקות־גביע.

הקבוצה האורחת היתה חמש פעמים אלופת ארצה וחמש פעמים מחזיקת הגביע.

בשורותיה מופיעים חמישה משחקני הנבחרת הלאומית של יוגוסלביה, אלופת העולם.

מאמן הפועל ראשל"צ, יוסף קלוזני, אמר לי אמש "ברור שהסיכויים לנצחון קלושים ביותר, אך נעשה הכל כדי להופיע בכבוד מול היריב החזק."

הרכב משוער — ניצן גניס, שחקני־שדה — חיים רון, איזי רפאלי, אליעזר ורד, דורון דיין, דיו קושניר ואריק אקרמן (עודד נחמני).

את המשחק ינהלו שופטים מאיטליה.

● משחק־השלמה בליגה הלאומית לנשים בין הפועל גבעת־חיים והפועל חיפה.

מכבי ראשל"צ התקשתה לנצח את מכבי פ"ת 18:19

תקלת חשמל גרמה להפסקת משחק בחולון

מאת יוסף חכם

משחקי המחזור החמישי בליגה הלאומית בכדוריד נערכו אמש. האלופה, קבוצת מכבי ראשון־לציון, שוב ניצחה על חוד־של־שער, והפעם את מכבי פתח־תקוה — 18:19.

באולם החדש בקרית־שרת בחולון הופסק המשחק בין קבוצת מכבי קרית־שלום/חולון והפועל רחובות בדקה ה־42 בגלל תקלות בחשמל.

כתבנו צחי ולצר דיווח, כשהמשחק הופסק הוליכו שחקני רחובות — 9:13 (7:10). שפטו: זינגר ובוקר.

בתחילת השבוע ניצחה הפועל רמת־גן את הפועל ראשל"צ — 24:25.

● מכבי רחובות — מכבי ארזים ר"ג 20:27 (7:13). היכל הספורט ברחובות. 50 צופים. שפטו: הרט ווילברצוויג. שערים למכבי רחובות: בלדר 6; זיו 6; שחר 4; שמחי 3; רובינשטיין 2; מדינה 2; קלינמן 2; קיבץ 1 ולוסטרניק 1. לארזים ר"ג: מרעלם 5; שמש 4; בן־עמי 3; אסרת 3; ויניצקי 2; בוק 1; אליעזר 1 ודלאל 1.

(תמיר הופר)

● הפועל פתח־תקוה — אליצור הרצליה 18:18 (7:7). אולם המתנ"ס ביהוד. 70 צופים. שפטו: גורדין ויעקובוביץ. שערים להפועל פ"ת: אמיר 7; בן־נעים 3; טננבוים 2; אורבקוביץ 2; חלותה 2; בן־כנען 1 ולייבנגר 1. לאליצור הרצליה: מנדיל 6; הג'ג' 2; גיאת 2; מאייר 2; גולדשטיין 1; לייבה 1 ומיינזלבר 1.

(שמעון שרירו)

● מכבי ראשל"צ — מכבי פתח־תקוה 18:19 (8:11). אולם מכבי ראשל"צ. 100 צופים. שפטו: שוה וצדוק. שערים למכבי ראשל"צ: כנען 7; צרפתי 3; סגל 2; אוסלנדר 2; דרוקר 2 ויוסימוביץ 1. למכבי פ"ת: בכר 5; ברוייאר 4; מנגל 3; מלקין 3 וקביליו 1.

(דוד קרווטורו)

● מכבי נתניה — הפועל נוף־ים 17:33 (10:16). האולם ברמת־הכובש. 80 צופים. שפטו: גוטמן ונבצקי. שערים למכבי נתניה: הרכון 12; דוויאי 5; פפרוביץ 4; בוארנת 3; אולסקואגה 3; רוונבאום 2; לימן 2 ופינקלשטיין 2. להפועל נוף־ים: פריקמן 5; כוזם 4; כס 3; הרמל 2; אריה כהן 1; זיפרט 1 ואלמוסינוס 1.

הטבלה הלאומית
אחרי המחזור ה־5

1.	הפועל רמת־גן	127־108	10
2.	מכבי ראשל"צ	104־86	10
3.	הפועל ראשל"צ	130־96	8
4.	מכבי רחובות	106־74	6
5.	מכבי נתניה	120־99	6
6.	הפועל פ"ת	100־97	6
7.	הפועל נוף־ים	94־93	4
8.	מכבי קרית־שרת*	77־87	3
9.	מכבי פ"ת	96־110	3
10.	הפועל רחובות*	81־95	2
11.	אליצור הרצליה	87־114	0
12.	מכבי ארזים ר"ג	80־122	0

● חסר משחק

● בקרב־צמרת בליגה הלאומית לנשים בכדוריד גברה קבוצת מכבי קרית־שרת/חולון על הפועל אשדוד — 12:23.

כדורגלני ריינג'רס, אלי מקויסט ופרגוסון במאבק עם הפולני יואכים קלמנס במשחק אתמול בגביע־אירופה בפולין (1:1)
(תצלום: איי.פי.)

מנסדורף נבחר כ"טניסאי חודש אוקטובר"

סוכנות הידיעות הצרפתית שיבחה את משחקו של עמוס מנסדורף בטורניר פאריס, שסכום הפרסים הכללי בו הוא 840 אלף דולר.

הסוכנות ציינה שעמוס נמצא בתנופה, לאחר נצחונותיו המרשימים על האמריקני דייוויס והצרפתי שאמפיון.

עמוס, המדורג 21 בעולם, נבחר על־ידי איגוד הטניס המקצועני כ"טניסאי המצטיין בחודש אוקטובר".

אדיב ישחק ב... מכבי פ"ת

מאת משה רוזנברג

ירון אדיב "נמכר" אתמול לאגודת מכבי פתח־תקוה, וישחק בכדור בשבת, בעוד תשעה ימים, בדרבי הפתח־תקואי.

עיסקת השאלתו של ירון מבני יהודה למכבי פתח־תקוה תעלה לפתח־תקואים כ־50 אלף דולר.

אדיב התחיל את העונה כשחקן הפועל אילת.

אתמול ציפו לבואו של אדיב למשחק־האימון נגד הכח רמת־גן אולם בגלל סיבות אישיות לא הגיע. במשחק ניצחה מכבי פתח־תקוה — 1:4, משני צמדים של רפי כהן ושל בניה. להכח הבקיע עמי כהן.

באיירן גברה על נוישאטל בשש הדקות האחרונות 0:2

אליפות

מאת חיים שר, מיוחד ל"על־המשמר"

מינכן. — שני שערים שהובקעו ע"י פליגלר בדקה ה־84 וגמן בדקה ה־88 זיכו את באיירן מינכן בכרטיס־העלייה לרבע־הגמר, בגביע אירופה לאלופות בנצחה באיצטדיונה את נוישאטל השוויצרית — 0:2. השוויצרים ניצחו במשחק הראשון במפתיע — 1:2.

במחצית הראשונה החטיא הגרמני מאתאוס כדור־11.

● ברדו הצרפתית גברה על לילסטרום הנורבגית — 0:1 משער שכבש צ'אדמארק פררי ועלתה. במשחק הראשון — 0:0.

● קבוצתו הסקוטית של אבי כהן, ריינג'רס מגלאזגו, העפילה לרבע־הגמר לאחר שסיימה בתיקו 1:1 עם אלופת פולין, גורניק זאבז'ה. במשחק הראשון, בגלאזגו, ניצחו הסקוטים — 1:3. את השער לריינג'רס הבקיע אלי מקוייסט בדקה ה־14 בבעיטת־11, אנדריי אורוצ'ק השווה בדקה ה־63. 21,500 צופים חזו במשחק.

אבי כהן לא שיחק בפולין.

● סטיאווה בוקרשט עלתה לאחר שניצחה בניקוסיה את אומוניה הקפריסאית — 0:2. השער הראשון לרומנים היה עצמי כבר בדקה ה־7. כעבור 27 דקות הוסיף ההונגרי לאקאטוס, שער שני. 16 אלף צופים חזו במשחק. בראשון — 0:3 לסטיאווה.

● איינדהובן ההולנדית עלתה לרבע־הגמר כשניצחה במגרשה בפעם שנייה את ראפיד וינה — 0:2. בראשון — 1:2 להולנדים.

● אנדרלכט הבלגית עלתה לאחר שגברה פעם נוספת על ספרטה פראג — 0:1. בראשון — 1:2.

אוחנה כבש צמד ומכלן ניצחה את סנט. מירן 0:2

מחזיקות

שני שערים שכבש הכדורגלן הישראלי אלי אוחנה לרשת סנט. מירן הסקוטית העלתה את קבוצתו מבלגיה, מכלן, לרבע־הגמר בגביע־אירופה למחזיקות גביע — 0:2.

אוחנה כבש את השערים בדקות 33 ו־49.

במשחק הראשון בבלגיה היתה התוצאה — 0:0.

מחזיקת גביע אירופה למחזיקות גביע, קבוצת אייאקס אמסטרדם, הכניעה אמש בהולנד את המבורג הגרמנית — 0:2 ועלתה לרבע־הגמר.

אייאקס ניצחה גם במשחק הראשון בגרמניה — 0:1.

● אטלנטה האיטלקית מחקה הפסד של 1:0 במשחק הראשון לאופ. כרתים כשניצחה במגרשה — 0:2, ועלתה לרבע־הגמר.

● הקבוצה הפינית רובאנימי ניצחה את ולאוניה שילדר מאלבניה — 0:1. גם במשחק הראשון ניצחו הפינים באותה תוצאה.

● ספורטינג ליסבון הביסה במגרשה את קלמאר השבדית — 0:5 ומחקה הפסד של 1:0 במשחק הראשון.

● דינאמו מינסק סיימה במגרשה בתיקו 0:0 עם מוסיאדאר הספרדית אך עלתה בזכות שערי חוץ שכן במשחק הראשון היתה התוצאה — 1:1.

● קבוצת יאנגבויס השוויצרית ניצחה את דן־האג ההולנדית 0:1 ועלתה בזכות שער חוץ. במשחק הראשון — 1:2 להאג.

● היום ישחקו ביוגוסלביה היידוק ספליט ומארסיי צרפת.

● בנבחרת הנוער של קפריסין ניצחה, בניקוסיה במפתיע את יוון — 0:1, באליפות אירופה לגילאי 18.

גם רוזנטל עלה

אופ"א

קבוצתו של רוני רוזנטל, פ.צ. בריז', הביסה את הכוכב־האדום בלגראד — 0:4 בגביע אופ"א. רוזנטל שותף במחצית השנייה ו"בישל" את השער הרביעי.

במשחק הראשון ניצחו היוגוסלבים — 1:3.

יובנטוס הודחה

● בטורינו ניצחה יובנטוס האיטלקית את פאנאתינאיקוס אתונה — 2:3, אולם היוונים שניצחו 0:1 עלו לרבע־הגמר הודות לשערי חוץ. 50 אלף צופים איטלקים מאוכזבים חזו במשחק.

● ורונה האיטלקית ניצחה את אוטרכט ההולנדית — 1:2 ועלתה. בראשון — 1:1. שער הנצחון הובקע בדקה ה־89 ע"י הדני פרבן אלקייר.

● מילאן האיטלקית ניצחה אמנם את אספניול הספרדית 0:1 אך לא עלתה מאחר שאספניול ניצחה במשחק הראשון — 0:2.

● אינטר האיטלקית ניצחה בטורקיה, את טורינו — 0:2 ומחקה פיגור של 1:0 במשחק הראשון שהיה באיטליה. שערים: טישו (50) ואלטובלי (74).

● לברקוזן ממערב־גרמניה גברה על טולוז הצרפתית — 0:1 ועלתה, לאחר 1:1 במשחק הראשון.

● הונבד בודפשט גברה בהונגריה על שאבש מפורטוגל — 1:3, לאחר שגם במשחק הראשון בפורטוגל ניצחו ההונגרים — 1:2.

● פיינורד רוטרדאם עלתה לרבע־הגמר לאחר נצחון ביתי 0:1 על אבהרדין הסקוטית. ההולנדים עלו בזכות שער חוץ. במשחק הראשון — 1:2 לסקוטים.

● ספורטול סטודנטסק גמלה לברונדבי מדנמרק, כשניצחה אמש 0:3 — מעבר כן ניצחו הדנים במשחק הראשון. גם בהארכה לא הוכרעה. הרומנים עלו בבעיטות־הכרעה.

● הקבוצה האלבנית פלאמורטארי ולורה, הצליחה להדיח את ויסמוט ממזרח־גרמניה, בנצחה — 0:2 בגומלין. במשחק הראשון — 0:1 למזרח־גרמנים.

● הקבוצה הגרמנית ורדר ברמן הדהימה בנצחון בבית על ספרטק מוסקבה — 2:6, לאחר שהסובייטים ניצחו במשחק הראשון — 1:4. גול העלייה הושג בהארכה.

● ויטקוביצה הצ'כית עלתה לסיבוב השלישי בנצחון על דנדי יונייטד הסקוטית. בצ'כוסלובקיה היתה התוצאה תיקו 1:1.

● בורוסיה דורטמונד עלתה למרות שהפסידה ביוגוסלביה לוולז' מוסטר — 2:1. המערב־גרמנים ניצחו בסיבוב הראשון — 0:2.

● דינאמו טביליסי עלתה לאחר תיקו 0:0 במגרשה של ויקטוריה בוקרשט. הסובייטים ניצחו במשחק הראשון — 1:2.

● ברצלונה הספרדית עלתה ... כשסיימה תיקו ... הספרדים ניצחו במשחק הראשון — 0:2.

● קבוצת ... ניצחה ... את גימאראש מפורטוגל ... בבעיטות־11 4:5 ועלתה.

מכתב למערכת

האיגוד לא הפסיד 17 אלף דולאר

איגוד הכדורסל לא הפסיד 17 אלף דולאר במשחק בין נבחרות ישראל ויוון, בגלל העובדה הפשוטה שהאיגוד לא השקיע אפילו דולאר אחד במשחק.

ארגון המשחק וההתחייבויות הכספיות הכרוכות בו נעשו ע"י אמרגן פרטי ללא שום שותפות עסקית עם האיגוד.

איגוד הכדורסל, בעקבות בקשת העתון מעריב, נתן את הסכמתו לשיתוף נבחרת ישראל במשחק נגד יוון, במסגרת ערב בחירת ספורטאי השנה של העתון. במסגרת זו נתן האיגוד את חסותו הרשמית לאירוע ספורטיבי זה.

כמקובל בהשתתפות ספורטיבית של נבחרות וקבוצות התחייב האמרגן בפני איגוד הכדורסל לשלם 7,500 דולר מרווחי המשחק לאיגוד. האמרגן בגלל בעיות כספיות קודמות, נקלע למצוקה כספית ולא העביר עד כה את הסכום. יחד עם זאת קיבל האיגוד הבטחה כי כספים אלו ישולמו במתחייב תוך מספר שבועות. לסיכך ברור כי האיגוד לא הפסיד וסביר אף להניח כי ירוויח.

היועץ המשפטי ייכנס לעובי הקורה ויחקור רק במקרה שהאמרגן לא יעמוד בתנאי התשלום לאיגוד הכדורסל.

לעניין האירוח של נבחרת יוון, איגוד הכדורסל לא היה הגוף המזמין והמארח. אלה בוצעו ע"י האמרגן. יחד עם זאת התקיימו פגישות בין יו"ר האיגוד הישראלי ונשיא ההתאחדות היוונית. בפגישות אלה הביעו היוונים את שביעות־רצונם המלאה מהאירוח וחשוב מכך, בעתיד תיבדק החלפת משלחות של קדטים נוער, בין יוון וישראל, להידוק קשרי־הספורט בין שתי המדינות.

צביקה שפיר
דובר איגוד הכדורסל

נוער הפועל כפ"ס — נבחרת הנערים 1:2

קבוצת הנוער של הפועל כפר־סבא מהליגה העלית גברה אתמול במגרשה על סגל נבחרת הנערים — 1:2.

את השער לנערים הבקיע אורן מזרחי מבני־יהודה.

ליגת האן.בי.איי. תיפתח מחר לאחר קייץ־של־מחלוקות

המג'יק רוצה יותר כסף וג'אבר ימשוך לעונה 20

המערב עדיף על המזרח ★ ביל ראסל מאמן ווויליס ריד עוזר

כדורסלני הלייקרס מלוס־אנג'לס בפעולה

מאת שלמה גלזר

עונה חדשה עומדת להיפתח מחר באן.בי.איי. זאת אם לא יהיו הפתעות של הרגע האחרון ביחסי השחקנים עם הנהלת הליגה, שידעו עליות ומורדות במשך הקייץ. העניין הוא שהספורט בארה"ב, והכדורסל בתוכו חשבו לביזנס כה גדול שכסף רב מושקע בו והתצוגה חייבת להימשך.

דומה כי הליגה השנה תחזק את הכוון של אשתקד. הווה אומר: הכוון — מערבה. המערב בעלייה והמזרח שוקע. רק לפני שתיים־שלוש עונות היתה הליגה המזרחית הטובה מארבע ליגות המשנה באן.בי.איי. השנה היא החלשה מכול.

לראשונה מאז 1969 נראה כי האלופה תצליח לשמור על תוארה והלייקרס מלוס־אנג'לס נראים, לפחות על הנייר, טובים מכולם, אבל אין ספק שקבוצות נוספות, כמו דטרויט, אטלנטה, דאלאס ויוסטון, וכמובן בוסטון, לוטשות עין לתואר הנכסף ויתנו "פייט" של ממש ללייקרס בדרך לאליפות.

נתחיל הפעם במערב.

הליגה המערבית

● הלוס־אנג'לס לייקרס, האלופה יוצאת להגן על כתרה. הסגל נותר ללא שינוי. המג'יק ג'ונסון מרגיש מקופח, ורוצה עוד כסף, וורטי, ביירון סקוט, איי.סי גרין, מייקל תומפסון; קופר ושות' ימשיכו ל"קרוע" את הליגה בפאסט־ברייק כשעל כולם יתעלה הגדול מכולם, קארים עבדול ג'אבר, ש־5 מליון דולאר והסתבכות כספית שיכנעו אותו למשוך עוד שנתיים ולהשלים 20 עונות משחק בליגה. לפי כל החישובים הלייקרס צריכה לזכות באליפות.

● סיאטל־סופרסוניקס. המתעת העונה שעברה כבר אינה מפתיעה. המאמן שחום־העור שלה, ברני בייקרסטאף, עשה עבודה נהדרת. הוא בנה קבוצה סביב השלישייה, תום צ'מבֶּירס (2.12 ו־23.5 נקודות ממוצע למשחק), קסביר מקדניאל (2.02 ו־23 נק' למשחק) ודייל אליס (עם 25 נקודות למשחק). שלושה אלה, ששני הראשונים הם "קילרים" אמיתיים ו"אוכלים" את הריבאונד, הם קולעי הנקודות. נט מקמילן הוא רכז מצויין בגובה של 2 מטרים, והציר יהיה אלטון ליסטר (2.12). אליהם מצטרפים שני כוכבי דראפט חדשים, כמו אולדן פוליניס (2.08) ודריק מקקיי (2.06), ויש לכם בסיס לקבוצת־צמרת.

● פורטלנד־בלייזרס יש כוונות צמרת. מאמן חדש, מיקי שולר, מסתכל קדימה. קיקי וונדאווי (27 נקודות למשחק); דרקסלר, המנתר לשחקים, ו"סנטר" סטיב ג'ונסון, הם הבסיס. אליהם יש לצרף את הרכז טרי פורטר. התקווה של פורטלנד היתה סם בואי (2.16), החמיץ את העונה שעברה בגלל רגל שבורה. לפי כל הסימנים בואי לא ישחק גם העונה.

● גולדן־סטייט ווריירס היא הרביעית. יש לה גובה: ג'ו.בי קרול וכריס אשבורן. יש גם מפיקי נקודות: כריס מולין ו"סליפי" פלויד, ויש מנהל חדש, דון נלסון, וגם רכש מבריק מהקולג' בשם טיליס פרנק (2.09). או מה צריך עוד?

● הפיניקס והקליפרס הן לא יותר מקבוצות אימונים עבור היתר.

הליגה הדרום־מערבית

● מומחים רבים סבורים שזו השנה של דאלאס־מבריקס. בדאלאס יש אוסף מדהים של כשרונות. דומה כי זו הקבוצה המוכשרת ביותר בליגה. יש בה את מספר השחקנים הגדול ביותר שנרכש בסיבוב הבחירה הראשון מהדראפט בליגה. מארק אגוויר (25.7 נק' עם ממוצע למשחק) ורולאנדו בלקמן (21 נק') ימשיכו לספק את הנקודות, ויחד עם ה"סנטר" הענק דונלדסון, ה"פורוורד'ס" פרקינס וטרפלי, והרכז הרפר, עשויים לתת עונה גדולה.

● יוסטון־רוקטס, השכנה ממדינת טקסס תקום ותיפול על שני גורמים: הראשון, ראלף והשני — סמפסון. ראלף סמפסון (2.24) חתם לאחרונה על חוזה ענק של 12 מיליון דולאר לשש שנים אבל אינו מסתיר את רצונו לעזוב את הקבוצה. עונה טובה שלו, כמו לפני שנתיים, ויוסטון עם שני ענקיה, אלוג'אן שהפך לציר הטוב בליגה וסמפסון, היא מועמדת לאליפות. עונה גרועה של סמפסון תביא לאחת העיסקות הגדולות בהיסטוריה של הכדורסל בארה"ב. ביוסטון חסר מאוד רכז בעל שיעור־קומה שימסור את הכדורים פנימה, לגבוהים.

● יוטה־ג'אז והדנבר־נאגטס הן קבוצות הביניים בליגה. לשתיהן שחקנים טובים שיספיקו לעונה ממוצעת. דנבר: הימרה העונה על מהירות והתקפה ושלחה את ... יחד עם הציר שלה ... לוואשינגטון, עבור מלון. ויינטנט. יוטה תמשיך להתבסס על כח ועוצמה מתחת לסל.

● סאן־אנטוניו וסקרמנטו־קינגס ימשיכו, כנראה, להיות בשר־תותחים לקבוצות השונות. בקינגס האטרקציה היא על הספסל: ביל ראסל האגדי הוא המאמן וויליס ריד, ה"סנטר" הנפלא של הניקס בשנות האליפות, הוא עוזרו.

על הליגה המזרחית והמרכזית ברשימה השנייה.

פיקנטריה | ישראל פז

על טעם וריח אין להתווכח גם בכדורסל

מאת ישראל פז

הדרבי התל־אביבי בכדורסל, בין בית"ר והפועל, שייערך הערב בעירד, "יישר" את טבלת הליגה הלאומית. עד כה נותרו רק שתי התל־אביביות, מכבי והפועל, בלתי־מנוצחות בתום חמישה מחזורים. זה עדיין לא אומר מאומה. מה שברור שהליגה תהיה השנה מעניינת במיוחד.

מה שמפתיע אותי מדי פעם היא העובדה שככל שהקבוצות "מצטיידות" בכדורסלנים מתוצרת־חוץ גוברת התלהבות הצופים. עובדה, מינויים נחטפים ובמחזור השבוע היו 15 אלף צופים. האם זה סימן לאובדן האימון של אוהדי הכדורסל שלנו בשחקנים הישראליים?

קשה לי לעתים להבין כיצד אפשר להזדהות עם קבוצה, ששחקניה מתחלפים חדשות לבקרים ואין לה כלל תשתית ישראלית. אומרים שעל טעם וריח אין להתווכח. מבחינת הכדורסל זה בדיוק כך. מכל מקום, לי הפריע מאוד במשחק המרכזי השבוע בין מכבי ת"א והפועל חולון (78:92), היו במגרש שמונה זרים ומתאזרחים, מהם שבעה שחומי־עור. גם במשחקים אחרים זה היה כך. אינני, חלילה, גזען, אבל מי שמנסה לראות את טובת הכדורסל הישראלי מסרב להיכנס לדכאון, שכן דבר זה יתנקם בנו בעתיד כאשר נבחרת ישראל תנסה לחזור לדרג א' באליפות אירופה.

יום לאחר משחקי המחזור הופיעו ראשי איגוד הכדורסל בפני ועדת הספורט של הכנסת. דיברו שם, בין היתר, על הצורך באיזון בין כדורסלנים ישראלים וזרים־מתאזרחים בליגה. אינני רואה אפשרות כזו משום שהרעה־החולה היא באגודות, הלהוטות להישגים ויוצאות מכל הגיון. רצון ההצלחה מעביר עסקנים על דעתם והם מבצעים דברים שבעתיד עלולים להתנקם בהם. אין מחשבה לטווח ארוך, רואים רק את אשר "מתחת לאף"... כמובן, שזרים רבים הם אטרקציה. זו גם הסיבה שאלפים באים לאולמות. הבעייה היא בהזדהות המוגזמת.

דבר עוד היה במחזור האחרון בליגה: למרות המספר הרב של זרים ומתאזרחים קלעו ישראלים יותר נקודות מאשר הזרים — 394 לעומת 377, אבל המתאזרחים הם שמכריעים את הכף לזכות הזרים. הם הוסיפו 206 נקודות. זו, כמובן, נקודה פיקנטית בלבד שאינה משמעותית לגבי הנעשה בליגה.

ראיתי את המשחק בין מכבי ת"א והפועל חולון — משחק נוקשה. המחצית השנייה, הטובה, של מכבי ת"א, הצילה את המצב. עד להפסקה האפילו חולון המתח והתאגוטות על הרמה והאיכות. מכבי ת"א היתה מלוכדת יותר. להפועל חולון חסר עדיין אופי. קשה מאוד לבנות קבוצה כאשר בכל שנה מחליפים 2־3 שחקנים בחמישייה הראשונה. גם אם יהיו כדורסלנים מהדרג הכביר יש צורך בהתאקלמות. תקוותי שבהמשך הליגה יווצר אותו דבק הכרחי בקבוצות ואז ישופרו אלה שעדיין חסרות יציבות.

קבוצה הראויה להערכה היא מכבי רמת־גן. יש לה רק שני זרים והשאר ישראלים, רובם תוצרת־בית. היא, כמובן, אינה יכולה להתמודד תמיד בשוויון־כוחות עם קבוצות משופעות בכוכבים זרים רבים, אבל את שלה עשתה השבוע כאשר קצרה נצחון שני רצוף, בערד, על בית"ר ת"א (79:80).

כמעט בכל המשחקים ניצלו הקבוצות את ביתיותן. המארחות יצאו כשידן על העליונה. הפועל ת"א לא נבהלה מ"הצהרת הכוונות" של ארל ויליאמס והלמה באליצור נוה־דוד רמלה (72:99); אליצור נתניה גברה על הפועל חיפה (64:74) מכבי חיפה ניצחה את הפועל ירושלים (78:89) והפועל הגליל־העליון הביסה את מכבי נתניה (62:95).

עד יום שני יוכלו קבוצות להחליף זרים. כמה מהן יעשו זאת בעקבות כשלונן עם שחקנים שהובאו בקול־תרועה. הרוב מרוצה משחקני־התגבור שלה. החלפה זו כרוכה בהוצאה כספית גדולה. זה כבר סיפור אחר. מי חושש מהבוטה במציאות הישראלית? רק אחר־כך יבכו. בינתיים חוגגים.

העיניים למינכן

בשבת תופנה תשומת־הלב למשרדי פיב"א במינכן, שם תיערך הגרלת משחקי בית־רבע הגמר בגביע־אירופה בכדורסל. שם גם יקבעו תאריכי המשחקים.

מכבי ת"א כבר יודעת מי יהיו יריבותיה בבית־הגמר בגביע־האלופות. היא מעוניינת רק לסדר תאריכי המשחקים. לעומת זאת מעניין מי יהיו יריבות הפועל הגליל־העליון (בגביע למחזיקות גביע), הפועל ת"א ואליצור נתניה (בקוראץ'). כאשר נדע זאת נשתדל לתכנן את החורף. מה שבטוח שכדורסל טוב ומרתק יהיה.

כאשר הרניק יתפטר מיו"ר איגוד הטניס יופחת עונשו

בית־הדין העליון של מרכז הפועל החליט להוריד את עונשו של דוד הרניק מ־6 שנים ל־3 שנים. ההחלטה תתפוס תוקף חודש לאחר התפטרותו מתפקידו כיו"ר איגוד הטניס או בסיום הקדנציה.

בית־הדין העליון, בראשות עו"ד אברהם פרילנדר, דן בבקשת החנינה של דוד הרניק, יו"ר איגוד הטניס.

בהחלטת בית־הדין נאמר: "לאחר ששמענו הטענות והנסיבות מצד נציגי מרכז הפועל, ולאחר ... שיתקבל את מרות הפועל ... על פי תקנותיו, ... רבה דברי חרטה מצד המבקש, לא רק על עצם האירוע כי גם על מעשיו הוא, ומבלי לנקוט עמדה על האירועים שבגינם נשפט המבקש, הוחלט בהחלטת רוב:

● עונש ההרחקה משורות הפועל של שש שנים יופחת לשלוש שנים.

● עם שובו לשורות הפועל לא ימלא תפקיד של יצוג הפועל במוסדות חוץ במשך ארבע שנים.

● ההחלטה בסעיף א' תיכנס לתוקפה חודש ימים לאחר התפטרותו מתפקיד יו"ר איגוד הטניס, או בסיום הקדנציה.

טניס שולחן

תיקו 5:5 להפועל לוד נגד חולון

קבוצת הפועל לוד סיימה במשחק המחזור השני בליגה הלאומית בטניס־שולחן בתיקו 5:5 עם הפועל חולון. ...

שאר התוצאות בליגה: הפועל ... — מכבי רחובות 9:1; ... אליצור ת"א ... 8:2; מכבי נתניה — הפועל נתניה ...; מכבי ת"א — ... 3:7.

מבצע סיני

דורון רבינזון מפתיע בהימורו בשבת:

תיקו למכבי חיפה בבלומפילד הפסד למכבי ת"א בכפר־סבא

מאת יצחק ויסהוף

דורון רבינזון, שהיה מזוהה במשך כל הקריירה הספורטיבית שלו עם קבוצת מכבי פ"ת, ביצע השנה תפנית חדה ועבר אל מעבר לכביש, לשורות הפועל פ"ת.

רבינזון, שהיה בעונת 1986 מלך־השערים של הליגה הלאומית, החל לשחק בהפועל פ"ת בהרכב הפותח רק בשני מחזורי הליגה האחרונים, נגד בית"ר ירושלים (1:2 לפ"ת; שני השערים: רבינזון), ובשבת — 1:1 בחוץ, נגד הפועל לוד (השער לפ"ת — רבינזון).

רבינזון לא מבטיח שערים בכל שבת, אך לא יתנגד אם כך יהיה. "לשם כך הביאו אותי". דורון רבינזון ינסה לנחש את משחקי המחזור התשיעי בליגה הלאומית בכדורגל.

● הפועל ת"א — מכבי חיפה: מכבי חיפה חייבת לצאת מהמשבר בו היא שרויה. תיקו במשחק נגד הפועל ת"א, באיצטדיון בלומפילד, יהיה עבורה כמו נצחון. הפועל ת"א נמצאת אמנם בתנופה, אך מכבי חיפה לא תפסיד.

התחזית: תיקו.

● הפועל כפר־סבא — מכבי ת"א: נצחון להפועל כפר־סבא מאחר שהיא ביתית. מכבי ת"א לא נמצאת בכושר טוב בעת האחרונה. הביתיות תכריע.

התחזית: נצחון להפועל כפר־סבא.

● מכבי נתניה — בית"ר ת"א: מכבי נתניה מוליכה את הטבלה והיא משחקת בביתה. בית"ר ת"א נמצאת במשבר. הקהל הרב בנתניה ילהיב את אליליו.

התחזית: נצחון למכבי נתניה.

● בני־יהודה ת"א — מכבי פ"ת: בני־יהודה טובה יותר ממכבי פ"ת. למרות שהמשחק לא ייערך בשכונת־התקווה אני צופה לנצחון בני־יהודה. מכבי פ"ת חלשה, ולא תהווה יריב.

התחזית: נצחון לבני־יהודה.

● הפועל פ"ת — הפועל חולון: הפועל פ"ת חייבת לנצח כדי להידבק לחלק העליון של הטבלה. המשחק ייערך לפני האוהדים שלנו, ולפיכך הנצחון יישאר באם־המושבות.

התחזית: נצחון להפועל פ"ת.

● הפועל באר־שבע — הפועל לוד: הפועל לוד תצליח לצבור נקודות במגרשה. בחוץ אין לקבוצה זו כל סיכוי. באר־שבע היא קבוצה טובה ולכן תזכה ב־3 הנקודות.

התחזית: נצחון להפועל באר־שבע.

● שמשון ת"א — בית"ר ירושלים: שתי קבוצות בעלות סגנון משחק שונה. שמשון ת"א טובה בהגנה ואילו בית"ר ירושלים בולטת בהתקפתה. משחק די שקול שלא יוכרע.

התחזית: תיקו.

יוגוסלביה — שבדיה 89:117

נבחרת הכדורסל של יוגוסלביה ניצחה במאריבור את שבדיה — 89:117 (39:64) באיזור ב' של מוקדמות אליפות אירופה בכדורסל.

3000 צופים חזו במשחק בו קלע דרזן פטרוביץ' 26 נקודות.

נודל: תמיכת הקיבוצים חשובה, יש להרחיבה גם לערי השדה של בריה"מ

„הקיבוצים עזרו ונתנו לנו להרגיש ברוסיה שיש לנו מולדת"

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

פגישה נרגשת נערכה אתמול בין אסירי ציון לשעבר ומסורבי עליה, שעלו בתקופה האחרונה, למאמציהם מהקיבוצים. המדובר בקיבוצים יפתח, רמת-מנשה, גבע, מעגן וגברעם, ובעשרות פעילי התנועה הקיבוצית, שהתכנסו באולם קיש הרצפלד במרכז החקלאי בתל-אביב.

כאשר המזכיר יוסף יהלום, מנחה האירוע, לשולחן הנשיאות את אידה נודל, ויקטור ברייליבסקי, ולאדימיר ליפשיץ וד"ר יצחק שכטמן קיבל אותם הקהל הרב בתשואות ממושכות.

כל אסירי-ציון לשעבר הודו לתנועה הקיבוצית על עזרתה במאבק למען עלייתם של יהודי בריה"מ ועל „הגיבוי המוראלי שהם מעניקים לכל מסורבי העלייה, בעמידתם מול השלטונות והטרדות הק.ג.ב."

ויקטור ברייליבסקי אמר: „קיבוץ יפתח עזר לנו מאוד" ברוסיה, הרגשנו שאין אנו בודדים ויש גב למאבקנו. הקשר עם הקיבוצים הוא גם קשר מוראלי שהוא חשוב מאוד לסירובניקים". הוא הוסיף, כי יש להמשיך בלחץ על השלטונות הסובייטיים להתיר עליית יהודים, להזים את התדמית השלילית של ישראל, המופצת על-ידי כלי התקשורת בבריה"מ ולשפר את הקליטה בישראל.

אידה נודל, שדיברה רוסית, הודתה „לכל הישראלים הנמצאים באולם, על שעזרו ונתנו לנו להרגיש ברוסיה שיש לנו מולדת". היא הדגישה, כי „חשוב מאוד שהקיבוצים תומכים בבקראדם או קבוצה, זו עבודה חינוכית וצריך להרחיב אותה לערי-השדה ברחבי רוסיה, המנותקות ממקורות מידע על ישראל".

נודל סיפרה, כי לאוניד לובמן שנכלא והוגלה ב-1968, עדיין בכלא, כיוון שאיש לא ידע על מאסרו והוריו הסתירו זאת, בגלל פחדם מהק.ג.ב. היא סיפרה עוד, כי רק עתה פנה אליה אביו של לובמן וביקש ממנה להזעיק את דעת הקהל העולמית למען שחרורו.

אידה נודל הטעימה, כי ה„גלסנוסט" עלול להסתיים, דבר שעלול להביא בעקבותיו גזירות חדשות על הנאבקים למען העלייה, ותבעה, לכן, להגביר את המאבק למען עליית היהודים. ולאדימיר ליפשיץ הודה בראשית דבריו לחברי קיבוץ רמות-מנשה ולידידים בקיבוצים גונן וסעד, אשר כתבו ועזרו לו ולמשפחתו לאורך כל שנות המאבק. הוא תיאר את סבלם של המורים לעברית, ביניהם מורהו אלכס זליצ'נוק, הנאבק על עלייתו.

ד"ר יצחק שכטמן שנקלט בקיבוץ גבע ועובד בקופת-חולים עפולה, סיפר על חוויותיו הראשונות בארץ ובקיבוץ, אותו השווה ל„מקום הנופש הטוב ביותר שעל שפת הים השחור".

את הכנס פתח חיים צ'סלר מזכ"ל המועצה למען יהודי בריה"מ, והעלה על נס את תרומתה של התנועה הקיבוצית, שהיתה בין מקימי המועצה.

יהודית קנול נציגת הקיבוץ הארצי במועצה הציבורית, הגישה לכל אחד מאסירי ציון לשעבר שי, עציץ נאה ממשתלת קיבוץ יסעור ומזוודה מלאה פירות יבשים ופיצוחים מתוצרת קיבוץ גבע.

בתחילת המפגש מסרו חברי המשלחת הישראלית ליריד הספרים במוסקבה, רות אלון, עמרם גורדון, אורי לפידות ושמואל שנהר, רשמים מרתקים מפגישותיהם עם למעלה מאלפיים יהודים. (עתיים)

תפס טיפוס בטיפוס

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

יובל גנו בן 22 מקיבוץ בית אלפא העסיק במשך ימים מספר את חיל האוויר המלכותי בנאפל, שגרירות ישראל במקום, משרד החוץ וקיבוצו. הבחור שהיה בדרכו לפסגת האוורסט חלה בטיפוס הבטן, ואושפז בבית חולים במרומי ההרים. מבית החולים יצרו קשר עם שגרירות ישראל בקטמנדו הבירה ומשם קצרה היתה הדרך לישראל ולקיבוץ בית אלפא.

המשק נדרש לשלם 1,500 דולאר כדי לממן את המסוק שיוריד את החולה מהור לאשפוז בבירה. הכסף הועבר מיד דרך משרד החוץ, ואז הסתבר כי שלושת מסוקי צבא נפאל עסוקים עברו יומיים עד שאחד מהם התפנה לבצע את המשימה.

בבית החולים אושפז גנו בהשגחת שגרירות ישראל ובטיפולו של רופא ישראלי שנמצא במקום במקרה.

גם בארה"ב הורעלו אוכלי „הדג הלבן" בבוטוליזם

שני מקרים נוספים של הרעלת בוטוליזם נתגלו בארצות הברית, ומקורם באכילת דגים מסוג „הדג הלבן". מאכילת דג מסוג זה מתה אשה ירושלמית.

המורעלים בארה"ב לא רכשו את הדג באותה חנות שבה נרכש הדג ע"י קרוב המשפחה, שייבא את הדגים למשפחה הירושלמית. כך הודיעו שלטונות הבריאות בארה"ב למשרד הבריאות בישראל.

דובר משרד הבריאות הודיע, כי בדיקות המעבדה שבוצעו בישראל, בעקבות גילויי ההרעלה, העלו כי אכן מדובר בבוטוליזם. שלושת בני המשפחה האחרים שטעמו מדג זה, נבדקו ע"י רופאי משרד הבריאות ונמסר כי לא פיתחו שום סימני מחלה. בתה בת ה-40 של האשה שמתה, שאכלה מן הדג, בבית החולים „הדסה", ומצבה משתפר, אך ממשיך להיות קשה.

ד"ר עלמה אבני ראש שירותי בריאות הציבור במשרד הבריאות הדגישה בעקבות גילויי המקרים, כי חידק זה נמצא בדגים מורעלים בלבד, ובישראל הדג הלבן אינו משווק. עוד ציינה, כי כל הדגים המיובאים לישראל מבוקרים ונבדקים ע"י שלטונות הבריאות. לפיכך, אין מקום לחשש מרכישת מוצרים שהובאו לישראל באופן מסודר. (עתיים)

המרכז לשלום / בית ברל / גבעת חביבה

עשור לביקור סאדאת — סימפוזיון בינלאומי

1. יום ד' — 11.11.87 — גבעת חביבה
הפתיחה: 9.30 בבוקר.
הגורמים שהביאו להסכם השלום
בהשתתפות: השגריר מוחמד בסיוני, ד"ר אמציה ברעם, פרופ' גליה גולן, פרופ' גבי ורבורג, מותמר ותד, זיאד אבו זיאד, אריה נאור, פרופ' מיכאל סטרנר (ארה"ב), פרופ' אמנון סלע, פרופ' עבדול עזיז סעיד (ארה"ב), פרופ' יאיר ענרון, וליד צאדק, חיים צדוק, גדעון רפאל, פרופ' שמעון שמיר.

2. יום ה' — 12.11.87 — בית ברל
הפתיחה: 9.30 בבוקר
תנאים להמשך תהליך השלום
בהשתתפות: ח"כ אבא אבן, פרופ' שלמה אבינרי, ד"ר יוסי אולמרט, פרופ' עמנואל גוטמן, פרופ' גליה גולן, פרופ' יוסף גורני, ח"כ עבדול והאב דראושה, ח"כ אהרן הראל, השר עזר ויצמן, פרופ' משה מעוז, ח"כ אורה נמיר, חנא סיניורא, השגריר תומס פיקרינג, השגריר אלאן פיארה, פרופ' שמעון שמיר, פרופ' אשר ששר.
תרגום סימולטני לעברית בשני ימי הסימפוזיון.

3. ביום ד' — 18.11.87 — במלון דניאל בהרצליה
ארוחת צהריים בשעה 13.00
בהשתתפות: ד"ר מוסטפה חליל — ראש ממשלת מצרים לשעבר
השר עזר ויצמן
מר תומס פיקרינג — שגריר ארה"ב
ינחה: מר חיים צדוק, יו"ר חבר הנאמנים של המרכז לשלום.
המעוניינים לקבל הזמנה מתבקשים להחזיר אלינו את הספח בצירוף 50 ש"ח לאיש, השתתפות בהוצאות.

....נא לתלוש

לכב'
המרכז לשלום, רח' החשמונאים 107, ת"א — 011 67,
טלפון: 5612266 (03)
אבקשכם לשלוח אלי........כרטיסי הזמנה לסעודה החגיגית

שם.......................................

כתובת................... טלפון...................

ר"ב המחאה ע"ס..............ש"ח.

נא לכתוב בכתב ברור

חתימה

שערי מטבע-חוץ בנק הפועלים — 4.11.87

	יחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.6747	1.6956	1.6859
דולר אמריקני	1	1.52	1.59	1.5553	1.5747	1.5668
מרק גרמני	1	0.90	0.94	0.9114	0.9228	0.9165
לירה סטרלינג	1	2.67	2.80	2.7218	2.7557	2.7377
פרנק צרפתי	1	0.26	0.28	0.2678	0.2711	0.2691
ין יפני	100	1.12	1.17	1.1382	1.1524	1.1449
גילדן הולנדי	1	0.79	0.83	0.8100	0.8202	0.8149
פרנק שווייצרי	1	1.09	1.14	1.1050	1.1188	1.1112
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2537	0.2569	0.2555
כתר נורווגי	1	0.24	0.25	0.2405	0.2435	0.2426
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2357	0.2387	0.2376
מרק פיני	1	0.36	0.38	0.3703	0.3749	0.3731
דולר קנדי	1	1.15	1.21	1.1741	1.1887	1.1841
דולר אוסטרלי	1	1.02	1.09	1.0534	1.0665	1.0627
ראנד דר' אפריקני	1	0.47	0.79	0.7803	0.7900	0.7876
פרנק בלגי	10	0.42	0.45	0.4354	0.4408	0.4381
שילינג אוסטרי	10	1.27	1.33	1.2946	1.3107	1.3014
לירה איטלקית	1,000	1.21	1.29	1.2338	1.2492	1.2402

ממילא — רק תרגיל

תרגיל הג"א בשכונת ממילא בירושלים (צילום: אליהו הראתי)

מאסר נוסף לאסיר שסירב להעיד נגד חבריו

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

דוד לוי המרצה עונש מאסר בגין נסיון שוד, נידון לחודשיים מאסר נוספים על סירובו להעיד נגד שותפיו לנסיון השוד.

דוד לוי הורשע ונידון למאסר לאחר שהואשם בקשירת קשר עם יוסף קופר ודרור גזית לשדוד חנות תכשיטים בקריית-ים ונסיון לבצע שוד בחנות „גרעיני עופלה" במפרץ חיפה. משפטם של שני הנאשמים האחרים מתנהל בימים אלה בפני השופט מיכה לינדנשטראוס בבית-המשפט המחוזי בחיפה.

דוד לוי נידון שלשום לחודש מאסר על סירובו להעיד נגד דרור גזית. אתמול, הוא נידון לחודש מאסר נוסף על סירובו להעיד נגד יוסף קופר.

● משרד-הביטחון יפצה משפחה מרהט על נזק שנגרם לדירתה כתוצאה מ„בום" על-קולי, שיצרו מטוסי חיל האוויר בשעת טיסה נמוכה מעל העיירה.

החופשיות ירדו ב-123 מיליון ד'

ערך השוק של המניות החופשיות ירד אתמול ב-2.4%, ב-193 מיליון שקל, שהם 123 מיליון דולר. מניות ההסדר ירדו ב-0.02% בממוצע

גלגלי הבורסה

מאת אלחנן תורוביץ

אתמול חל מפנה לרעה בשוק המניות, כהשפעת מימוש רווחים וידיעות על ירידות בבורסות המזרח הרחוק ואוסטרליה ובתחילת המסחר בבורסת לונדון. הירידות במניות החופשיות הקיפו ל-15 מיליון שקל, לשעה שהמבקשים התבטאו ב-1.5 מיליון שקל. במניות ההסדר היו הפיצעים גדולים ב-50% מהמבקשים. בשוק המניות כולו עלו 39 שערים, 285 ירדו, ו-104 נשארו בלי שינוי.

במסחר באיגרות החוב בלטו שוב עליות עד 3% בסוג „בריבית כפולה". סל המטבעות עלה אתמול ב-0.18 אג' ל-1.6859 שקל ושער הדולר היציג עלה ב-0.2 אג' ל-1.5668 שקל. דולר נוסעים — 1.8464 שקל. הדולר השחור נע בין 1.71 ל-1.74 שקל.

בקרנות הנאמנות השקיע אתמול הציבור 12 מיליון שקל, בעיקר ב„מולידיות". קבוצת הפועלים הגדילה את חלקה בקרנות הנאמנות גם בחודש אוקטובר, שבו הגיע ל-925 מיליון שקל, ל-27.3% מכלל נכסי הקרנות. שיעור זה מהווה גידול של חצי-אחוז(!) לעומת חלקה בסוף ספטמבר.

במסחר במניות בשערים משתנים נשאר ללא שינוי רק שער אחד (של קופסאות פח 1). כל השערים האחרים ירדו. הירידה הגדולה ביותר — ב-4% — היתה באי די בי פת'. המחזור הגדול ביותר — יותר מ-859 אלף שקל — היה במניות טבע. מדד המניות ירד מ-146.74 ל-144.87 בסיבוב הראשון ול-143.65 בסיבוב השני ול-142.56 במסחר רב-צדדי אחרי הצהריים.

במניות הסדר שפדיונן ב-1988 נעו עליות השערים בין 0.2% (בל"ל) ל-2.5% (אי די בי ב'). הפועלים למוכ"ז עלו ב-0.5%. לעומתן נעו הירידות בין 0.3% (דיסקונט א' ומימון סחר 1) ל-2.7% (דיסקונט ב'). תשואותיהן השנתיות במונחים דולריים נעו בין 11.77% (בל"ל) ל-12.29% (המזרחי ע"ש). הפועלים ע"ש — 11.85%.

במניות הסדר שפדיונן ב-1988 נעו עליות השערים בין 0.2% (אגוד) ל-9.9% (דיסקונט א'). לעומתן נעו הירידות בין 0.4% (הפועלים ע"ש) ל-0.9% (כללי). תשואותיהן השנתיות במונחים דולריים נעו בין 4.19% (דיסקונט א') ל-9.69% (בל"ל). הפועלים ע"ש — 9.36%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר עלתה אוה"ח ב-1.7%.

„אגודת העולם המוסלמי" תעניק יותר ממיליון דולר לשנה למוסלמים בישראל

מאת קאסם זייד

אגודת העולם המוסלמי, שמרכזה במכה שבערב הסעודית, הסמיכה את שייח אלדין אל-עלמי, יו"ר המועצה המוסלמית העליונה בירושלים, להגדיל את הסיוע הכספי למוסלמים בישראל. זאת מסר שייח אלדין אל-עלמי שחזר השבוע מערב הסעודית, שם השתתף בכנס אגודת העולם המוסלמי.

אל-עלמי אמר לכתבנו בשבת ביפו, כי באוזני אחראי העמותה לטיפוח ולטיפול בענייני המוסלמים בעיר, הוא יעמוד מקרוב על ביצוע פרויקט שיקום השכונה הערבית ביפו הנערך בסיוע המועצה המוסלמית העליונה.

המועצה המוסלמית העניקה לעמותה ביפו 50 אלף דולר לשיקום 26 בתים. עוד סייעה המועצה ברכישת מכונות שתשרת את ענייני המוסלמים ביפו. המועצה המוסלמית מתכוונת לסייע גם בשיקום שכונות ערביות בלוד וברמלה. כן היא תמשיך לממן בניית ושיקום מסגדים ומוסדות הערביים. המועצה תסייע גם למשפחות מוסלמיות נזקקות ותעניק מלגות לסטודנטים מוסלמים.

לאחר ביקורו ביפו, יבוא אל-עלמי לכפר טייבה שבמשולש, כדי לעמוד מקרוב על הסיבות שהביאו להקפאת בנייתה של המכללה האסלאמית בכפר. בטקס הנחת אבן הפינה למכללה שהתקיים לפני שנה, הודיע אל-עלמי על תרומה בסך מאה אלף דולר להקמת המכללה. מקורות מוסמכים במועצה האיסלמית במזרח ירושלים מסרו, שהיקף הסיוע השנתי שתעניק „אגודת העולם" למוסלמים בישראל יעלה על מיליון דולר.

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 08.05 שעת כושר. 08.15 מושגים ביהדות — על מוזות וכו'. 08.40 ראשית הקריאה — כלי מדוח — מ"ח. 09.00 ארץ מולדת — כיו חומות ירושלים וכו'. 09.20 מדעי הטבע — ז'ט' — תנועת הדג. 10.10 אנגלית ה'. 10.30 הגיל הרך — בבית של מיסטוק — אני גדב. 11.00 אנגלית ו'. 11.15 ערבית מדוברת — ד"ה — אלחלם. 11.30 אנגלית ח'. 12.00 מדעי הטבע — על יסודי — מיסיקה — אלקטרוסטטיקה 2. 12.25 אנגלית ט'. 13.00 הסטוריה מולדות ישראל — קהילות יהודיות בימי הביניים. 13.30 משפט דמיאניוק. 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 14.05 בלי מדוח — ה' "ב. 14.30 קשר משפחתי — משפחת בקדרוש שידור חוזר מתאריך 2.11.87 וכו'. 15.10 רחוב סומסום — הכתם — מה עושים עם הכתם שעל החולצה למושיה יש רעיון מקורי ביותר ואילו קיפי עורך היום מסע מסוכן באוטובוס. 15.40 שעת כושר. 15.50 מאחיים שניות למועצה למלאכה בסרטן — דפי מידע טלטקסט. 16.00 זהרוזה — שידור חי. 17.00 ערב חדש.

ערוץ 2

08.30 שידור ישיר ממשפט דמיאניוק. 17.30 סיפורי היער הירוק — סדרת אנימציה לילדים. 18.00 יוסי של צרות — יונה אליאן. 19.30 תקציר משפט דמיאניוק. 20.00 סידרת דרמה הסיפור שנשכח ופרק אחרון. 20.30 הטלוויזיה - צחוק משומר (ו"א). 21.20 בירור 2: רוקסי מיוזיק.

רדיו

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות. 05.55 באותו מילולי — פינתו של אבשלום קור. 06.00 אות פתיחת השידורים. 06.05 אוניברסיטה משודרת — ההיסטוריה האמריקנית ממלחמת האזרחים למלחמה הקרה — תקופת השיקום. מרצה: ד"ר ארנון גוטפלד. 06.30 בוקר...

הודעות הראשונות של היום עם מבינה בת-צבי. 07.05 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית עם מיכה פרידמן, אילנה דיין ויעל דן. 09.05 אילה בוקר — עם אלי ישראלי. 10.05 מוסיקה — עם אורלי יניב. 11.05 נכון לעכשיו. 13.00 מבזק ידיעות. 13.05 רז רה יומי — עם רובי לנץ ורני קרמל. 14.05 פגישה יומית — עם יצחק ברנע. 15.05 שירים לחג — עם ארז טל. 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים. 16.54 באותו מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל — עם דן שילון, יעל דן וגני סביר. 18.05 שעה קלה על כלכלה — עם שמואל גושטון ואמרום וכו'. מסיקה: דורי נגיה. 18.45 חמש עשרה קטנות — מגאזין גל"צ לענייני צבא ובטחון. עורכים: יוסי עוזרד וענת גלאון. מגיש: יוסי עוזרד. 18.55 הודעות לחיילים. 19.00 מבזק ידיעות. 19.05 שירים מכאן — שירים עבריים. 20.05 שאלות אישיות — חלק כ' — יעקב אגמון משוחח עם יוסי טבנקין, במלאות 30 שנה למותו עורך: סמי רכלבסקי (ש"ח). 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת — ההיסטוריה האמריקנית ממלחמת האזרחים למלחמה הקרה — תקופת השיקום. מרצה: ד"ר ארנון גוטפלד. 22.05 על הדבש ועל העוקץ — שירים שהחברה אוהבים. עורך: מאיר ליאני. 23.05 עשרים וארבע — היום שהיה — עם ירון וילנסקי. 23.55 שירת חצות — עם ד"ר אריק כרמון. מסיקה: דורית שמעוני. 00.05 ציפורי לילה עם אלי ישראלי. 02.00 מבזק ידיעות. 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים.

שידורי צה"ל 2

18.05 רדיו רדיו — עם יואב קוטנר. 20.00 סבבכבסים — מירע, ד"שים, משחקי רדיו ומוסיקה לחיילים שנשארו בתורנות. 22.05 הפסקת עשר — עם מיכל ניב. 23.05 קול הג'או הזה — עורך ומגיש: רני קרסל.

קולנוע

תל-אביב

אסתר: הקשר המקצועי	9.40 ,7.15 ,5
אורלי: התנקשות	9.30 ,7.15 ,5
בן-יהודה: ללא מוצא	9.30,7.00,4.30
גת: המכשפות מאיסטוויק	9.15 ,6.15 ,3.15
גורדון: 38	9.30 ,7.00
דקל: האלמנה השחורה	9.30 ,7.15 ,5
דרייב אין: היחידה לפשעים	7.45
חוד: השוטר מבברלי הילס	9.30 ,7.15 ,5
הרווה הישראלית:	
הקוסם מארץ עוץ	16.00 ,10.30
האחים מארקס במירוצים	24.00 ,21.30
לימור: הרוצח ללא מוצא	9.30 ,7.15 ,4.30
מוזיאון ת"א: בית האמיצים	9.30 ,7.30
סינמה 1	
היחידה לפשעים חמורים	9.30 ,7.15 ,5
סינמה 2: אשה מסורה	9.30 ,7.15 ,5
פאר: לחישה רועמת	9.30 ,7.30 ,5
פאריס: לא יכולה בלי זה	9.30 ,7.15 ,2 ,12
רבינוביץ:	
חן 1: מטאלג'אקט	9.50 ,7.30 ,5
חן 2: הפורצת	
מסן פרנטיסקו	9.45 ,7.25 ,5
חן 3: ריטה סו ובוב גם הוא	
חן 4: הנוכל האוהבת והמאהבת	9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
חן 5: פגישה עיוורת	9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
שחף: הבלתי משוחדים	9.30 ,7.00 ,4.30
תל-אביב: אשת הכומר	9.30 ,7.15 ,5
תכלת: החנות מעבר לפינה	9.35 ,7.00 ,4.30
לב 1: המשפחה	9.30 ,7.15 ,4.30 ,2
לב 2: גברים גברים	10.00 ,8 ,5 ,2
לב 3: משפחת המלוכלכים	10.00 ,8 ,5 ,2
לב 4: חימו מלך ים	10.00 ,7.50 ,5 ,2

רמת-גן

אואזיס: מטאל ג'אקט	9.30 ,6.40 ,4
לילה: נערי הכרך	9.30 ,7.15
ארמון: הקשר המקצועי	9.45 ,7.30 ,5
רב-גן:	
גן 1: המכשפות מאיסטוויק	9.40 ,7.20 ,5
גן 2: הנוכל, האוהבת והמאהבת	9.40 ,7.20 ,5
גן 3: הפורצת	
מסן פרנטיסקו	9.15 ,6.15
גן 4: ריטה סו ובוב גם הוא	9.40 ,7.30 ,5

ירושלים

אוריון: השוטר מבברלי הילס	9.30 ,7.15 ,4.30
אורנע: לוחם עם כבוד	9.15 ,4.30
בית אגרון:	
אי.טי. — חבר מכוכב אחר	18.30
ישנוני	20.30
ראשים מרובים — הפסיקו להיות הגיוניים	23.15
כפיר: הבלתי משוחדים	9.30 ,7.00 ,4.00
אורגיל: מטאל ג'אקט	9.15 ,7 ,4.30
מיטשל: שבלול	9.00 ,7.00
ממדוד: אני והחברה	9.30 ,7.00
הבוורה: סגור לרגל שיפוצים	
אוריון	
אור 1: בית האמיצים	9.15 ,7.15 ,4.30
אור 2: חימו מלך ים	9.30 ,7.15 ,4.30
אור 3: זהב רטוב	9.00 ,7.00 ,4.30
אור 4: לא שם זין	9.00 ,6.30
אור 5: קוקה קולה קיד	
עדן: היחידה לפשעים חמורים	9.00 ,7.00 ,4.30
תיאטרון ירושלים:	9.00 ,7 ,4.30
לאן דה פלורט	21.45 ,18.45

חיפה

אורות: השוטר מבברלי הילס	9.15 ,7.00 ,4.30
זמן: גרדפי החוק	9.00 ,7.00 ,4.30
עצמון 1: ללא מוצא	9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון 2: מעקב חושני	9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון 3: סיפורו של שוטר	
רון: הבלתי משוחדים	4.30 ,7.00 ,9.30
אמפיר: רובוקופ	9.30 ,7.00 ,4
אורלי: המכשפה	9.30 ,7.00 ,4.30
קרן: אור המחודש	9.15
חימו מלך ירושלים	9.30
פאר: המכשפות מאיסטוויק	9.00 ,7.00 ,4.00

נתניה

שרון: שם הורד	9.15 ,7
סטודיו: מטאל נאקט	9.15 ,7

חולון

סביון: הבלתי משוחדים	9.15 ,7.00 ,5
מגדל: המכשפות מאיסטוויק	9.30 ,7.00
רינה: חתיך אמריקאי	9.30 ,7.30 ,5
ארמון: פוטו רומן	9.30 ,7.30 ,5

בת-ים

עצמאות: הבלתי משוחדים	9.15 ,7.15 ,5

הרצליה

דוידי: הבלתי משוחדים	9.15 ,7.15 ,5.00
מלון דניאל — האודיטוריום	
א' כ' ג' — מעקב חושני	9.15 ,7.15

באר-שבע

חן: השוטר מבברלי הילס	9.30 ,7.00 ,4.30

פתח-תקוה

היכל 1: הבלתי משוחדים	9.15 ,7.15 ,5
היכל 2: השוטר מבברלי הילס	9.30 ,7.15 ,5
היכל 3: המכשפות מאיסטוויק	9.30 ,7.15 ,5

כפר-סבא

בית ברל: פרוט כמוני הקולנוע	9.00

עפולה

מופתרון: חימו מלך ירושלים	9

גבעתיים

חודר: הבלתי משוחדים	9.15

ראשון-לציון

רון 1: חנות קטנה ומסריחה	9.15 ,7.15
רון 2: הבלתי משוחדים	9.30 ,7.15

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי
מחר יום ה', 5.11
הפרמיירה: 20.30
(כרטיסים מה-27.9 תקפים)

צוותא — לתרבות מתקדמת
יום ה' 5.11 בשעה 21.00
באמצע חיים

האגודה ע"ש „יעל אנה"

לעדוד המחקר בהתפתחות הילד (בפירוק מרצון)

ניתנת בזה הודעה כי באסיפה כללית שלא מן המנין של העמותה, שנועדה ונתכנסה כהלכה ביום 6.10.1987, נתקבלה החלטה לפרק את העמותה מרצון על ידי החברים ולמנות את עו"ד מיכאל פרימן מדרך העצמאות 63, חיפה, למפרק העמותה.

כל נושה שיש לו תביעות נגד העמותה הנ"ל יגיש את תביעותיו, בצרוף הוכחותיו, תוך 21 יום מיום פרסום הודעה זו למפרק לפי המען הנ"ל.

תביעות שתוגשנה לאחר תום המועד הנ"ל — לא תענינה.

מיכאל פרימן, עו"ד מפרק

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי-מרקחת

בת-ים
קופ"ח — עין יהב, חולון.

חולון
קופ"ח — עין יהב, חולון.

ירושלים

נתניה
פרדו — פ"ת 76.

פתח-תקוה
רסל — רוטשילד 89.

רמת-גן

תל-אביב
טניסט — אבן גבירול 83.
בריאות — המלך ג'ורג' 28.

חיפה
קופ"ח מכבי — יל"ג 6.

תורנות בתי-חולים

תל-אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל-השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח-תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל-אביב - בימים ב', ה', ו' - כירורגית ופנימית, ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל-אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגית ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
הדסה ע"כ - ילדים, עיניים, ביקור חולים - פנימית, א.א.ג. שערי צדק - נשים, כירורגיה, אורטופדית.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'-ה' ב-08.00-20.00, בימי ו' 08.00-16.00.
טלפונים: 03-433300, 03-433500.

„קו בית" — ארגון הקשבת במצוקה לילד לנוער - קו לנוער במצוקה.
ירושלים — 02-243358
ת"א — 226027 (24 שעות)
חיפה — 04-229488 (11.00-20.00)
גליל מערבי — 04-922222

קו פתוח לחולים במצוקה
כימי ב' ד' — טל. 233733
„קו פתוח" — ארגון הקשבה לילדים ובני-נוער 03-221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשירותי מד"א — התחנות לרפואה שירותי מסתובבים בתל-אביב — ביקור א'-ה' 21.00—23.00. השעות: 18.00—24.00. השעות: 15.00—21.00.

מד"א

משטרה

ירושלים, תל-אביב, חיפה, רמת-גן, בני-ברק, חולון, פתח-תקוה — טל' 100. באר-שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני-ברק וחיפה:
בימים א'-ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני-ברק וירושלים:
א'-ו': 7.00
מתל-אביב לחיפה:
בימים א'-ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00
מתל-אביב לנהריה:
בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00
מחיפה, בת-גלים, לתל-אביב:
בימים א'-ה': 6.00, 6.50, 7.30, 8.30, 10.00

הודעות

ועדת משנה לתכנון ובניה חולון

תיק בנין 2085

הודעה על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 361 בגוש 6995 ברח' הרקפת מס' 15 חולון, הכוללת מתן הקלה ב: א. אחוזי בניה 6% משטח המגרש 1246/6 מ"ר.

החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים 2 קומות.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון רח' וייצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל. התנגדויות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדויות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ח. שרון
ראש העיר ויו"ר ועדה מקומית לתכנון ולבניה — חולון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב—יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו בקשה ליתן אישור הקלה לתוספת אחוזי בניה בעליית גג בשטח 23.00 מ"ר ברחוב גרואני מס' 3 גוש 6631 חלקה 89.

תיק בנין 2205-001
בקשה מס' 870877

כל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להענקת ההיתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון. התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בסטי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל-אביב-יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי פתח-תקוה

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' פת/16/1154".

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 4042, חלקה 7, שטח רח' רוזה, יונה פינת רחוב רות.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: קביעת חנות באזור מגורים א' הריסת חנות קיימת.

הודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט, המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3304, התשמ"ו, עמ' 1448 ובעתון בוקר „הצופה" מתאריך 16.2.86, ובעתון ערב „הדשות" מתאריך 16.2.86 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף „על המשמר" מתאריך 16.2.86 בשפה העברית.

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

א. זהבי — מ"מ יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז
תאריך: 29.9.1987

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי פתח-תקוה

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' פת/28/1212".

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6397, חלקה 198, רחוב סלנט פינת פינס.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: קביעת 8 יחידות דיור, קווי בניין ובינוי.

הודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3415, התשמ"ז, עמ' 771, ובעתון בוקר „הצופה" מתאריך 24.12.86, ובעתון ערב „מעריב" מתאריך 24.12.86 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף „על המשמר" מתאריך 24.12.86 בשפה העברית.

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שיש — יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז
18.9.1987

הועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בניית מגורים לבית על חלקה 255 בגוש 8260 רח' סימטת בורודצקי מס' 24א בחריגות, כהקלה של 0.86% באחוזי הבניה לצרכי סוכה. את התכמ"ס 345/87 ות.ב. 5467 ניתן לראות במשרדי הוועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי, יו"ר הוועדה המקומית

ועדת משנה לתכנון ובניה חולון

תיק בנין 1567

הודעה על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשר להיתר בניה על חלקה 179 בגוש 6019 ברח' הנביאים מס' 46 חולון, הכוללת מתן הקלה ב: א. אחוזי בניה 6% משטח המגרש 594/2 בקומת הקרקע בלבד.

החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים א'.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעירית חולון רחוב וייצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל. התנגדויות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדויות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ח. שרון
ראש העיר ויו"ר ועדה מקומית לתכנון ולבניה — חולון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי שמעונים

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבנייה מחוז הדרום, החליטה באישור שר הפנים לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס' 111/03/7 שינוי מס' 1 לתכנית מפורטת.

עיקרי הוראות התכנית: שינוי יעוד משטח חקלאי למגורים ולמבני משק והחלטת מיקום אזור תעשיה, הזזת דרך מס' 3 שינוי רוחב כביש הכניסה תוספת שטח למבני ציבור.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: כ-209.0 דונם, קיבוץ גבולות — אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט פרסומים מס' 3342 מיום 5/6/86, עמוד 2212.

השינוי האמור שבה הוועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה שמעונים. כל המעוניין רשאי לעיין בה ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שלום דנינו — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, מחוז הדרום

ועדת המשנה לתכנון ובנייה
מרחב תכנון מקומי ראשון-לציון

הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה-1965

ניתנת בזאת הודעה כי הוגשה לוועדת המשנה לתכנון ובנייה ראשל"צ, בקשה למתן הקלות חלקה 343, בגוש 4241, רחוב נוש חלב.

לפי תכנית מתאר / תכנית מפורטת, נמצאת החלקה הנ"ל באזור מגורים א' ומותר לבנות עליה בית פרטי דירה אחת.

בקשת בעלי החלקה: הקלה 2% עבור תוספת בניה (מרפסות ללא גג).

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לוועדת המשנה הנ"ל תוך 15 יום, החל מיום פרסום הודעה ז. אם לא תוגש כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישור.

מ. ניצן — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובנייה, ראשל"צ

מדינת ישראל
חוק התכנון והבנייה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי משגב

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה—1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה מחוז הצפון ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה משגב, שבי מועצה האזורית משגב, הופקדה תכנית מפורטת הנקראת „תכנית מפורטת מס' 5302 — דרך מס' 805 — קטע אזור תעשיה שגב-אשחר", ביחד עם התשריט המצורף אליה.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
● גוש 19244, חלקי חלקות 13, 16, 19.
● גוש 19247, חלקי חלקות 1, 2, 5, 6, 13, 15, 17.
● גוש 19271, חלק מחלקה 42.
● גוש 19273, חלקי חלקות 1, 13—15.
● גוש 19274, חלקי חלקות 1, 3, 4, 38.
● גוש 19275, חלקי חלקות 1, 6, 13, 22—24, 38—41.
● גוש 19278, חלקי חלקות 4, 6—10, 13, 15, 16, 19—21.
● גוש 19286, חלקי חלקות 1, 2, 3, 19, 24, 25, 28.

עיקרי מטרות התכנית:
א) סלילת קטע מדרך חדשה אשר לכשתושלם, תחבר את גוש שגב לכביש עוקף טבריה.
ב) סלילת דרך גישה לגוש אשחר.

כל המעוניין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקבלת קהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על-ידי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה האמורה.

את ההתנגדות יש להגיש בכתב בפרוט הנימוקות ובליווי תצהיר חתום על-ידי עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מתבססת.

עמרם קלעג'י — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, צפון
י"ב באלול התשמ"ז
6.9.1987

„הפנימיות בארץ כאילו הועתקו מספרו של דיקנס אוליבר טוויסט"

אמר פרופ' יונה רוזנפלד בישיבת ועדת העבודה והרווחה ● ח"כ סרטני: בפנימיות מועסקים אנשים ללא הכשרה וסוטים הפורקים על הילדים את יצריהם החייתיים

מאת יצחק שור ומוטי בסוק, כתבי „על המשמר"

בפנימיות בישראל ישנם סיפורים שהסופר הבריטי בן המאה הקודמת, צ'רלס דיקנס, לא היה מתבייש בהם. הם כאילו לקוחים מספרו „אוליבר טוויסט" על החיים בפנימיה בריטית. דברים אלה אמר אתמול פרופ' יונה רוזנפלד מבית־הספר לעבודה סוציאלית של האוניברסיטה העברית, בישיבת ועדת העבודה והרווחה, שדנה בדו"ח ד"ר קדמון על המצב בפנימיות.

פרופ' רוזנפלד אמר, שמשרד־העבודה־והרווחה איננו משתף פעולה עם האוניברסיטה כדי לחשוף את האמת. ההשקעה לילד ירדה. ילדים נשלחים לפנימיות כדי לשמש אובייקט של גופים פוליטיים ודתיים.

מן הנתונים שנמסרו לוועדה עולה, כי 5 אחוזים מן הילדים בגילאי 6־14 ו־20 אחוז מגילאי 14־18 חיים בפנימיות, וזהו שיא עולמי. „איש אינו יודע כמה פנימיות יש כיום בישראל וכמה ילדים חיים בהן" — אמר ד"ר קדמון.

מנכ"ל משרד־העבודה־והרווחה, יהושע דווידוביץ, אמר, כי נאלץ להעביר למשטרה תלונות על התעללות בילדים, אף כי לא קיבל פרטים מן המתלוננים. לדבריו, מפקח אדם אחד על 11 פנימיות בממוצע, וברור שאי־אפשר להגיע לפיקוח יעיל בתנאים אלה של צמצום בכוח אדם. ח"כ חייקה גרוסמן (מפ"ם) תבעה להסיר את מעטה הסודיות מעל שמות הפנימיות שמנהליהם מואשמים בהחזקת ילדים בתנאים בלתי אנושיים ובהענשתם בשיטות לא מקובלות בחברה מתוקנת ונאורה.

איזור הדמדומים

בדיון בכנסת בנושא זה אמרה ח"כ אמורה סרטני (מפ"ם), כי כ־50 אלף ילדים מתחנכים בפנימיות רגילות, פרטיות וציבוריות. רבים מהם גדלים בתת־תנאים, ללא חימום, ללא ביגוד מתאים, ולעיתים ללא מזון הולם. מועסקים בפנימיות אנשים ללא הכשרה, כולל סוטים, שפורקים את יצריהם החייתיים על הילדים המטופלים. משרד־העבודה־והרווחה, המופקד על הפנימיות, מפזר מישרות לאנשי שלומו של השר. הפתרון למצוקה הנוראה יבוא רק אם תוקם לכל הפנימיות מסגרת גג בניהול אנשי מקצוע מעולים.

דדי צוקר (ר"צ) טען, כי החברה שלנו בחרה, מתוך אנוכיות, לשלוח 13 אלף ילדים בעלי רקע בעייתי אל מעבר לחומות, למוסדות פנימייתיים סגורים. האזרח המהוגן בארץ מעדיף להשאיר ילדים אלה באיזור הדמדומים, שם אין הוא נאלץ לראות את מצוקותיהם. חברה מתוקנת צריכה להעביר את הילדים מימי צ'רלס דיקנס לסוף המאה העשרים.

יו"ר ועדת העבודה והרווחה, אורה נמיר (מערך), ציינה, כי אין חדש תחת השמש. כבר לפני חמש שנים דנה הכנסת בנושא ודבר לא נעשה מאז.

ועדת הכספים אישרה ערבות המדינה לפריסת חובות „צים"

בסך 40.5 מיליון דולר ● ח"כ גרוסמן: להתיישבות אומרים „גייט", כאילו מדובר בעסק פרטי

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים ומוטי בסוק, כתבנו בכנסת

ועדת הכספים של הכנסת אישרה אתמול ערבות מדינה בסך 40.5 מיליון דולר לפריסת החובות של חברת „צים".

משרד־האוצר הסביר לוועדה, כי ל„צים" קשיים בפרעון הלוואות שניתנו לה במועדים שונים בעבר, חלקן בערבות המדינה.

נציגי האוצר מסרו, כי החברה נזקקת לפריסת חובות מכיוון שעליה לפרוע את עיקר חובותיה בשנים 87־88' והיא אינה מסוגלת לעמוד בפרעון מרוכז כזה. קבלת אשראי חדש מהבנקים הנושים היא בעייתית בשל חוסר בטחונות אצל הנושים הגדולים.

לדברי האוצר, אי־פריסת החובות תפגע ביכולת החברה להצטייד בכלי שיט חדשים.

הפריסה תחול על סכומים שזמן פרעונם בשנים 87', 88' ו־89' שהם בערבות המדינה לבנקים ישראליים ועל תשלומים שאינם בערבות מדינה לאותם בנקים עד לסכום של 40.5 מיליון דולר. פרעון החובות יידחה בשנתיים.

סכומים שאינם בערבות מדינה בסך 96 מיליון דולר ושפרעונם יידחה במסגרת ההסדר יועמדו מחדש לפרעון בין 91' ל־92'.

„גייט" להתיישבות

בימים בהם שר־האוצר מודיע כי לא יתן שום ערבות מדינה להתיישבות העובדת, פונה אותו שר לוועדת הכספים ומבקש ממנה פריסת חובות עבור „צים". האומנם? שאלה אתמול חייקה גרוסמן בכנסת.

סגן שר־האוצר עדי אמוראי אמר, כי מדובר בסך הכל בפריסת חובות של „צים", שכן חברת הספנות איננה יכולה לשלם את חובותיה בזמן. „בתולדות מדינת ישראל נעשה כבר הדבר הזה להתיישבות, לפי מיטב זכרוני, כמה וכמה פעמים".

גרוסמן תמהה: „צים" היא חברה ציבורית. ומהי ההתיישבות העובדת? פרייבט ביזנס, ורווחים? פריסת חובות בערבות המדינה, זה מה שההתיישבות העובדת רוצה. אבל באוצר המדינה אומרים „גייט".

מגבית למען משפחת קרסו

מאת כתבנו לענייני עבודה

דב אלקנתי, רכז המחלקה לאיגוד מקצועי במפ"ם, שהגיע אתמול למפעל „שרון טקסטיל" בפתח־תקווה להזדהות עם 180 העובדים המפוטרים שהתבצרו במפעל, היה ראשון התורמים ל„מגבית עבור משפחת קרסו".

אלקנתי הגיע למפעל יחד עם אפרים זילוני, סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי (מימין), ומשלחת מטעם מועצת ועדי העובדים שליד מפ"ם.

„בבוקר ישבתי בהסתדרות עם התעשיינים לדון על נושאי פריון ובצהרים אני עומד מול מכונות דוממות ופועלים העומדים לחזרק לרחוב. אני רוצה לקוות שנגיע במהרה לפתרון שיהיה לכבודם של הפועלים ולכבוד בני משפחת קרסו", אמר זילוני לעובדים והוסיף, כי ההסתדרות בודקת עם לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים אפשרות להפעיל את המפעל.

(צילום: מאיר בפור/נ.פ.פ.א.)

הרופאים יקבעו המשך צעדיהם לאחר פגישתם עם קיסר היום

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

רופאי בתי־החולים של קופת־חולים החליטו על המשך צעדיהם לאחר פגישתם עם קיסר היום.

יו"ר הסתדרות רופאי בתי־החולים של קופ"ח, ד"ר אליאס הליקובסקי, אמר אתמול לכתבנו, כי גורמים קיצוניים בקרב הרופאים תובעים לסגור את כל בתי־החולים של קופ"ח, אולם לפי שעה לא הוחלט על צעד זה. מרפאות החוץ בבתי־החולים של קופ"ח יהיו סגורות גם היום ובתי־החולים „כרמל", „שלביה" ו„גהה" יעבדו במתכונת שבת.

רופאי קופ"ח, שקיימו אתמול „קו פתוח" במלון „רמדה" בתל־אביב, קיבלו, לדבריהם, דברי עידוד ותמיכה במאבקם מ־350 איש שפנו אליהם.

הרופאים הסבירו לפונים, כי רופאים בבתי־חולים גדולים, שרוצים לנתח אחרי שעה 1 אחה"צ, נתקלים בהתנגדות של הצוות הפרא־רפואי, המפעיל את חדרי הניתוח, ולכן מבוצעים רק ניתוחי חירום.

הרופאים נשאלו מדוע לא יפרשו מקופ"ח ויקימו מרכז רפואי פרטי, ועל כך השיבו: „אנחנו מאמינים בקיומה של הרפואה הציבורית, ורק הציבור יקבע אם תסתיים המלחמה הזו בנצחון הרפואה הציבורית או בהתמוטטותה הסופית".

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, אמר אתמול, כי רופאי קופת חולים מבקשים לשפר את תנאי שכרם ולא רק לצמצם את התורים לניתוחים. „לפיכך לא אני הכתובת", קיסר דיבר במסיבת עיתונאים בתל־אביב, לקראת מבצע ה„קש בגלית" שהוא עומד השנה בראשו.

מזג אוויר

הטמפרטורות להיום: ירושלים 7 עד 21, תל־אביב 11 עד 24, חיפה 19 עד 24, רמת־הגולן 7 עד 20, נהריה 12 עד 24, צפת 7 עד 18, טבריה 10 עד 25, נצרת 9 עד 22, עפולה 8 עד 25, השומרון 7 עד 22, נתב"ג 9 עד 24, יריחו 11 עד 26, עזה 13 עד 25, באר־שבע 9 עד 24, אילת 15 עד 28 מעלות.

(עתיים)

ביקורת חצות

קלאסיקה גשש

החומר של „הגשש החיוור" אינו זקוק להמלצה. מדובר בקלאסיקה, יין ישן וטוב. זה נשמע כמו קלישאה, אבל לא. המערכונים והשירים הם באמת כאלה, נצחיים, צעירים תמיד, אקטואליים, כאילו נכתבו היום, מקסימום אתמול.

הגששים חוגגים 25 שנה ליסודם ועושים זאת באמצעות קטעים נבחרים מכל תוכניותיהם מאז ראשית הדרך ועד היום. התוכנית הזאת, „חגיגה מספר 1", מורכבת משתי תוכניותיהם הראשונות שבוימו בידי שייקה אופיר, והיא גם הוקדשה לזכרו.

רק כדי לגרות את התאבון נזכיר מערכונים כמו „הדייגים", „כותב הבקשות" ו„הסידים", ושירים כמו „מה הוא עושה לה" ו„הטלפון".

כל מלה מיותרת. לכו לראות, להיזכר, לצחוק ולקוות לחצי יובל חדש, לא פחות טוב, מכאן ולהבא.

עומר ניר

1300 מקרים של סרטן שד מתגלים מדי שנה בארץ

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר", וכתבת עתי"ם

1300 מקרים של סרטן שד מתגלים מדי שנה בישראל ומספרם גדל והולך בהדרגה, כאשר יותר ויותר נשים צעירות לוקות במחלה.

1500 מקרים חדשים של סרטן המעי הגס מתגלים מדי שנה בישראל וסוגי סרטן אלה וסרטן הריאות מהווים 60 אחוז משעורי התמותה מסרטן. בעשר השנים האחרונות לא השתפר באופן משמעותי הטיפול בשלושת סוגי סרטן אלה.

על כך מסר פרופ' רון רוזין, היועץ הרפואי של האגודה למלחמה בסרטן, במסיבת עתונאים שהתקיימה אתמול בבית סוקולוב בתל־אביב, לרגל מיבצע „הקש בגלית" שיתקיים ב־10 בנובמבר ומטרתו לגייס השנה 4 מיליון ש"ח.

יו"ר המיבצע, ישראל קיסר, הביע חשש לכשלונו בשל שביתת הרדיו והטלוויזיה.

פרופ' רוזין מסר, כי מהכספים שגוייסו לפני שנה נרכשו שני מאיצים קוויים לבתי־החולים „איכילוב" בת"א ו„הדסה" בירושלים ונפתחה מירפאה חדשה לחולי סרטן ליד „בלינסון".

כן רכשה האגודה מחשב לרישום מרכזי של נתוני תחלואה. לדברי פרופ' רוזין, לא חל שיפור משמעותי ב־10 השנים האחרונות בתוצאות הטיפול בסרטן השד, המעי הגס והריאה. התמותה נשארה כפי שהיתה — 60 אחוז. בשל כך פונים להסברת מניעה: תשומת לב לגורמים סביבתיים הגורמים ל־60 אחוז ממחלות הסרטן.

„וידיאו ישראל 40"

מאת יעל ישראל, כתבת „על המשמר"

אם יש לכם מצלמת וידיאו, אפילו מהסוג הביתי הפשוט, לצילום מסיבות בר־מצווה יש באפשרותכם להשתתף מחר באירוע וידיאו קבוצתי סימולטני, מעין משחק ארצי או מיצג לאומי.

נשמע מסובך אבל למעשה פשוט בתכלית. המטרה היא ליצור תיעוד של ישראל בשנת ה־40 שלה, משהו שיתן מושג לנינים ולבני הנינים שלנו, איך ישראל נראתה אז. כולם מוזמנים להשתתף באירוע, בלי שום דרישות מיוחדות או הרשמה מראש. מה צריך לעשות?

מחר בשעה 10.15 בבוקר פתח את הרדיו בגלי צה"ל, שם יינתנו הוראות להתחלת האירוע בשידור מיוחד של ארבע דקות. כוון את המקרופון למקלט הרדיו, כדי להבטיח את הסימולטניות של כל הסרטים. בתחילת הצילום יש לצלם במשך 10 שניות את הכותרת „וידיאו ישראל 40" עם שם הישוב או הקיבוץ. ואז לצלם במשך ארבע דקות סימולטני עם הקלטת גלי צה"ל. הנושא: מקום. מותר לצלם רק בחוץ. המטרה היא לתעד את סביבתך הקרובה. אפשר גם בעזרת סיפור עלילתי קצר, רק לא לתת לקונדלאף הפרטים שלך להידחף לתמונה. את זה תשאיר לבר־מצוות.

במהלך היום מותר לצלם סרט נוסף בן ארבע דקות. הנושא: אנשים. הפעם יש לצלם ללא שידור הרדיו ומותר להקליט את הצלילים הסביבתיים. צרף לסרט מסמך עם פרטיך האישיים ושלח למוזיאון ישראל, מחלקת אירועים, ירושלים, מיקוד 91012. אפשר גם למסור בכל סניפי בנק דיסקונט בארץ.

בעוד חודשים ספורים יוקרנו סרטיהם של כל השולחים במוזיאון ישראל וכמו כן בכנס עולמי של ערים תאומות שייערך בירושלים ובחו"ל לרגל אירועי שנת ה־40 לישראל. הסרטים יהוו זכרון וידיאו־קולקטיבי ישראלי, עדות ליום המסויים בו צולמו, כפי שנראו על־ידי היוצרים. מטרת האירוע היא אסתטית ואנתרופולוגית, פרי יוזמתו של אמן המולטי־מדיה נתן קרצ'מר, שערך אירוע דומה בהצלחה באוקטובר 1984.

תא"ל ארז הבטיח לשפר תנאי החיים בדהיישה

מאת פנחס ענברי, כתב „על המשמר"

ראש המינהל האזרחי החדש של יהודה ושומרון, תא"ל שייקה ארז, נועד אתמול עם כמאה מתושבי מחנה הפליטים דהיישה ודן עימם בצורך לשפר את תנאי החיים במחנה. התושבים תבעו להכניס את המחנה למסלול חיים נורמלי. הפגישה היתה במשרדי המימשל הצבאי בבית לחם.

כזכור, נעשו לפני כשבוע סריקות יסודיות במחנה ונעצרו צעירים רבים. בעקבות הסריקות נערכו הפגנות באוניברסיטת בית לחם, אשר במהלכן נהרג צעיר ונפצעה סטודנטית.

במלאת שלושים לפטירתו של חברנו היקר

גיורא סימונס ז"ל

נתייחד עם זכרו ביום ראשון ט"ו חשון תשמ"ח 8.11.87 בשעה 15.30 בבית הקברות של הקיבוץ.

בשעה 16.15 תתקיים אזכרה בחדר האוכל.

משפחת סימונס וקיבוץ מזרע

הוארך מעצר החשודים בהונאת קופ"ח „מכבי"

השופט: כאשר יחלצו את הפקק מצוואר הבקבוק של החקירה יתחיל סכר הראיות לפרוץ

מעצרם של שני החשודים בהונאת קופ"ח „מכבי" הוארך אתמול בשלישית ב־7 ימים בפקודת בית־משפט השלום בתל־אביב.

ב"כ המשטרה טען שבידי המשטרה ראיות, לכאורה, שהרוקח החשוד יזהר כהן קיבל מהחשודה יונה שמאי מרשמים רפואיים ונתן תמורתם כסף או שווה ערך לכסף. באמצעות המרשמים קיבל החשוד כסף מקופ"ח „מכבי" עבור תרופות שלא מכר. עוד נאמר, שבהיותו בעל בית־מרקחת המורשה לתת סמים לנרקומנים נתן לעשרות נרקומנים סמים או תחליפי סמים ללא מרשמים.

עוד אמר ב"כ המשטרה, כי בימים האחרונים נחקרו אנשים רבים שחיזקו את הראיות נגד החשודים והצביעו על כיווני חקירה חדשים. עדיין יש לחקור אנשים רבים נוספים ושיחרור החשודים בשלב זה עלול לחבל בחקירה.

עו"ד י. רובינשטיין ביקש לשחרר את מרשו באומרו שהוא אינו יכול לחבל בחקירה. הוא הדגיש את העובדה שמתוך שני בתי־המרקחת שלו אחד כבר סגור והשני על סף הרס כללי.

עו"ד מ. מרוז אמר שזכות מרשתו לשתוק ולאור שכבר מוחזקים בה במעצר 17 ימים אין אפשרות להאריך את מעצרה ללא נמק.

השופט ארי זיו־אב ציין בהחלטתו שעד כה חלפו 18 ימים, עם זאת הדגיש, שנתגלה קו חקירה חדש ומדובר בעבירה חמורה ביותר של היקף כלפי קופ"ח „מכבי". עוד הזכיר שהחשוד יזהר כהן [illegible] מעשים ונסיונות לחבל בחקירה. „כאשר יחלצו את הפקק מצוואר הבקבוק של החקירה יתחיל סכר הראיות לפרוץ ושני החשודים יצטרכו לתת תשובות", אמר השופט.

עם זאת ציין שיש לסיים את החקירה ולפיכך צימצם את ימי המעצר הנוספים המבוקשים מ־13 ל־7.

מפקח בבנייה בחיפה זוכה מאשמת שוחד

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

נאואם טוקאן בן 33, מפקח בנייה בעיריית חיפה, זוכה אתמול בבית־המשפט המחוזי בעיר משלוש האשמות של קבלת שוחד.

השופטת מיכל גריינלבר זיכתה אותו לחלוטין מאישום אחד ומשני האחרים זיכתה אותו מחמת הספק.

בכתב־האישום שהוגש על־ידי התובעת עו"ד דינה רוזינגרונר מפרקליטות מחוז חיפה נטען באישום הראשון, כי מפקח הבנייה קיבל אגרטל, שתי מאפרות ושני עטים כשוחד מאדם שביקש לבנות קומה נוספת בביתו.

השופטת זיכתה את הנאשם כליל מאישום זה לאחר שסניגוריו, עורכי־הדין טומי נרשי ואילן ציבולבה ערערו את אמינותו של עד התביעה.

בפסק־דינה המנומק קבעה השופטת, כי המתלונן אכן ביקר בבית הנאשם והעניק לו מתנה, אך היא השוכנה שניתנה על רקע המנהגים המקובלים במגזר הערבי, לפיהם אין לבוא לביתו של אדם בידיים ריקות. „ומכאן", הדגישה, „לא הוכח כי השוחד שבכיבול ביקש הנאשם והמתלונן הציע".

בשני האישומים נטען, כי הנאשם דרש שוחד של 20 אלף לירות ו־50 אלף לירות ואף קיבל סכום במסעדה אחד המתלוננים תמורת סיוע במתן היתרי בנייה.

כאשר לשני מקרים אלה קבעה השופטת, כי לא עלה בידי התביעה להוכיח מעל לכל ספק כי אכן הנאשם ביקש לקבל שוחד תמורת מתן היתרי הבנייה ועל כן זיכתה אותו.

עיתונאי נקנס על הוצאת לשון הרע

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

אורי נעים, עורך עיתון מקומי ברעננה נקנס אתמול ב־2500 ש"ח לאחר שהורשע בהוצאת לשון הרע על עורך־הדין צבי רוזן מרעננה.

בקובלנה פלילית פרטית שהגיש עוה"ד רוזן לבית המשפט נגד אורי נעים, עורך ועיתונאי במקומון „רעננה" הוא טען, כי אורי נעים פירסם עליו כתבות משמיצות המהוות פירסום לשון הרע שלא בתום לב ובכוונה להשפיל ולבזותו ולפגוע בעיסוקו ובמעמדו כעורך־דין.

השופט ציין במסקנתו, כי הרשעתו של העיתונאי בעבירה על חוק איסור לשון הרע [illegible] כשלעצמה שיש בה כדי [illegible] מעבידים פוטנציאליים [illegible]

השופט [illegible] בכתבות [illegible] בכוונה להזיק לקובל [illegible] וקנס אותו ב־2500 ש"ח [illegible] מאסר תמורתו.

12 חשודים בסחר בסמים נעצרו באילת

מאת בצלאל רובין, כתבנו באילת

12 צעירים החשודים בסחר בסמים מסוכנים נעצרו אתמול על־ידי משטרת אילת בתום מיבצע רב־היקף שנמשך יומיים.

רוב העצורים הם תושבי מרכז הארץ וחלקם תושבי אילת, ביניהם מספר נשים ובני מיעוטים.

בחיפושים שערכה המשטרה בבתי החשודים נמצאו כמויות מסחריות של הרואין וחשיש, מזרקים ורכוש גנוב רב.

מפקד משטרת אילת, רב־פקד ירוחם קיים, מסר אתמול, שהמבצע נערך בעקבות עבודת מודיעין ולקחו בו חלק בלשי משטרת אילת ואנשי יחידת הבילוש המרחבית. ככל הנראה היתה בכוונת סוחרי הסמים האלה להפיץ את הסמים בקרב הצעירים והתיירים הרבים [illegible]

[illegible]

עיריית חיפה

משרד מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה

רחוב ביאליק 3, חיפה, טל. מס' 04-640775 פר-426

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: נפטון פ. את. א. בע"מ — לאשר בדיעבד שינוי יעוד המהווה שימוש חורג ממגורים למשרד בשדרות בת־גלים 15 חלקה 10 בגוש 10819, בת־גלים.

אפשר לעיין בבקשה כאגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רח' ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00—11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר ינוביץ

מהנדס העיר

ועדת המשנה לתכנון ולבנייה עיריית באר־שבע

בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי:

ויינברג גרה, בקשה לשימוש חורג מתכנית מפורטת.

מהות הבקשה: מרפאת שיניים בדירת מגורים, גוש 38061, רחוב גלבוע מס' 29/16.

וורה פישר, בקשה לשימוש חורג מתכנית מפורטת.

מהות הבקשה: גן ילדים במבנה מגורים, גוש 38070, חלקה 36, רחוב טשרניחובסקי מס' 13/1.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרדי הועדה המקומית, בימים ובשעות שהמשרד פתוח לקהל, ורשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים לוועדה המקומית האמורה תוך 14 יום, מיום פרסום זה.

פ. פיינבלום — יו"ר הוועדה לתכנון ובנייה, באר־שבע

הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן (להלן — הועדה המקומית) בקשה להתרת שימוש חורג בנכס בגוש 6127 חלקה 476 רח' ארלוזורוב מס' 18. רהיינו: שימוש חורג מ־2 דירות מגורים למשרד.

על המעונין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור הקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. התנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

אורי עמית — ראש העיר

יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה עיר עכו

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה—1965

הודעה על־פי סעיף 149 לחוק

נמסרת בזה הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה—1965, למתן הקלה על־פי תכנית 3124, החלה על המקום. הבקשה בתיק 5182 במסגרת „כנה ביתך" בנווה ספיר, בגוש 18042, חלקה 1, מגרש מס' 2.

מהות ההקלה:

1. בנייה בקו בניין של — עד 1.0 מטר בפינה הצפונית מזרחית משטח ציבורי פתוח (במקום 3.0 מטר).
2. בנייה עד לגובה 10.60 מטר במקום 9.0 מטר.

כל הרואה עצמו נפגע בגין אישור הקלות אלה לבקשה זו, רשאי להגיש את התנגדותו לוועדה הנ"ל בעיריית עכו, תוך 15 ימים מתאריך פרסום הודעה זו.

א. רוזנקרנץ — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובנייה, עיר עכו

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה הגליל המזרחי - טבריה

הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבנייה התשכ"ה — 1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה בקשה להיתר בנייה לסטיית קומת מגורים בגוש 15424 חלקה 15, בעילבון.

מהות ההקלה — המבנה לא שומר על מרווח מינימלי מדרך להולכי רגל.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

סעיד ע. חק — יו"ר הוועדה

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה—1965 מרחב תכנון מקומי שקמים

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה—1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה מחוז הדרום, החליטה באישור שר הפנים לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת מס' 121/03/6, שינוי מס' 2 לתכנית מפורטת.

עיקרי הוראות השינוי: קביעת השטח המיועד בתכנית באזור יער, חיזון דרך ודרכי גישה, שטח ציבורי פתוח + דרך.

אלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית — 71.7 דונם, יער יד־מרדכי, אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט פרסומים מס' 3372, מיום 21.8.86, עמוד 2947. השינוי האמור שנה — הוועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה שקמים.

כל המעוניין רשאי לעיין בה ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שלום רניטר — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, מחוז הדרום

הועדה המקומית לתכנון ובניה מרחב רמת־השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 שהוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון בגוש 6414 חלקה 12 (חלק) ברחוב הפרחים 50 המסווגת כאזור חקלאי ע"פ ת.ב.ע. 210א' בקשה למתן אישור לשימוש חורג. מהות הבקשה: שימוש בקרקע חקלאית למבנה קיים לצורכי מגורים וכיחידה חקלאית.

כל מי שיש לו התנגדות למתן אישור כנ"ל, במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

מ. ורבין

יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה—1965 הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה „זמורה"

מודעה בהתאם לסעיף 149

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה „זמורה" על־ידי נתרי רונית ויעקב, בגוש 4384, חלקה 140, בגדרה, בקשה ליתן אישור לקומת עמודים חלולה.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר / האישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה „זמורה", רח' בית הפועלים 6, רחובות, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

צ. כהן — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, „זמורה"

מחר ב„על המשמר"
ובמוספו השבועי חותם

בחותם

- מחכים לגאולה – דיוקנו של חנן פורת ו„גוש אמונים" מאת עמירם כהן
- אנחנו כמו נר תשורף את עצמו – וידויו של מחבל לשעבר מאת פנחס ענברי
- אויב העם – התכתבות בין הסופר בולגאקוב לסטאלין – 70 שנה למהפכה – מאת יוסף שמי
- נקמת הפוליטיקאים – השביתה ברשות השידור והנפשות המעוללות – מאת ישראל זמיר
- בין תקטבים – יצחק בבל – תרגום חדש – מאת א.ב. יפה
- ההיבט הגרעיני של מלחמת יום־כיפור – משה דיין והפצצת – מאת שלמה אהרונסון
- היתכן הומאניזם על הכוכב הזה? – ראיון עם עמוס עוז – מאת עזרא אוריון ודני רבינוביץ
- טילים מאיימים על וושינגטון – משבר הטילים בקובה – מאת שלמה גלזר
- מרד הגנרלים – קטע מספרו של איתן חבר שיצא לאור
- טורים ומדורים: הלו חותם ● שלום־בית, מאת חיה יוסף
- טורים מאת: עודד ליפשיץ, זאב צחור, מיכאל הרסגור, פנחס ענברי, אלי הכהן, ג'גו, ארנון אבני, גיורא מנור, עמירם כהן
- כל יום

במוסף לשבת

- ויינברגר – פרישה טריה – דליה רפאל, וושינגטון
- משטרה, שב"ס, נציב, שר – מה קורה שם – זהבה מוזס ויואב אביב
- לחיות עם שקר – מארק גפן
- חסינים מרעננים ו„מצעירים" את השורות – ירון אמיתי
- שביתה בעתונות האלקטרונית – נכון לשבוע השלישי – ירון זליג
- „יש דיבור": חידה היסטורית
- של מי החגיגה הזאת? – יוסף מונדי
- פוקוס אישי: גדי יציב, יהודה לחב, גיורא מנור, יעקב רבי – עוד הרחוב

דורית קדר – תערוכות ● דני והט – קולנוע

מוטי בסוק – טפטופי כנסת

בדפים לספרות

- אסתר קמרון: צגזורה אחרת
- מאיה רוזנפלד: פליטים, דיוקנאות ב'
- ישראל שמיר: טיולי שמאל
- איזה פרליס: על „יופי ועצבות", קובאטה

סוף שבוע עם
הארץ
עיתון לאנשים חושבים

מי יפקח על השב"כ / זאב שיף

תקועים בפקק
דו"ח מכבישי הכרך / רומן פריסטר

למות משעמום / יואל מרקוס

גלאט כושר
מלחמת הכשרות בין הרבנות לבד"צ
דוד ארליך

עשרת החברים האחרונים
קשיין של קיבוץ פלך / מרדכי ארציאלי

נחמיה שטרסלר על יפני קרה בוול סטריט ● גדעון סאמט על לקח מר־מתוק על העתיד ● אול גונדר על המשרד העתידי ● שאול צדקא על השדולה הבינלאומי למען ואנונו ● מלי מולדר על מורה עבריה במזרח ירושלים.

מקורות מדיניים / עקיבא אלדר ● מסדרונות מפלגתיים / אילן שחורי ● כתב זר / תום שגב ● כוסות רוח / ב. מיכאל ● טלוויזיה מעולם אחר / חדה בושש ● כספת.